НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ
Крагујевачке

Година VI, Број 274 | Излазе четвртком | Цена **70** дин. | www.kragujevacke.rs | 4. септембар 2014. године

Недељне новине *Крагујевачке* у сарадњи са Издавачком кућом *Вулкан издаваштво* награђују
2x1
КЊИГА НА ПОКЛОН
стр. 22

ISSN 1821-1550

НОВЕ ЦЕНЕ ОБДАНИШТА

По закону и - буџету града

ПРИВАТИЗАЦИЈА ВЕТЕРИНАРСКЕ СТАНИЦЕ

Продају већ једном продато

СТРАНА 4

МУКЕ ПУТНИКА ДО КРАГУЈЕВЦА И ИЗ ЊЕГА

Бус без возног реда

СТРАНА 9

СЕЋАЊЕ НА ОДАВНО НЕСТАЛО НАСЕЉЕ

Абисинија - крагујевачка Атлантида

СТРАНА 16

ЗАШТИТА ИНСТРУМЕНАТА ПО КОМЕ СЕ ПРЕПОЗНАЈЕМО

Ај, чија фрула по УНЕСКУ свира

СТРАНА 24

Штрајк

Ништа се не мења годинама, још мало па се то време може мерити и деценијама: сваког првог септембра, када почињу да раде основне и средње школе, буде штрајк запослених у просвети. Мањих или већих размера, са овим или оним синдикатом на челу, тек људи који треба да образују и васпитавају децу, тако је по дефиницији, исказују своје незадовољство.

Ове године у томе је остала усамљена Унија синдиката просветних радника, вероватно најбунтовнији међу репрезентативним просветним синдикатима, а државна администрација задужена за школство одмах је ревносно израчунала да је позив на штрајк ове организације првог радног дана „блокирао" само седам посто свих школа у Србији.

Ови подаци увек се драстично разликују у зависности од тога ко се бави „рачунањем", да ли Министарство просвете или Унија, али, свеједно, опет се у већини школа није знало хоће ли 1. септембар бити радан или не. Клинци за то не маре, чак се увек и радују када им наставници протествују (живела „слобода"!), родитељи, посебно оних млађих, мало се забрину где ће им бити деца - у школи или пред њом, али углавном све протекне без трзавица. Просветни штрајкови су редовна „појава".

Министар просветни је, по дужности, одмах закључио да није добро ако школска година почиње „нерадно" и штрајком, а и како би другачије ако не жели да ставља своју функцију „на коцку". Међутим, питање је и за њега, и за његове претходнике, на крају - за целу државу, да ли наставници већ годинама, на почетку школе немају паметнија посла него да демонстрирају по престоничким улицама, или их стварно, такође већ годинама, тиште муке које не могу другачије да искажу него - штрајком?

Одговор није јасан само онима које школе и запослене у њима - баш не занима, а више је него очигледно да држава предуго не решава проблеме који озбиљно погађају и наставнике и ђаке, али исто тако, с друге стране, да синдикати просветара нису кадри да издејствују ни минимум од онога што траже. Тачније, власт не показује да је способна или да има добру вољу да се ухвати у коштац са проблемима основног и средњег школства, небитно шта је кочница - ефекат је исти, док су синдикати у просвети вазда разједињени, нејединствени у захтевима, често и попустљиви пред силом државе, па су ефекти и њиховог протествовања такви какви јесу.

Ове године запослени у школама највише су иритирани најавом о смањењу плата, јер ће скоро извесно „кресање" ради очувања и одржања јавних финансија пред банкротом, захватити и њих. Пошто су и до сада по зарадама на листи свих државних намештеника били међу „фењерашима", нове државне мере срозале би их на границу „социјале". Рецимо, учитељ који је сада преузео одељење првака, а ајде да не понављамо колико је његов посао и одговоран и тежак, пао би по примањима са четрдесетак хиљада динара на тридесет и кусур. Ко ће њега да убеди да треба да буде срећан и задовољан што се бави, како често умемо да кажемо, најплеменитијим послом.

Све личи да ће наставници и учитељи ускоро поново угасити школска звонца, једино је неизвесно да ли предвођени само Унијом синдиката просветних радника.

Карикатура Горан Миленковић

Начелник

По филозофима, питање је чисто схоластичко - да ли је старије јаје или кока? По друштвеној пракси, међутим, оно може да се дефинише: да ли је стање у нашем сточарству, поред свега другог, никад горе зато што ветеринари напуштају своју струку и „бацају" се на политику, или је „њихова" пољопривредна грана већ толико пропала да они морају да траже сигурнија уклебљења?

Шалу на страну (мада и није баш све шала), о докторима ветеринарске медицине, тако се данас званично ословљавају они који су некада били „марвени лекари", и политици претходних дана доста се говорило. Повод је био именовање новог начелника Шумадијског округа, поставила га Влада Србије, Дамјана Срејића, управо др. вет. мед., пошто је претходно досадашњи начелник Зоран Рајовић поднео оставку.

Занимљива рокада. Наиме, Рајовић је као кадар Демократске странке на начелничко место постављен пре о-хо-хо година, али се сада повукао да би сео у Градско веће града Крагујевца, што је резултат новог партнерства у локалној власти између Заједно за Шумадију и Рајовићеве партије.

На страну дилема како у Влади Србије нико до сада није приметио да је још један „жути" остао „у власти", међутим сада је све исправљено. Др Срејић је из Српске напредне странке, што ће рећи - ствар је и овде „уподобљена". Он је, иначе, власник приватне ветеринарске амбуланте „Крагујвет", има 38 година, и прво што је изјавио у сусрету са новинарима било је: „Успоставићу најближу сарадњу са председницима општина, а први састанак биће са градоначелником Крагујевца Верољубом Стевановићем". Опа, бато! Запита ли се Срејић шта ће му рећи партијски другови који би дотичном што пре да „виде леђа"?

Небитно (док се не виде реакције), међутим Срејићево постављење је, према „незваничним, али поузданим информацијама", ражестило напредњачке коалиционе партнере из СПС-а, јер „у оптицају" је било да нови начелник Шумадијског округа буде Зоран Прокић, председник Градског одбора СПС-а у Крагујевцу. Погодило се да је и он ветеринар, али то је ипак пука коинциденција, и да су ова двојица колега негде прошле године били у озбиљној завади на „чисто стручном плану" - није им се подударало пребројавање оваца на територији коју „покривају".

Епилог је познат, јача странка у владајућој коалицији прогурала је свог кандидата (јер било је крајње време да добије неку функцију), социјалиста је остао „у бубњу", што је одмах произвело коментаре да су односи између крагујевачког СНС-а и СПС-а постали „затегнути". Израз је дипломатски, као и изјаве представника обе странке, да је све у најбољем реду, исто као и на државном нивоу, када функционер напредњака и министар полиције Небојша Стефановић изјави да са социјалистима треба прекинути сарадњу, или када Дачић и Тома Николић већ сада почну да се „кандидују" за будућег председника државе.

Проверени и традиционално демократски настројени кадрови уверавају нас да је то само „борба мишљења", а ако узгред остане и нешто ожиљака - боже мој.

Скутери

Прекјуче је градоначелник Верољуб Стевановић начелнику Полицијске управе Крагујевца Горану Живковићу уручио десет скутера „са пратећом опремом" на привремено коришћење. „Моторићи" су поклон Јужноморавске регије Чешке Републике.

Претпоставља се да су то они исти скутери које је град одавно требало да уступи полицији, али је примопредаја одложена јер је избила завада са бившим „шерифом" Иваном Ђоровићем, па се потом говорило да ће их возити градски комунални полицајци, а зашто их нису добили није „јављено".

Од свега је, међутим, најважније да су градска власт и градска полиција опет улепо, јер поклони се код нас Срба дају само уз обострану срдачност.

ПРОГРАМ РАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ЈАВНОГ ГРАДСКОГ СЕКТОРА

Комисија кроји вишкове

Крајем августа формирана Комисија за консолидацију и реформисање комуналних предузећа треба да дефинише које основне делатности остају у градском власништву, које се поверавају приватницима и колики је вишак запослених, али рок за завршетак тог посла није одређен

Пише Милош Пантић

Када је почетком јуна Градско веће Крагујевца донело обимну Одлуку о мерама штедње средстава градског буџета, са Програмом консолидације предузећа и установа чији је оснивач град, било је јасно да је дошао последњи час да се уведу корените промене у јавном сектору града. Посебан нагласак био је на јавним комуналним предузећима, која су због превеликих дугова и великог вишка запослених запала у кризу и почела да касне са исплатом зарада, а град више нема довољно пара како би им кроз дотације намиривао плате.

Од намере до реализације промена дуг је пут, али је Градско веће показало да прелази са речи на дело када је 26. августа формирало Комисију за консолидацију и реформисање јавних комуналних предузећа града. За председника Комисије именован је Зоран Јовановић, члан Градског већа за комуналну делатност, а за заменика Душан Обрадовић, члан овог тела за локалну самоуправу, регионални развој и сарадњу са Владом Србије.

Задатак је да сагледа стање у сваком предузећу и предложи план које ће основне делатности фирми бити задржане у ингеренцији града, које ће се поверити приватним предузећима, где је могуће формирати мешовита предузећа кроз партнерство јавног и приватног сектора и, на крају, најважније питање, колико је радника у овим предузећима вишак.

Нереална обећања

Према званичним информацијама Комисија која је преузела „врућ кромпир" још није одржала свој први састанак, али су се у јавности (лист „Политика") појавиле оптимистичке најаве да ово тело свој посао треба да заврши до краја септембра, када је наводно и рок за испуњење задатка.

Зоран Јовановић, међутим, као председник Комисије, каже да рок за завршетак посла не постоји, па је извесно да ће се на предлоге овог тела за реформисање јавних предузећа сачекати дуже од краја септембра, а самим тим и на списак који запослене у комуналним предузећима највише интересује. Но, и пре него што је радно тело започело рад, Небојша Васиљевић, члан Градског већа за инвестиције и локални развој, који је уједно и члан поменуте Комисије, изашао је у јавност са својим проценама вишкова у појединим предузећима.

Тако је, по његовом виђењу, у „Водоводу" од 750 запослених вишак 40 одсто радника и то због тога што се грађевинска оперативa

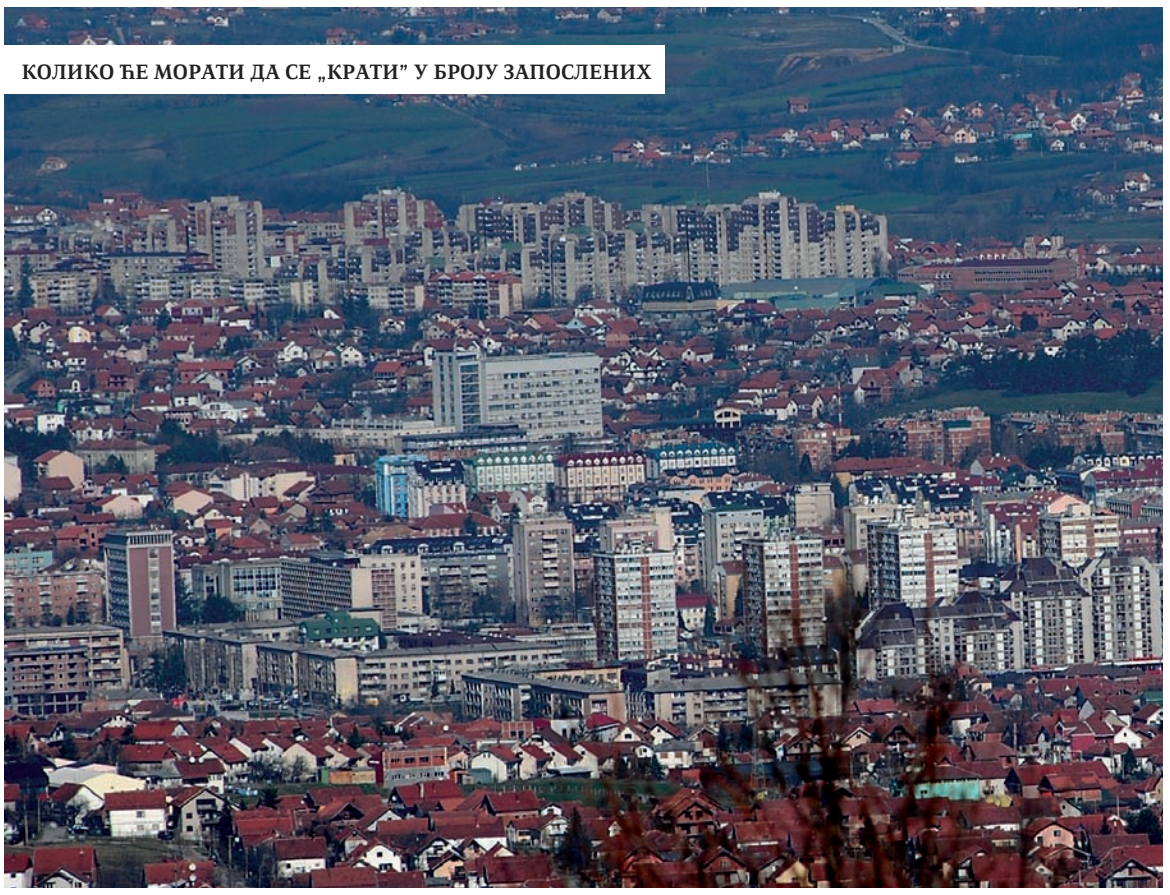

КОЛИКО ЋЕ МОРАТИ ДА СЕ „КРАТИ" У БРОЈУ ЗАПОСЛЕНИХ

те фирме плаћа 365 дана у години, а само повремено има посао. Зато је боље ту област поверити приватним фирмама које ће бити ангажоване према потреби, а то аутоматски значи смањење броја радника, закључује Васиљевић.

За „Чистоћу" је његова процена да је за послове којима се ово предузеће бави довољно 200 од садашњих 400 радника. За „Градска гробља" је рекао да би требало да се бави само сахрањивањем покојника и уређењем гробница, док би све друге споредне делатности, попут израде споменика и продаје погребне опреме, преузеле приватне фирме. Ово предузеће тренутно запошљава 121 радника.

Биће расправе

На основу изјаве Дејана Раонића, директора „Чистоће", може се закључити да Небојша Васиљевић, за којег се тврди и да је аутор Програма консолидације јавних предузећа, јесте на неки начин задао „домаћи задатак" Комисији, али да његова реч није и коначна одлука и да ће се Комисија тек детаљно позабавити анализом стања у овим фирмама.

- Као члан Комисије ја ћу предочити нека своја сазнања о искуствима из области у којој радим. На пример, према Програму консолидације јавних предузећа предвиђено је да се прикупљање, одвоз, рециклажа и одлагање отпада реши кроз партнерство јавног и приватног сектора, с тим да стратешки партнер буде већински власник. Искуства у нашој земљи где је примењен овај модел нису добра и ја ћу предложити да се прикупљање и одвоз отпада задржи у власништву града, а да се рециклажа и депоновање повери приватнику, каже Раонић.

Он напомиње да није спорно да се споредне делатности фирме, као што су зоохигијена, јавна хигијена (чишћење и прање улица), као и зимско и летње одржавање улица повере приватним фирмама, али не жели да процењује колики вишак запослених би то донело „Чистоћи".

Ни у ЈКП „Водовод и канализације", где се лицитира са највећим вишком радника, нису били спремни да коментаришу изјаву Васиљевића, уз објашњење да је генерални директор Обрен Ћетковић одсутан, а да његови сарадници нису спремни да дају било какве изјаве. Ни трећем предузећу у коме је Васиљевић најавио вишкове, без навођења конкретних бројки, „Градским гробљима", нисмо добили изјаву директора Јована Рвовића на ову тему.

Но, док се рок до којег Комисија треба да изради свој предлог реформи јавних предузећа не зна, у Програму консолидације предузећа чији је оснивач град дат је сасвим конкретан рок до којег треба да се уради анализа стања у градској управи и да се на основу тога радна тела изјасне и предложе конкретне мере, односно виде има ли вишка радника и како решити њихов статус.

Начелници градских управа и руководиоци посебних и стручних служби дужни су да у року од четири месеца Градском већу предложе нову организацију којом би сродни и истоврсни послови били груписани, а што би допринело већој ефикасности и економичности, пише у градској одлуци.

„Уколико би нова организација подразумевала смањење броја запослених, били би у обавези да предложе начин за решавање вишка запослених, у смислу планирања средстава за исплату отпремнина за запослене који испуњавају један од услова за пензију, као и упућивање једног броја запослених, у зависности од њихове квалификационе структуре, на рад у друге органе града, предузећа или установе чији је оснивач град, или планирањем подстицајних средстава за самозапошљавање", наводи се у одлуци.

Како је одлука донета и усвојена 6. јуна јасно је да 6. октобра истиче задати рок, па би већ тада требало да се види колика је процена вишка запослених од 759 радника градске управе.

Ипак, постоји група јавних предузећа, њих пет, за које је рок за доношење мера везаних за њихово реформисање прецизиран на целих годину дана. „Предузеће за изградњу града", „Градска стамбена агенција", „Дирекција за урбанизам", „Јавно стамбено предузеће" и „Спортски центар Младост" треба у периоду не дужем од шест месеци да доставе Градском већу анализу рада и функционисања ових предузећа. Након добијених анализа Градско веће ће у року не дужем од шест месеци доставити Скупштини града предлоге мера за свако од ових јавних предузећа.

КОНЦЕПТ РЕФОРМИ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА

Шта остаје под градском капом

У Програму консолидације јавних предузећа чији је оснивач град написано је да за сваку делатност где постоји интересовање инвеститора Градско веће има обавезу да образује јавно тело које треба да изради студију економске оправданости. При томе мора да се држи концепта који прецизно предвиђа шта ће од комуналних делатности бити задржано у већинском или комплетном власништву града, а где ће већински власник бити стратешки партнер.

Чистоћа

Основна делатност – прикупљање, сепарација, одвоз, рециклажа, прерада и одлагање комуналног отпада – партнерство јавног и приватног сектора са већинским учешћем стратешког партнера.

Јавна хигијена – могућност да остане у оквиру основне делатности или да буде поверена као самосталан посао.

Зимско и летње одржавање улица – могућност повераваља након расписаног тендера.

Зеленило

Партнерство јавног и приватног сектора са већинским учешћем стратешког партнера.

Водовод и канализација

Производња, прерада и дистрибуција воде, текуће одржавање и пречишћавање отпадних вода – избор стратешког партнера под условом већинског удела града од минимум 51 одсто.

Ради смањења трошкова и уштеде неопходно је да се у најмање две буџетске године изврши рационализација радника, затим нова организација, која би подразумевала престанак делатности везане за грађевинску оперативу, или могућност припајања ове делатности другим привредним субјектима.

Градска гробља

Остаје у потпуности под ингеренцијом града, с тим што је неопходно укинути све споредне делатности, осим основне, као и да се изврши комплетна рационализација пословања, закључно са рационализацијом запослених.

Паркинг сервис

Избор стратешког партнера за комплетну делатност.

Градске тржнице

Задржавање обављања основне делатности у постојећем концепту (власништво града, прим аут.) јер постоје реални услови за остваривање прихода.

Шумадија сајам

Задржати основну делатност приређивања сајмова и сајамских манифестација, а већ сада постоји могућност избора стратешког партнера који је неопходан ради улагања у нове сајамске капацитете. Делатност угоститељских услуга издвојити из делатности друштва. Остале пратеће делатности, као што је шпедиција, угасити. Дечје одмаралиште реконструисати и створити капацитете за другачији концепт пословања (излазак на тржиште).

Градска агенција за саобраћај

Остала би у власништву града, а по истеку уговора са садашњим превозницима обављање јавног превоза у поступку јавне набавке доделити за најмање три превозника.

СЦ Парк

Могућност партнерства ради нових инвестиција са задржавањем јавног интереса (златна карта града), а што би довело до изградње отворених базена и реконструкције постојећих купалишта.

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ „КРАГУЈЕВАЧКЕ" ► **Оснивач и издавач** „Јавност" д.о.о., Крагујевац, Бранка Радичевића 9 ► **Директор** Гордана Божић ► **Главни и одговорни уредник** Мирослав Јовановић ► **Редакција** Милош Пантић (заменик гл. уредника), Елизабета Јовановић, Александар Јокићевић, Зоран Мишић, Марија Обреновић, Виолета Глишић, Вук Павловић (уредник спорта, sport@kragujevacke.rs), Милош Игњатовић (фоторепортер) ► **Графичка редакција** Иван Танић, Александар Димитријевић ► **Сарадници** Милутин Марковић, Горан Миленковић, Јаворка Станојевић, Мирослав Чер, Милорад Јевтовић ► **Маркетинг** Зоран Костић, Јелена Станковић (marketing@kragujevacke.rs) ► **Секретар редакције** Дивна Драгутиновић ► **Рачуноводство** Агенција Мани плус ► **Телефони** 333-111, 333-116 и 337-326 ► **Штампа** „ГРАФОСТИЛ" Крагујевац ► **e-mail: redakcija@kragujevacke.rs**

ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ ВИШЕ НИЈЕ ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ ТОПОЛА

Одабрао да буде посланик

Досадашњи председник Општине Топола Драган Јовановић поднео је прошле недеље оставку на ову функцију. Учинио је то због сукоба интереса, односно да би испоштовао законску процедуру с обзиром да је посланик у републичком парламенту. Нови председник општине, одлуком Скупштине општине, постао је Драган Живановић. Према законској регулативи народни посланик не може бити "функционер у органима извршне власти и правосуђа, нити може обављати друге функције, послове и дужности за које је законом утврђено да представљају сукоб интереса". Због тога је Јовановић донео, како рече, тешку одлуку.
- За мене је ово врло емотиван моменат. На место председника Скупштине општине Топола изабран сам једногласно, гласовима свих одборника, власти и опозиције. Урађено је оно што је Марковић урадио у Јагодини, Матић из Коцељеве (СНС), Тончев из Сурдулице (СПС) и тако даље.

ПРОВЕО ДЕЦЕНИЈУ НА ЧЕЛУ ОПШТИНЕ: ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ

Сматрам да је у овом тренутку битно да Топола има посланика, да се чује наш глас. У Србији је проблем што и много веће општине од Тополе немају своје представнике у парламенту, због чега је битно да останем посланик и браним интересе Тополе и Шумадије , рекао је Јовановић.

Он објашњава да га је и до сада, када је био одсутан, мењао заменик Драган Живановић који је садашњи председник општине.

Он је свестан да га чека тежак посао, да ће бити у мојој сенци и да ћу ја и даље вући главне потезе у општини. То је природно јер сам на челу општине био десет година и знам шта се догађа у сваком селу. Своју сарадњу и помоћ, све до пријема грађана, наставићу и у наредном периоду, рекао је председник Скупштине општине Топола и народни посланик Драган Јовановић. Он је изабран маја 2012. године за председника Општине Топола трећи пут за редом, као представник коалиције НС- ДСС- ПУПС. Остварио је убедљиву победу са 55,67 одсто гласова. Његова коалиција освојила је 26 од 41 мандата у Скупштини општине. Убедљиву победу однео је и на локалним изборима маја 2008. године, као и на изборима септембра 2004. Пре девет година изабран је за једног од потпредседника Нове Србије. Као народни посланик Скупштине Републике Србије Драган Јовановић је члан или заменик члана у неколико скупштинских одбора- за просторно планирање, саобраћај, инфраструктуру и телекомуникације, затим за привреду, регионални развој, трговину, туризам и енергетику и Одбора за пољопривреду, шумарство и водопривреду. На седници Скупштине општине Топола 29. августа, на предлог новоизабраног председника, заменик председника општине је након гласања одборника постао Гаврило Николић. Изабрано је и Општинско веће- Милисав Матијевић, Момчило Сточић, Драган Николић, Жика Митровић и Горан Ђорђевић.

М. Р.

ПРИВАТИЗАЦИЈА НА СРПСКИ НАЧИН

Продају једном већ продато

И ПОСЛЕ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ РАДЕ САМО СВОЈ ПОСАО

ЗГРАДА ВЕТЕРИНАРСКЕ СТАНИЦЕ КРАГУЈЕВАЦ

Ветеринарска станица Крагујевац купљена је децембра 2007. године, купац је исплатио пуну уговорену цену, уложио уговорени додатни износ у опрему и наставио да се бави ветерином. Ипак, ових дана Агенција за приватизацију поништила је уговор о продаји због непоштовања „континуитета делатности" и једном већ продату фирму, за коју је узела новац, поново понудила (новом) купцу

Пише: Милош Јовановић

За почетак, да наведемо чињенице.

На адресу Ветеринарске станице Крагујевац 22. августа ове године стигло је решење којим се раскида уговор са Агенцијом за приватизацију, а једном већ продати капитал поново, ради даље продаје, преноси се поменутој Агенцији без накнаде.

У образложењу оваквог решења пише да одредбом 6.3 Уговора о продаји државне имовине методом јавне аукције „купац има обавезу да у периоду од седам година од дана закључења уговора обезбеди континуитет пословања субјекта у претежној делатности за коју је субјект био регистрован на дан одржавања аукције".

Уговор о куповини Ветеринарске станице Крагујевац конзорцијум физичких лица (читај: запослених) потписао је 27. децембра 2007. године. На основу тог уговора, у шест годишњих рата, без дана закашњења, исплаћена је комплетна уговорена сума од 29 милиона динара (тадашњих 354.463 евра), инвестирано је у нову опрему уговорених 50.000 евра и све до данас ова станица бави се искључиво ветерином као основном делатношћу.

Из Агенције за приватизацију, међутим, усмено тумаче да клаузула о „континуитету пословања субјекта у претежној делатности" подразумева и одржавање економских параметара и финансијских показатеља барем на новоу који је забележен у години потписивања уговора. Овакав детаљ није записан ни у једном званичном папиру приликом куповине ветеринарске станице, али се сада управо податком о мањем приходу маше као најзначајнијим разлогом за раскид приватизације.

Конзорцијум запослених који је 2007. купио Ветеринарску станицу Крагујевац одмах је „пресавио табак" и надлежном Трговинском суду у Београду поднео тужбу против оваквог решења Агенције за приватизацију.

Толико о основном у овом спору.

Због чињенице да су поднели тужбу и покренули правосудни поступак, ни представници конзорцијума запослених, ни запослени у Ветеринарској станици нису били спремни да коментаришу решење и понашање Агенције за приватизацију. Ипак, наводе да су ветеринарску станицу купили ради њих самих, како би задржали посао, а не ради трговине, препродаје или мешетарења. Многи од њих добрано су се задужили како би без доцње исплатили доспеле рате по уговору, пре свега са циљем да не дође до застоја у функционисању фирме. Ништа није мењано у делатности станице, наставили су да обављају послове које су и дотад радили, нису отуђили ништа од некретнина или имовине али ...

Тачно је да пословање на тржишту ветеринарских услуга, у условима какви владају последњих година, и овој делатности није обезбеђивало раст прихода, али се ипак преживљавало. Онда, међутим, долази до експресне акције за поништење приватизације, а њен ефикасан и синхронизован ток код запослених у ветеринарској станици изазива сумњу да је реч о сасвим другим намерама, како кажу, „одређених центара моћи". И све то само четири месеца пре истека законских седам година током којих је оваква интервенција Агенције за приватизацију могућа и којих месец и нешто после расписивања јавног позива за приватизацију још 38 ветеринарских станица у Србији.

На, најблаже речено, некоректне потезе, увијене у обланду поштења и „економских разтлога" из конзорцијума власника упозоравали су у неколико наврата. Последњи пут то су учинили јавно и јасно пре скоро годину дана, новембра 2013. приликом провере пријаве из једне овдашње приватне ветеринарске станице о преувеличавању броја прегледаних оваца на територији Крагујевца од стране Ветеринарске станице Крагујевац, на основу чега је она наводно од државе узела више новца него што је имала право. Због наводних лажних података претило се тада и кривичним гоњењем одговорних, све до оних из Министарства пољопривреде, али до тога, колико је познато, досад није дошло.

Изостанак судског наставка ове приче није спречио Министарство пољопривреде да Ветеринарској станици крагујевац одузме све дотад поверене државне послове у овој области . Таквим потезом комплетно подручје Крагујевца и доброг дела Шумадије остало је без добре ветеринарске службе. Сада постојеће приватне ветеринарске станице обављају само послове који се највише исплате, мањак кадрова и ту и такву заштиту често доводи на ивицу могућности, а о систематској ветеринарској покривености овог подручја данас тешко да може да се говори.

Тужба Трговинском суду у Београду против решења Агенције за приватизацију формално-правно не зауставља даљи поступак поновне продаје Ветеринарске станице Крагујевац. Досадашња пракса у оваквим и сличним случајевима показује, међутим, да држава по добијању тужбе „замрзне" даље радње у овом поступку и да чека одлуку суда.

Уколико би се поступило другачије, а суд пресуди у корист конзорцијума запослених, последице по Агенцију за приватизацију (читај: државу) биле би прилично неугодне – од враћања станице конзорцијуму запослених, преко исплате високих судских трошкова, све до повраћаја средстава евентуалном новом купцу увећаним за у међувремену настале трошкове. Но, не би било први пут да држава ради „у корист сопствене штете", а трошкове те штете касније превали на плећа пореских обвезника.

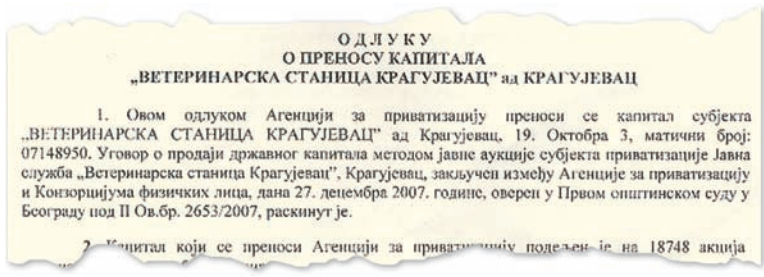
ОДЛУКУ
О ПРЕНОСУ КАПИТАЛА
„ВЕТЕРИНАРСКА СТАНИЦА КРАГУЈЕВАЦ" ад КРАГУЈЕВАЦ

1. Овом одлуком Агенцији за приватизацију преноси се капитал субјекта „ВЕТЕРИНАРСКА СТАНИЦА КРАГУЈЕВАЦ" ад Крагујевац, 19. Октобра 3, матични број: 07148950. Уговор о продаји државног капитала методом јавне аукције субјекта приватизације Јавна служба „Ветеринарска станица Крагујевац", Крагујевац, закључен између Агенције за приватизацију и Конзорцијума физичких лица, дана 27. децембра 2007. године, оверен у Првом општинском суду у Београду под II Ов.бр. 2653/2007, раскинут је.

РЕШЕЊЕ АГЕНЦИЈЕ О ПОНИШТАВАЊУ ПРИВАТИЗАИЈЕ

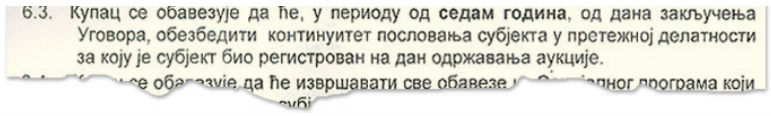
6.3. Купац се обавезује да ће, у периоду од **седам година**, од дана закључења Уговора, обезбедити континуитет пословања субјекта у претежној делатности за коју је субјект био регистрован на дан одржавања аукције.

ПОВОД ЗА РАСКИД – ЧЛАН 6.3. УГОВОРА

ВЕТЕРИНАРСКА ЗАШТИТА ШТИТИ И СТАНОВНИШТВО

Као да су заборавили птичји грип

Мале станице, мањак кадрова и возила, некомплетна опрема и још штошта омогућавају тек основно функционисање здравствене заштите животиња, колико да одгајивачи немају штете и да може да се одвија трговина стоком.

Велики део посла на сакупљању угинулих животиња, њиховом прегледу и утврђивању узрока угинућа, на пример, мало ко може да ради (и ради) на подручју Крагујевца и дела Шумадије.

Колико год ово било значајно за пољопривреднике, а јесте веома значајно, скоро да је заборављена опасност од зооноза, односно болести које се са животиња преносе на људе. Питање је, тако, да ли би данас у оваквим условима било могуће правовремено и ефикасно реаговати на појаву каква је својевремено била епидемија птичјег грипа.

ДРЖАВА МАШТОВИТИЈА ОД НУШИЋА

Што не може Живка министарка ...

Ситуација у којој се нашла Ветеринарска станица Крагујевац неодољиво подсећа на заплет из Нушићеве „Госпође министарке". Незадовољна зетом, Живка министарка једном већ удату ћерку без претходног ваљаног разлога и правоснажног развода намерава поново да уда за младожењу по својим аршинима. У томе није успела и платила је, богами, скупо овакву самовољу.

Агенција је стигла до позива за заинтересоване „младожење" којима би удомила Ветеринарску станицу Крагујевац. За цену таквог потеза - не брине.

ПОВОДОМ ПРОМЕНЕ ЦЕНА У ВРТИЋИМА

Растерећени родитељи, оптерећен буџет града

Док родитеље радују уштеде пошто ће убудуће месечно сви плаћати исто - по 3.430 динара, за градске челнике ово није баш добра вест јер ће „минус“ у каси Предшколске установе „Нада Наумовић“ морати да надокнади градски буџет. Питање је, међутим, зашто се ове промене дешавају тек сада, кад је нови закон на снази још од 2010. године

Вест о смањењу цена боравка деце у крагујевачким вртићима свакако је обрадовала већину родитеља. За Милицу и Ненада, који имају троје деце, нови ценовник значиће уштеду од чак 5.000 динара. До сада их је чување, без обзира на чињеницу да су за прво дете плаћали пуну цену, за друго умањену за 20 процената, док је треће имало право на бесплатан боравак у вртићу, коштало читавих 12.000 динара.

И док се маме и тате радују што ће сваког месеца за обданиште убудуће плаћати по 3.430 динара, за градске челнике ово није баш добра вест пошто ће „минус“ у каси Предшколске установе „Нада Наумовић“ морати да надокнади градски буџет.

Грубе процене говоре да је у питању готово три милиона динара сваког месеца, односно око 40 милиона динара годишње.

ЗАКОН БЕЗ ВЕЗЕ СА ЕКОНОМСКОМ ЛОГИКОМ: СЛАВИЦА САВЕЉИЋ

■ Намет за локалну самоуправу

Смањење цена, иако градски аврови говоре супротно, није резултат родитељских притисака, нити вишегодишњег „опомињања“ медија да Крагујевац има најскупље вртиће, већ одлуке да се пословање Предшколске установе усклади са законским одредбама.

Закон о основама система образовања и васпитања, као и Закон о предшколском образовању и васпитању, јасно кажу да „родитељ, односно старатељ детета учествује у обезбеђивању средстава за остваривање делатности предшколске установе, чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, у висини 20 одсто од економске цене“. Остатак од 80 процената финансира оснивач, што је у случају овдашње Предшколске установе – град Крагујевац.

- Иако оваква законска одредба нема много везе са економском логиком, ни једној локалној самоуправи није остављен простор да поступи другачије. Зато чуде информације које ових дана долазе из „напредњачких градова“ да они незаконито утврђују нове регресне скале и новим задужењима оптерећују родитеље, рекла је на прошлонедељној конференцији за новинаре Славица Савељић, помоћница градоначелника задужена за економски развој.

Град је до сада за функционисање вртића издвајао око 330 милиона динара годишње. Убудуће ће тај трошак бити увећан за још око 100 милиона. У ситуацији када су трансферна средства и приходи од пореза на зараде умањени, неће бити нимало једноставно обезбедити неопходан новац, напомиње Савељића, пошто централне власти већ сада најављују нове „ударе“ на финансије локалних самоуправа.

- Родитељима у Крагујевцу сигурно ће добро доћи умањење намета на кућни буџет, јер ће сви плаћати само 3.430 динара за боравак деце, али се питамо да ли ће деца у Београду, Лесковцу, Новом Саду, Нишу или Ужицу бити у истој позицији и шта ће премијер Александар Вучић да предузме против неодговорних градоначелника из своје политичке партије који умањење цена нису успели да примене, пита се Славица Савељић.

Заиста, променом Правилника регресирања деце у београдским вртићима од почетка августа погођени су родитељи са оболелом децом, подстанари, породице које купују стан на кредит или имају више од једног детета у вртићу, али и родитељи тројки, четворки и двоструких близанаца. Право на попуст који се кретао од 10 до 50 процената изменом правилника им је укинуто. Занимљиво је да нема помена о усклађивању ценовника са законом, већ ће родитељи у престоници и даље плаћати између 2.973 и 9.705 динара, иако је као економска цена тамошњих вртића назначен износ од 13.000 динара.

У Нишу самохрани родитељи за обданиште издвајају 2.593, а остали 4.503 динара, а тамошњи градоначелник најављује да ће убудуће сви плаћати трећину економске цене.

ВИШЕ НЕМА СОЦИЈАЛНОГ КРИТЕРИЈУМА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНА

Цене у крагујевачким вртићима кретале су се између 3.300 и 11.000 динара. Најнижи износ месечно су издвајали родитељи трећине од око 4.000 малишана, колико борави у овдашњим обдаништима, док је тек два осто мама и тата плаћало највишу цену.

Чињеница је, међутим, да су и челници града на Лепеници, у жељи да колико - толико „испеглају“ новонастали минус, пре одлуке о новом начину регресирања боравка деце у вртићу економску цену подигли са досадашњих 14.000 на 17.153 динара.

■ (Не)законита регресна скала

Нови Сад је међу ретким градовима који се и до сада држао закона. Цена вртића за малишане млађе од три године била је 3. 875, а за остале 2.657 динара. Тамошње градске власти одлучиле су да субвенционише и приватне вртиће са 10.000 динара по детету, како би се смањиле листе чекања.

Елем, оно што се у читавој причи никако не сме пренебрегнути је да законске одредбе о финансирању предшколских установа не датирају од јуче, већ су старе неколико година. Закон о предшколском образовању и васпитању последњи пут је мењан још 2010. године, док је онај који се бави основама система образовања и васпитања само мало допуњаван, али одредбе о финанисрању датирају од 2009. године.

Самим тим намеће се питање како је до сада било могуће да родитељи плаћају више од прописаних 20 процената економске цене. Локална самоуправа се, наиме, до сада позивала на законску одредбу о финансирању која се заправо односила на функционисање школа и која је требало да супи на снагу 1. септембра ове године. Ова одредба предвиђала је да у септембру ове године буде уведено такозвано финансирање по ученику и да тада буде оређена цена образовања сваког од њих. Како је рок за имплементирање новог система постављен преамбициозно, ова одредба је у међувремену избрисана.

Чињеница је, међутим, да овакву праксу није имао само Крагујевац, већ и многи други градови, почевши од престонице. Колико је правна гимнастика приликом формирања регресне скале, односно ценовника боравка деце у крагујевачким вртићима, била исправна најбоље доказују судске пресуде. Како незванично сазнајемо, неколико родитеља поднело је тужбе против Предшколске установе за незаконито увећавање цене, а неке од њих већ су добиле судски епилог који вртићима никако не иде у прилог.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ОД ПОНУЂЕНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ ЛОКАЦИЈА КУПЦА НАШЛЕ ТЕК ДВЕ

Продат *Стари срез* у Карађорђевој

Куповином „Старог среза“ Стамбена задруга „Напредак” формира јединствену грађевинску парцелу од осам ари што је довољно за пословно-стамбену зграду са шест спратова на месту данашње рушевине. Купца нашла и 2,2 ара плаца за породичну кућу на „Сунчаном брегу”

За купце градског грађевинског земљишта јавна лицитација у Предузећу за изградњу града, у уторак 2. септембра, била је веома успешна. Две понуде за две различите парцеле, по почетним ценама, све је брзо завршено. За продавца, поменуто јавно предузеће, може се рећи –и не баш успешна.

Од укупно оглашених 17 локација продате су тек две, плац од 2,2 ара на „Сунчаном брегу” за 8.800 евра у динарској противредности, и парцела од 2,8 ари на локацији „Стари срез” у Карађорђевој 49, за 85.500 евра. Све у свему, градски буџет ће за толико бити богатији, а град Крагујевац, у догледно време, за породичну кућу на „Сунчаном брегу” и савремену пословно - стамбену зграду на месту данашње руине од „Старог среза”.

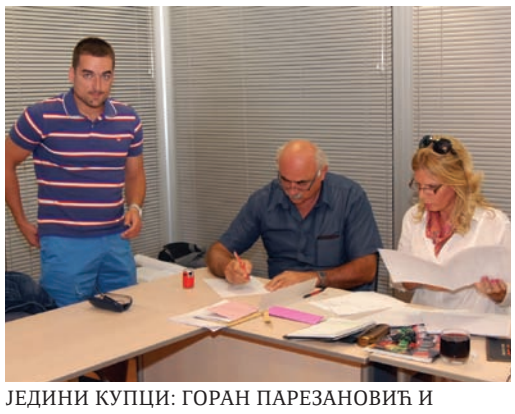

ЈЕДИНИ КУПЦИ: ГОРАН ПАРЕЗАНОВИЋ И ПЕТАР ЗАРИЋ ПОТПИСУЈУ ПАПИРЕ ПОСЛЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Породичну кућу на „Сунчаном брегу”, када за то дође време, градиће Горан Парезановић , који је 2,2 ара излицитирао као физичко лице, а Петар Зарић је наступио као представник Стамбене задруге „Напредак”и пазарио „Стари срез“.

Кад је о овом другом реч, сви су, изгледа, чекали решење. Не само одавно расељени станари „Старог среза”, већ свако ко пролази горњим делом Карађорђеве улице.

УМЕСТО РУИНЕ МОДЕРНА ПЕТОСПРАТНИЦА: „СТАРИ СРЕЗ“ У КАРАЂОРЂЕВОЈ

-На предлог града марта прошле године одлучили смо да прихватимо градњу на овој локацији. Преузели смо одређене обавезе договорене са градом и власницима станова, којих има их шесторо, и сви они добијају нове станове. Подсетићу да претходни инвеститори нису реализовали планирано, станари су расељени, а затим је за неколико година застоја локација зарасла у коров.

- Град је, иначе, урадио план детаљне регулације, „Напредак” се укњижио на парцели од 5,28 ари којом су дотад располагали грађани-власници станова, сада смо купили и 2,8 ари градског грађевинског земљишта, што укупно даје катастарску парцелу од осам ари, довољно за градњу предвиђених капацитета, наводи Зарић.

Радови у Карађорђевој ће, према плановима почети октобра ове године, а очекивања су да ће се све завршити за 18 месеци. Због атрактивности локације град је имао и одређене урбанистичке захтеве. И даље ће постојати пешачки пролаз из Карађорђеве, додуше нешто комотнији, а фасада петоспратнице, са пословним простором у приземљу, гаражама у подруму и колским прилазом из улице Бранислава Нушића, ипак ће изгледом делимично подсећати на зграду „Старог среза”.

Претходна лицитација за продају градског грађевинског земљишта је, подсетимо, спроведена средином јула, и тада су продате парцеле на „Сунчаном брегу” за породичну градњу, затим у пословној зони „Складиште” због ширења већ постојећег плаца и 20 ари у Старој радничкој колонији за градњу стамбене зграде.

После овог јавног надметања ускоро ће се Предузеће за изградњу града огласити изнова. Уз вероватне нове понуде, поновиће се надметање и за актуелних 15 локација. Једну од 50 ари, коју можда и поделе на две, надомак Правног и Економског факултета, што је мора се признати привлачно за станоградњу, две локације код АТД-а од тек неколико ари, предвиђене за пословање, нуди се скоро 20 ари преко пута Диспанзера за жене у улици Светозара Марковића, парцела до 18 ари у насељу „Грујина чесма” изнад блока постојећих зграда опет за станоградњу, пет плацева у „Илиној води” за градњу породичних кућа, искључиво пословне локације у Илићеву и зони пословања „Сервис 2”, као и две „мешовите” стамбене и пословне у такозваном блоку „Слобода” према „Електрошумадији”.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

СИВА ЕКОНОМИЈА

Фали политичка воља

Пише Јаворка Станојевић

Потпуно су погрешне, са намером пласиране, процене да треба пет до шест година да се сива економија код нас смањи на просек земаља у окружењу од 25 процената. За само годину дана ово зло би се смањило на ниво испод 10 одсто ако би Влада то желела, тврди економиста Драган Радовић

Прошлогодишње истраживање Америчке агенције за међународни развој и Фондације за развој економске науке открило је да је обим сиве економије у Србији опао мање него у било којој од 11 испитаних земаља. Смањење је само три процентна поена – са 33,2 процената БДП у 2010. на 30,1 одсто у 2013. години. Стручњаци су проценили да се у нелегалној зони годишње обрне око 11 милијарди евра, што државну касу, кроз ненаплаћене порезе и доприносе, сваке године олакша за око три милијарде евра. Национална алијанса за локални економски развој (НАЛЕД) је израчунала да сива економија сваког становника Србије кошта једну просечну плату годишње,.

Ова позамашна сума која се због неконтролисаних токова новца не инвестира у развој и раст стандарда разлог је због кога су све претходне владе хватање у коштац са сивом зоном сврставале међу приоритете. Претходни министар финансија Лазар Крстић је планирао да стављањем дела сиве зоне у легалне токове испражњеном буџету земље обезбеди између 500 и 700 милиона преко потребних евра. Његов наследник Душан Вујовић, представљајући свој план изласка из кризе, је борбу против сиве економије означио као један од четири стуба на којима почива консолидација државних финансија.

Упоредо са представницима власти овом темом се баве бројни економски стручњаци. За разлику од политичара и колега, које сматрају да је стајања на пут овој пошасти превише крупан залогај, економиста Драган Радовић мисли да сива економија у Србији постоји искључиво због државних службеника који не желе да је сузбију.

- Потпуно су погрешне, са намером пласиране, процене да треба пет до шест година да се сива економија смањи на просек земаља у окружењу од 25 процената. За само годину дана ово зло би се смањило на ниво испод 10 одсто ако би Влада то желела. Да таква жеља постоји сигурно не бисмо имали 700.000 радника на црно, преко три милијарде евра утајених пореза и доприноса на годишњем нивоу, преко десет милијарди евра неопорезованог промета робе и услуга. Бивши министар Лазар Крстић је планирао да побољша наплату за 500 до 700 милиона евра, што чини једну петина од свих утајених средстава. То би значило да држава открије 140.000 радника на црно, а да осталих 560.000 и даље остане сакривено. Такође је планирано да се сузбију утаје у промету дуванских и нафтних производа из којих, према званичним проценама, исцури 300 милиона евра ненаплаћених буџетских прихода. Све остале бранше и даље ће остати у сивој зони, нико их неће приметити, каже Радовић

■ Под легалним плаштом

Овај аутор аналитичких осврта на проблем нелегалног тока новца на сајту „Макроекономија” за који пишу водећа имена економске науке у Србији, писац бројних новинских чланака и чест гост у радијских и тв емисијама, каже да је последњи податак ФРЕН-а о нивоу сиве економије у Србији од 31 процента непоуздан, и да би реалнија процена показала да ова бољка годишње прогута готово 50 одсто БДП-а.

Мада обичан човек најчешће под сивом економијом подразумева продају шверцоване робе на пијацама Радовић сматра да је теза да се битка за легализацију привредних активности води на терену картонских кутија пијачних тезги перфидно пласирана лаж.

- Највећа сива економија обавља се под плаштом легално основане фирме, при чему се добар део промета не пријављује, а већи део радника ради без пријаве на рад. Све то покривају већ поменути корумпирани државни службеници. Јер, како би иначе било могуће да нико не примети 2.000 непријављених радника у једној фирми? Како би туристичке агенције и угоститељски објекти могли да утаје преко 300 милиона евра разних пореза, а да то никоме не западне за око? Да има воље не би било могуће да сваки други хлеб у Србији буде продат без фискалног рачуна, а да то ни једна инспекцијска служба не региструје. У таквој клими корупција цвета. Зато смо сведоци све чешћих хапшења корумпираних државних службеника, а мито који се даје достиже више десетина, па чак и више стотина хиљада евра, каже овај економиста

Истичући да су сви путеви избегавања легалних токова опасни, због чега се сваки мора пресећи ако држава жели да крене стазама опоравка, Радовић је урадио студиозне анализу утаја по браншама које су показале да за пуњење буџета ни једна није мање битна.

Насупрот економском стручњацима који сматрају да би инсистирање на наплати пореза довело до гашење великог броја фирми, док би неке, које сада легално послују, морале да се преселе у сиву зону, Радовић предлаже радикалне мере наплате неизмирених пореских давања.

■ Сива зона, бржа пропаст

- Медвеђа услуга је праштати порезе некој фирми, јер ће се она врло брзо наћи у још горој ситуацији, пошто ће дуговати више. Плаћање свих обавеза тера послодавце на домаћинско пословање, данонoћно размишљање о пословању фирме, бригу о сваком раднику. Све фирме од 1990. које су радиле легално и данас постоје,

СИВА ЕКОНОМИЈА ПО БРАНШАМА

Нема где је нема

Анализирајући утаје у 23 бранше Драган Радовић је констатовао да, поред утаја на промету акцизном робом као што су нафтини деривати и дуванске прерађевине, које су државни органи већи идентификовали као области где се утаји преко 300 милиона евра, скоро да нема бранше у којој су утаје на годишњем нивоу ниже од 100 милиона евра. Анализе овог стручњака су показале да грађевинарство, поред тога што представља легло рада на црно, легалне токове обилази тако што станове и пословне објекте продаје за кеш и увек, при преносу, приказује нижу цену стамбеног и пословног простора од тржишне.

Радовићеве процене говоре да се у аутобуском превозу путника на име неплаћених пореза и доприноса утаји преко 80 милиона за годину дана. Највеће малверзације у овој грани огледају се у нерегистровању промета и раду непријављених радника. Тако се дошло до апсурда да поједине фирме имају неколико пута више аутобуса од броја возача, али и да постоје оне које са више стотина возача праве промет од неколико десетина милиона.

Посматрајући уплив сиве зоне у област туризма овај економиста је констатовао да велики туристички центри представљају мека за прање новца и сиву економију. Тврдњу илуструје примером Врњачке Бање, која би ове сезоне требало да буде празна, јер град од гостију није наплатио ни динара таксе пошто грађани који издају собе и апартмане не пријављују промет. Слично је, каже, и на Златибору, Соко Бањи и другим туристичким центрима. Закидање државе у овој бранши врше и туристичке агенције које своје аранжмане продају у готовини без евидентирања промета. Такав однос државе довео је до тога да једна београдска агенција, која има шест аутобуса, за две недеље, само једним возилом које вози туристе у иностранство, заради 100 хиљада евра, а пријављује годишњи приход који је мањи од те суме. Истовремено су и све додатне услуге које агенције пружају туристима у иностранству потпуно нерегистроване, што значи ван домета пореских обавеза које прописује држава.

Неиздавање рачуна није, међутим, једини начин да се закине државна каса, јер су власници ресторана, кафића, пивница и пицерија пронашли начин да преваре фискалне касе.

- Поред тога што у овим радњама ретко добијате рачун често се догађа да на папиру који вам дају ситним словима пише – Молимо, сачекајте рачун. То су форе које су убацили програмери, а које се врло лако могу спречити избацивањем такве опције из софтвера. Већ сам наводио примере да боље сендвичаре на ћошку, као и ресторани, дневно утаје од 100 до више стотина евра, што на годишњем нивоу даје од 30 до 100 хиљада евра утајеног ПДВ-а. То је ситница према ономе што у остаје у џеповима власника великих сала које се издају за свадбе. У тим објектима често буде 200 до 500 гостију, а мени кошта од 20 до 40 евра по особи. Ако једноставна математика показује да ће угоститељ остварити између 4.000 до10.000 или, чак и 20.000 евра промета значи да неплаћени ПДВ у том

објекту иде од једне до 4 хиљаде евра само за један дан. Ако се зна да су велике сале најчешће сваког викенда оба дана заузете није тешко израчунати колико би се пара само одавде могло преусмерити у легалне токове чак и ако се не постави питање непријављених конобара, хране која кетерингом стиже из Рашке или Новог Пазара, фотографа са више хиљада фотографија по папреној цени и музичари који су обично чисти дивљаци, каже наш саговорник..

Пошто се у Србији највише новца одлази на храну Радовић оцењује да је логично што је сива економија пустила најдубље корене у продаји прехрамбених производа

- Враћамо се поново на сендвичаре, пекаре, као и све друге који продају храну од којих ћете ретко када добити рачун. Ту су пиљарнице где је већина робе продата на црно. Врло занимљиво да се у тим радњама роба набавља званично, прода на црно, у књигама се тренутно види несклад, али је питање - има ли ко то да погледа. О пијацама да и не говоримо. Сва роба на кванташима, који су легло препродаваца, се набавља од накупаца. Ту нико, осим њих, нема користи, а што је најгоре ценама се убијају са оне продавнице у близини које би хтеле да раде легално.

Пекаре су посебна тема у оквиру продаје хране. Код њих је све на црно, од набавке сировина па све до продаје, а и радници су им често непријављени. Најсмешније је када пекари кажу да раде са губитком, а од килограма брашна, од направљених погачица и осталог пецива, наплате и до 500 динара, објашњава овај аналитичар чијој пажњи нису промакле малверзације на бувљацима, царинама, у здравству, адвокатури, закупу станова, спорту, продаји и производњи текстила, фирмама за обезбеђење и чишћење простора….

Драган Радовић: Медвеђа је услуга праштати порезе некој фирми, јер ће се она врло брзо наћи у још горој ситуацији, пошто ће дуговати више. Плаћање свих обавеза тера послодавце на домаћинско пословање, даноноћно размишљање о пословању фирме, бригу о сваком раднику. Све фирме од 1990. године које су радиле легално и данас постоје, док фирме које већим делом раде у сивој зони раније или касније пропадају.

чак су многи и проширили посао. Фирме које раде већим делом у сивој зони раније или касније пропадају. Све фирме које рад заснивају на корупцији такође су осуђен на пропаст. Због тога је погрешно мишљење да ће делимичним преласком у сиву зону боље пословати. Напротив, само ће себи убрзати крах. Што се тиче радикалних мера сматрам да оне не би довеле до повећања запослености зато што би радници из угашених фирми прелазили у оне које раде легално. Као пример узећемо стотинак фирми из међуградског аутобуског превоза које већим делом раде у сивој зони угрожавајући предузећа која све раде легално. Сузбијањем нелегалних, легалне би преузимале тржиште и повећали би се буџетски приходи, сматра Драган Радовић

Упркос дубини проблема овај економиста сматра да би зло сиве економије могло да се искорени у врло кратком року ако би држава показала спремност да сваком привреднику, из сваке бранше, покаже да ће врло често бити контролисан. Контроле, методом специфично одређеном за сваку браншу, требало би обављати више пута месечно. Циљ је, каже, увођење свих привредника у легалне токове, значајно повећање наплате што би омогућило видно смањивање свих пореских оптерећења, и као најважније, снижавање оптерећења зарада за трећину.

Насупрот оваквим ставовима стоји наша свакодневица у којој би се радикалне мере, на првом кораку, спотакле о недостатак новца за реализацију. Ако томе додамо неоспорну чињеницу да у нашем друштву сива економија већ дуго има важну социјалну функцију и да често представља конкретну активност реалне економија, онда треба узети у обзир и питања оних стручњака који имају дилему - да ли је држава створила амбијент у коме сви привредници могу несметано и фер да послују. Јер, без ове претпоставке стуб борбе против сиве економије на који би требало да подупре развојне планове државе неће издржати.

ПРИНУДНА НАПЛАТА ДУГОВА ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ

Паре за струју, али и извршитељу

Пише Александар Јокићевић

„Електрошумадија” само прослеђује податке о дужницима, а с обзиром да је седиште компаније у Београду, дугове домаћинстава наплаћују београдски извршитељи. У Крагујевцу ће покуцати на врата 2.687 грађана који дугују од 100 динара до 800.000 динара

Медији драматично најављују јуриш судских извршитеља у станове дужника за струју, са списком претњи, пошто ко не плати на мосту, платиће на ћуприји, (основни дуг и трошкови принудног извршења). Ко нема новца има телевизор и намештај, али и осталу имовину која може постати плен извршитеља који ће гонити дужнике.

С обзиром на чињеницу да огроман број грађана мање-више живи у минусу и на кредит, предстојеће суочавање са неплаћеним рачунима прети да се претвори у националну драму, јер у саопштењу за јавност од 21. августа каже се да је у складу са законом „ЕПС Снабдевање“ покренуло поступке против неплатиша и тиме започело принудну наплату код 100.000 дужника на територији Србије.

- Поступајући у складу са законским обавезама Привредно друштво „ЕПС Снабдевање“ покренуло је поступак принудне наплате према свим дужницима из категорије домаћинстава који имају дуг за утрошену електричну енергију закључно са новембром 2013. године. Иако је било довољно времена да се тај дуг измири, и поред опомене око 100.000 неплатиша није измирило своје обавезе, а настали дуг ће бити наплаћен принудним путем. Захтеви за принудну наплату расподелиће се по случајном распореду, при чему ће сви регистровани извршитељи добити подједнак број предмета и на транспарентан начин. Овим је у поступку доделе предмета обезбеђена равноправност свих извршитеља на територији седишта „ЕПС Снабдевања“. Без обзира на висину дуга, дужници ће поред износа дуга и законом одређене камате имати обавезу да плате и трошкове извршења, који су за дуговања до 30.000 динара фиксни и износе 4.200 динара, а за већа дуговања обрачунавају се по скали која је прописана и објављена у Службеном гласнику Републике Србије., наводи се у саопштењу.

НЕ САМО ИСКЉУЧЕЊЕ СА МРЕЖЕ, ВЕЋ И НАПЛАТА ДУГА

■ „Електрошумадија” сервис „Снабдевања”

Принудна наплата заосталих дугова за електричну енергију, за период од јула до новембра 2013. године, која је и званично почела крајем августа, односи се и на 7.766 потрошача на територији Крагујевца, Кнића, Раче, Баточине и Лапова. Од тог броја у Крагујевцу дугује 2.687 домаћинстава. Дужници су, поред дуга и камате, како је наведено, обавезни да плате и трошкове извршитеља. Како ће се дуговање намиривати уколико дужници немају новца?

Из „Електрошумадије” поручују да немају овлашћења да, осим у јавности објављених података о броју дужника, даље коментаришу принудну наплату. Све је у рукама „ЕПС снабдевања”, које је ангажовало београдске извршитеље.

- Проследили су нам параметре, а ми податке из базе дужника, објашњава портпарол Привредног друштва „Центар” и „Електрошумадије” Бојан Радојевић, додајући да је по налогу „ЕПС Снабдевања” достављен списак свих дужника који дугују преко 100 динара за период јул - новембар 2013. године.

БРОЈ ПОТРОШАЧА	РАСПОН ДУГА У ДИНАРИМА	ИЗНОС УТУЖЕЊА
3	700.000 - 800.000	2.318.470
9	400.000 - 500.000	1.333.335
24	300.000 - 400.000	2.136.991
10	200.000 - 300.000	2.437.549
66	100.000 - 200.000	9.276.235
151	50.000 - 100.000	10.493.296
269	25.000 - 50.000	9.513.363
568	10.000 - 50.000	8.970.597
999	5.000 - 10.000	6.355.194
578	1.000 - 5.000	1.599.471
10	100 - 1.000	5.863
2687		**54.440.570**

КРАГУЈЕВАЧКИ ДУЖНИЦИ „ПОВЕРЕНИ” ИЗВРШИТЕЉИМА

Претходно је, почетком јула, послато 9.958 опомена пред утужење и одређени број потрошача је исплатио дуг, а за оне који нису платили, 7.766 дужника на територији коју покрива „Електрошумадија”, отишли су предлози за извршење, односно, принудну наплату. Иначе, најмањи износ дуга за који је домаћинство утужено је 315 динара, а највећи 786.396 динара.

То је све од доступних података. Међутим, може се говорити о старим дуговањима грађана пре јула 2013. године, када је „Електрошумадија” бринула о наплати струје и самостално ангажовала извршитеље. Дугови су стари, али нису застарели и пошто су и даље актуелни и дан - данас се наплаћују. А, модел понашања је исти.

Директор Пословног система „Електрошумадије” Ненад Јанковић каже да су задовољни донедавном директном сарадњом са извршитељима.

- У периоду од јула прошле године до данас поднели смо 20.553 предлога за извршење, који се осим Крагујевца односе на територију Кнића, Раче и Баточине, на укупни дуг од око 445 милиона динара. Дакле, престали смо са утужењима рачунајући период од 30. јуна прошле године, али наплата дуговања из оног претходног периода још увек траје. Сваки извршитељ је од нас добијао обавештења, упутства, и трудили смо се да на укупан број извршитеља расподелимо дужнике приближно једнако, чак и према висини дуга. Кораци су увек исти, па и онда, а и сада, потрошачу прво иде упозорење са роком да измири дуговање од најмање 15 дана. Након тога се у рачунском центру вршила класификација предмета, а када дужник пређе у надлежност извршитеља само са њим се и може договарати о динамици исплате, упозорава Јанковић.

ЗАДОВОЉНИ САРАДЊОМ СА ИЗВРШИТЕЉИМА: НЕНАД ЈАНКОВИЋ

■ Извршитељи - извршни

Како изгледа када дуг дође „на терен” извршитеља? Може се чути да је било случајева да је извршење скупље од самог дуга. Може ли се преговарати, бар толико да се нагомилано дуговање разложи на више рата, и у којим случајевима следи административна забрана на пензију или плату? Када се пописује имовина и да ли је таквих примера било у Крагујевцу?

Овдашњи извршитељи не желе да говоре о актуелној акцији принудне наплате у којој не учествују, па из тог разлога не желе ни да им се у јавности наводе имена, али генерално коментарисање модела извршења и законских могућности наплате је - прихватљиво.

Сазнајемо да извршитељи, заправо, очекују крупну измену Закона о извршењу и обезбеђењу. Данас се извршитељи ангажују према седишту извршног повериоца (овога пута „ЕПС Снабдевање”), али показало се да у пракси то није најбоље решење. Захтевали су ангажовање према пребивалишту дужника, што је логичније јер смањује трошкове, али и повећава ефикасност принудне наплате.

Крагујевачки извршитељи су, дакле, заузети „старим” предметима, има их прилично и ради се пуном паром. Грубо речено, накнада за извршитеља износи 4.200 динара, (како је наведено у саопштењу „ЕПС Снабдевања”), то је предујам, али према Правилнику о тарифи коју је донело Министарство правде дужнику се зарачунавају и трошкови доставе решења од 1.440 динара, као и награда за извршитеља која се по правилнику наплаћује 100 одсто, 3.600 динара, али уколико је дужник у остављеном року од осам дана извршио уплату, обрачунава се 50 одсто од наведеног износа. Све у свему, стиже се до укупне цифре за извршење од 6.840 динара, за дуг грађана до 30.000 динара. Па, био основни дуг и 315 динара, као што је случај дужника са територије „Електрошумадије” који је сада у рукама ЕПС Снабдевања и „на столу” извршитеља из Београда.

Све је по закону, извршитељима су доступни комплетни подаци о дужнику, па и број текућег рачуна. Дуг се, према томе, може „скидати” од пензија и плата и примењује се процентуално гледано у 20 одсто случајева. Кретало се и у поступак пописа имовине, чак у 50 одсто случајева. Било је и продаје покретних ствари. Али, углавном, кажу крагујевачки извршитељи, када грађани схвате да са принудном наплатом нема шале, како - тако уплата „легне” или дођу до канцеларије извршитеља и постигну договор о динамици исплате дуга.

ПОЧЕЛИ СА РАДОМ ЈАВНИ БЕЛЕЖНИЦИ

Више разговора него овера

Циљ увођења нотарске службе је већа правна сигурност грађана, ефикасније завршен посао и избегавање скупих и дуготрајних судских спорова. Како све то постићи у Крагујевцу са само са три нотара за читав Шумадијски округ

После седам деценија паузе, првог дана септембра поново су стартовали јавни бележници, којима је држава пренела добар део судских послова. Тим потезом треба да се растерете судови, а са друге стране олакшава се посао грађанима.

На врата канцеларија троје крагујевачких нотара Драгана Радомировића, Милице Вулетић и Светлане Ерић, које се налазе у непосредној близини зграде суда, већ у девет сати нагрнили су први клијенти. За већину је највеће изненађење било што им је за исту ствар потребно много више папира и времена него када је овера ишла преко суда. А сваки тај папир се наравно плаћа.

-Ми смо дошли први због уговора око купопродаје непокретности. Тражено нам је много више документације, оверених копија, сагласност брачног друга и све се то наплаћује. Али кажу да је то мање него што је било. Знам да је сваки почетак тежак и не треба да пролази јавну критику док не заживи. Више смо због тога што можемо да проценимо да ли је тако лакше и боље по нас, каже саговорница која је инсистирала на анонимности.

Она тврди да ништа нису завршили тог дана, јер им је предочено које све папире треба да припреме, па тек онда да закажу нови састанак.

- Прво смо ишли до суда. Рекли су нам да је направљен пресек и враћали су нас без изузетака, јер су наводно из употребе повучени печати и овера уговора о непокретностима више није у њиховој надлежности, каже наша саговорница.

■ Три нотара – пуне руке посла

Главни задатак нотара тог првог дана био је да потанко објасне странкама шта им све конкретно треба да би завршили посао како ваља и да је све то јефтиније у односу на судске таксе и адвокатске услуге, па се први радни дан за сво троје нотара свео на причу и заказивање нових термина.

Многи грађани су претходно запуцали право у суд, а из суда су их упућивали на јавне бележнике, чији су списак истакли на улазним вратима. Они треба да „покрију“ 250.000 становника Крагујевца, плус мештане Лапова, Баточине, Раче и свих села Шумадијског округа. Очито да не само што ће за нотаре бити посла преко главе, него и физички неће моћи да обаве толики обим посла нарочито у овој првој фази. Додуше, држава је обећала да ће за крагујевачко подручје временом повећати број нотара на седам, колико је практично потребно овом региону сходно броју становника, пошто је предвиђено да на 25.000 становника дође по један нотар.

- Пре почетка рада, у девет сати, није нас чекало пуно људи. Није било чекања и није било застоја, пристизали су на сваких 15-20 минута и било је доста странака, од којих је већина дошла ради добијања информација у вези рада, евентуалних трошкова поступка, сачињавања исправи... Било је и пар странака које су дошле у вези правних послова, каже Драган Радомиривић.

Питали смо и да ли је оправдано негодовање странака што им сада треба више документације но иначе за промет некретнинама.

- Тачно је да им треба одређена документација, али је и разлика у поступку. У суду су странке оверавали само потписе и ништа више, ради утврђивања идентитета без провере садржине исправе. Ово је сасвим другачији поступак. Ми вршимо проверу и сачињавање исправе, а након тога оверу исправе, тако да је логично да морамо да имамо комплетну документацију везану за тај правни посао, као што су листови непокретности, овлашћења и слично, објашњава нотар Драган Радомировић, иначе бивши адвокат

- Пре ступање на снагу овог закона појавиле су се непроверене информације да ће то коштати хиљаду до пет хиљада евра, што је потпуна неистина. Тарифник је свима доступан и налази се на сајту Министарства правде и сајту јавних бележника где се тачно може видети шта колико кошта, каже Радомировиоћ, напомињући да ту нема неких скривених трошкова.

- Повољност је за странке што се код нас не плаћа никакава посебна такса која се досад плаћала у суду. Странка плаћа надокнаду за рад јавног бележника, и то је све. Она зависи од висине спора и креће се од 9.000 динара, па до неких екстремних вредности које прелазе 40.000 динара. По компликованијим правним актима највиша такса је 9.000 динара плус ПДВ. Има и изузетака и погодности када је у питању сачињавање уговора о поклону у првом наследном реду када се наплаћује 50 одсто од ове тарифе, што је било знатно скупље код судске овере, каже Радомировић.

■ Нотари гарантују већу правну сигурност

Наш саговопрник тврди да ће због провере целокупне документације за одређени правни посао грађани бити безбеднији и неће доћи до кардиналних грешака које су се раније појављивале у суду.

- Ми гарантујемо да тај правни акт, односно тај запис који ћемо сачинити пуноважан, својим потписом, печатом и својом личном имовином. Осим тога ту је и осигурање за евентуалне пропусте који би могли довести до оштећења странака, каже Драган Радомировић.

То потврђују и друге две његове колегинице - Милица Вулетић и Светлана Ерић.

- То је новина и за људе који раде, и за странке. Нотаријат се уводи ради постизања правне сигурности, јер исправу коју сачини јавни бележник сачињава се на основу пређашњих провера.Ви морате да извршите комплетну проверу свега, да упозорите странку и што је битно јавни бележници не заступају само једну странку - продавца или купца - као што је то био случај са адвокатима, него ради у обостраном интересу. Суштина је да морате да урадите правни посао како странке желе у оквиру законских могућности, али да заштитите и све учеснике у поступку, каже Милица Вулетић.

У њеном случају највише су странке долазиле због купопродајних уговора и није било специфичних захтева тог првог дана. Али су зато људи очекивали да све завршe у једном дану што је било немогуће.

- Негде имате, чисту ситуацију, речено правничким језиком, и онда не треба ништа додатно да се ради. Власник је, нема никаквих тетера и ограничења и хоће да прода, има листу непокретности из катастра, продавац и купац су ту, али када постоје сувласници, сукорисници, хипотеке, онда је друга ситуација, каже Милица Вулетић.

Код Светлане Ерић такође су долазили грађани да се информишу шта ради јавни бележник, која су њихова права и да ли могу одмах да овере уговор који су они већ саставили. Доста је долазило с питањима везаним за купопродају, поклон, тестамент.

- Највише их је збунила и изненадила дужина трајања поступка. Мислили су да ће то завршити истог момента и добити уговор са печатом да се одмах кући. А интересовали су се и за цену, каже Светлана Ерић.

- Требаће много времена да људи схвате шта то значи. Наш народ је навикао да све ради на брзину. То се испоставило као проблем од првог дана. Било ми је жао људи који су дошли из Баточине јер сам морала да их вратим пошто нису имали све потребно код себе, али смо заказали поновни састанак, каже Славица Ерић.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

СПИСАК СВИХ КРАГУЈЕВАЧКИХ НОТАРА НА УЛАЗУ У СУД

МАЊАК ИНФОРМАЦИЈА О ПОСЛОВИМА ЈАВНИХ БЕЛЕЖНИКА

Које услуге пружају нотари

Јавни бележници ће сачињавати купопродајне уговоре, оверавати потписе на уговоре о хипотеци, састављати записнике о процени имовине, затим састављати уговоре о имовинским односима између супружника, односно ванбрачних партнера, уговоре о располагању непокретностима, уговоре о уступању и расподели имовине за живота, о размени непокретности, уговоре о доживотном издржавању, као и споразуме о деоби заједничке имовине супружника или ванбрачних партнера, споразуме о законском издржавању, као и тестаменте.

Посао нотара је и да издају потврде да је неко жив. У делокругу њиховог рада је и чување исправа, новца, драгоцености, уметнина, слика и хартија од вредности. Планирано је да се нотарима повере и ванпарнични поступци, уређење међа и оставине.

Међутим, међународна правна помоћ и даље је остала у делокругу рада судова. Суд ће моћи и даље да овери уговоре о покретним стварима, пуномоћја која нису везана за непокретности, наследничке изјаве, нужни наследни део. Локалне самоуправе су задржале да раде оверу сведиочанстава и личних карата.

МУКЕ ПУТНИКА СА АУТ

Бус бе

На шалтерима крагујевачке аутобуске станице путници могу да купе само перонску и карту за тоалет. Аутобуску могу да пазаре код превозника око станице, или у самом аутобусу. На шалтерима информације о времену поласка често почињу са “вероватно”, оне о цени “мислим да је”. Фирма више нема ни један аутобус јер су сви отишли „на добош“, радници не примају плате, а синдикати подељени на „ове наше“ и „њихове“

Пише: Марија Раца

Путовање ван Крагујевца, најстаријим градским превозником - фирмом “Аутосаобраћај”, рекламирано као “путовање са пријатељем” давно је ствар прошлости. То пријатељство између АС-а и Крагујевчана још лане је прекинуто, а “пријатељ” данас путницима из града и целе Србије може да понуди само перонску карту од 60 динара и карту за тоалет која стаје 25. Оно због чега сви путници света долазе на аутобуске станице и шалтере - није у понуди. Карте за превоз у Крагујевцу купују се на киосцима појединих превозника или у самом аутобусу, исто као када се чека у Дуленима, Врби или Багрдану.

У фирми траје сукоб супротстављених синдиката јер је један “за ове наше”, а други “за њихове”а Крагујевчани за то време трче око станице тражећи где ваља купити карту за аутобус и црвенећи пред гостима из других градова.

■ На зиду пише - ред вожње

На зиду крај улаза у градску аутобуску станицу постоји уредно постављен ред вожње. Онај ко у њега буде веровао спремајући се на пут нигде неће стићи, овај ред вожње служи за украс или као подсећање на неке прошле дане. Одмах крај улазних врата и реда вожње је шалтер, али често за шалтером нема никога. У станици су још два шалтера, двоје запослених. Младић пита када сутра има аутобус за Нови Сад. Службеница гледа увис, присећајући се, а онда одговара.

- Не, не погрешила сам, сачекај мало, молим те. Није тада....а цена карте, само час. А, да, 1.200 динара. Карта се купује у аутобусу. Не, не, није 1.200, заправо је 900 динара, извини молим те, моја грешка, љубазна је госпођа са шалтера која није крива што јој послодавац није обезбедио да пред собом има возни ред.

Одговор на питања када саобраћа аутобус за Тополу је сличан, мало присећања, исправки, али све љубазно и уз извињење. На шалтер прилази студенткиња, пита за аутобус до Београда.

- Сада Вам је отишао “Јањушевић”. А, нећете данас, само да погледам. Цена карте за тог другог превозника је, ја мислим, око 700 динара. Овде можете да купите само перонску карту, каже други радник за шалтером.

ОБУСИМА ИЗ КРАГУЈЕВЦА

з возног реда

ТЕК „ЗА УКРАС“ УРЕДНО ПОСТАВЉЕНИ РЕД ВОЖЊЕ И ШАЛТЕР ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ

Упитан како путник може да упореди цене превоза и изабере најповољнију, ако запослени не знају цене, радник слеже раменима. На питање да ли путник треба да купи перонску карту, па сам чека аутобус по аутобус и пита возаче, радник на шалтеру спушта поглед. И њему је доста свега и посла на коме не прима плату.

На аутобуској станици влада хаос који додатно погоршава актуелно трвење између синдиката, углавном Самосталног и Слободног, а жртве тог хаоса су путници.

Иван Луковић, потпредседник Слободног синдиката фирме тврди да радници на шалтерима не смеју да кажу путницима када су поласци “Јањушевић превоза” а поласци “Јањушевића” не најављују се ни на станичном разгласу!?

- “Јањушевић превоз” је фирма са деценијским искуством, која нам је понудила сарадњу, да преузме свих 157 радника, линије и аутобуску станицу. У понуди је да радници који буду ангажовани добијају плату, а они који не раде да добијају минималац. Једна група радника која би да и даље влада хаос у фирми, одбија ту понуду у моменту када смо остали без свих аутобуса. Сада, када ви као путник, на шалтеру питате за полазак фирме “Јањушевић” радник не сме да вам каже. Ако их чују запослени из оне групе против “Јањушевића”, шалтерским радницима се прети отказом. Због тога, рецимо, нећете моћи да купите студентску карту за Јагодину од 150 динара, која је сигурно најјефтинија, тврди Луковић.

■ Аутобуси отишли “на добош”

У јуну 2012. године “Аутосаобраћај” је имао 40 аутобуса, а годину дана касније упола мање. Пролетос, фирма је имала тек четири функционална аутобуса, али и они се протеклих месеци, један за другим, распродају “на добош”. Тим новцем се намирују радници који су због неисплаћених зарада и доприноса тужили фирму. Радници кажу да не жале што АС бацају „на колена” јер су га други већ годинама „до костију опељешили”.

Саша Илић, председник Самосталног синдиката АС-а, каже да је на реду још једна лицитација, односно јавна продаја, након чега фирма неће имати чиме да превози путнике.

- Већ су продата три аутобуса за укупан износ између 14 и 15 милиона динара, значи сваки за мање од 40.000 евра. Они су појединачно вредели по 60.000 евра, по мојој процени. Били су стари од две до 10 година. Ми смо такође изгубили све линије, осим петнаестак полазака за Сомбор, Врање, нешто за Београд. Већ су се стекли услови да нам и те линије, према закону, буду одузете јер аутобуси не саобраћају на њима. Изгледа да ипак некоме у држави одговара да фирма без аутобуса и даље поседује линије, каже Илић.

Из Слободног синдиката одвраћају да је “Јањушевић” преузео све линије које имају приход, да је њихова услуга квалитетна, али да једна група радника жели то да оспори и “Јањушевића” избаци из посла.

Крагујевчанка Јована Андрејевић потврђује да на станици влада хаос. Она прича како је недавно свог гостa који живи у Немачкој требало да испрати на аутобус за Београд и није могла да му објасни да нема сврхе да иде на аутобуску станицу по карту за сутрашњи аутобус.

- Није могао да схвати да на станици не може да купи карту. Отишао је и речено му је да “вероватно” има превоз у 8.30 сати аутобусом из Врњачке Бање за Београд. Објашњено му је да карту мора да купи у аутобусу, ако буде било места. Позвао ме и питао - како вероватно, како да нико не зна хоће ли бити места?! Отишао је кући и на интернету нашао број телефона превозника из Врњачке Бање, те звао њих да му потврде да ли аутобус долази или не. Што је најгоре, човек иде на аеродром и мора да зна хоће ли стићи на авион. Био је у шоку јер је пре пет, 10 и 20 година могао да купи карту на станици, објашњава Јована Андрејевић.

■ Питају Зубин Поток како до Тополе

Коме одговара да због својих планова и обавеза из Крагујевца на пример крене пут Тополе у 13.30 или 14.45 сати, мораће преко Зубиног Потока! Крагујевац је од Тополе удаљен 44 километра, а од Зубиног Потока 302, али у ово време саобраћа “Колашин превоз” из Зубиног Потока, па се за тачне информације ваља распитати код превозника, пошто оно што кажу на станици у Крагујевцу није најпоузданије.

- Наш ред вожње можете да проверите и у нашем аутобусу. Креће из Косовске Митровице и иде за Београд. Само наш полазак у 4.40 ујутру не долази на станицу, већ стаје код Хале Језеро, кажу у “Колашин превозу” из Косовске Митровице.

Долазак аутобуса ван станице у Крагујевцу није никакав изузетак. Крагујевчанка која је недавно на станици чекала пакет из Ниша каже да је била ван себе од трчања.

- Платила сам перонску карту и чекала аутобус. Онда видим неки који стаје ван рампе, питам људе око себе зашто путници трче ка том аутобусу, добијем одговор да стаје ван станице да не би плаћао “Аутосаобраћају”. Ово је као да чекам превоз у неком афричком селу, каже ова жена.

Крагујевчани муку муче са аутобуским превозом од прошлогодишњег штрајка и блокаде станице. Путници су најпре трчали стотинама метара око станице тражећи аутобус који чекају. За то време станица је дневно губила око милион динара колико се зарађује од новца превозника који су пристајали на станицу у Крагујевцу. Онда је обележен паркинг испред железничке станице, који је постао алтернативна аутобуска. Сада станица функционише, мада првенствено за наплату станичне услуге. За те паре, 60 динара, путници добијају шансу да питају возаче који пристижу има ли места и шансу да седну на једну од пар клупа.

Да ли ће се стање ускоро побољшати ни челни људи АС-а не знају. Чињенице не указују на бољитак. Аутосаобраћај је без аутобуса. Све станице у општинама Шумадијског округа су под хипотекама. Фирма само држави дугује око 1,2 милијарди динара, а шест милиона евра приватним повериоцима. То је далеко више него сва имовина АС-а, која према неким проценама износи од два до три милиона евра.

ПЕРОНИ ПРАЗНИ, А НИКО ДА ПРЕРАЧУНА КОЛИКО СЕ ДНЕВНО ГУБИ ПАРА

КАКО ДО АУТОБУСКЕ КАРТЕ

Како се ко снађе

Једна од могућности за путовање из Крагујевца је стари добар прошловековни одлазак на аутобуску станицу дан или два раније. На станичним шалтерима путник може да добије само “вероватне”, али не и потпуно поузадне податке. На станици имају релативно сигурне информације за аутопревозника “Јањушевић” из Прибоја, са којим постоји уговор о пословно-техничкој сарадњи и који је преузео део линија и радника “Аутосаобраћаја”.

Карте се могу купити у близини станице, у локалима и трафикама других превозника. Реч је о превозницима “Ласта”, “Еуролајн” и другим.

Следећа могућност је претраживање на интернет сајтовима који садрже ред вожње. На многим сајтовима поласци “Аутосаобраћаја” и даље постоје, мада у реалности аутобуси не саобраћају. Има грешака и код других превозника. “Крагујевачке” су телефоном провериле пет полазака који су наведени на разним сајтовима за путовања, а два поласка из Крагујевца више не постоје. Сваки полазак ваља проверити позивом превозника из Врања, Зубиног Потока, Врњачке Бање ...

КАРТЕ САМО КОД ПРЕВОЗНИКА: КИОСЦИ ИСПРЕД АУТОБУСКЕ СТАНИЦЕ

Како је месецима било тешко изводљиво стићи до Тополе, Баточине, Лапова, Раче, линијски таксисти брзо су се намножили и решили проблем. Тако се они решили свој новчани проблем и проблеме грађана којима је неопходан јавни превоз. А шта је са превозницима чији је то деценијама био основни посао, о томе нико озбиљно не размишља.

ТРВЕЊА МЕЂУ СИНДИКАТИМА НЕ ПРЕСТАЈУ

Самостални штрајкује, Слободни оптужује

Првог дана септембра Самостални синдикат „Аутосаобраћаја“ ступио је у штрајк упозорења.

- На овај корак били смо принуђени због упорног одбијања послодавца да са синдикатом разговора о будућности предузећа и статусу запослених, те због фаворизовања једног од могућих стратешких партнера, који под сумњивим околностима обавља нашу делатност. Штрајк упозорења биће одржаван све док послодавац не уђе у озбиљне преговоре са синдикатом, а уколико до тога не дође бићемо принуђени да штрајк радикализујемо, стоји у саопштењу Извршног одбора Самосталног синдиката АС-а.

Овај синдикат оптужује пословодство да са фирмом „Јањушевић превоз“ потписује уговор о сарадњи против воље већине од 155 радика, те да су неки возачи сада плаћани „из руке“, док већина запослених не прима плату од маја 2013.

У врху пословодства крагујевачке фирме, у којој се последњих година директори смењују као на траци, нису хтели званично да коментаришу разлоге штрајка.

- Право је питање како штрајкују људи који заправо не раде, једине активности су им да спрече сав труд да се фирми пронађе стратешки партнер и да она почне да ради, каже саговорник Крагујевачких из врха пословодства.

Слободни синдикат који је лане месецима штрајковао блокирајући станицу, железничку пругу и читав град, такође осуђује штрајк Самосталног синдиката. Тврде да је штрајк покренуло петнаестак радника чијим „интересима не одговара стабилизација фирме, већ стални хаос у њој“.

- Увођењем реда не може да се ради шта се до сада радило, да нестаје гориво, да се распродаје имовина. Такође, увођењем реда не можете да улазите код директора отварајући врата ногом, каже Луковић.

Како ствари сада стоје, у АС- у је главни проблем што две интересне групе желе различитог стратешког партнера, а ко ће то бити зависи од политике, слажу се и неки синдикалци.

ГРАДСКЕ ОБРАЗОВНЕ УСТАНОВЕ У ФИНАНСИЈСКИМ ПРОБЛЕМИМА

Све већа давања из празне касе

Из године у годину на терет локалних управа преваљује се све већи терет финансирања рада школа, због чега су дугови крагујевачких школа за струју и гас достигли огромне износе

ГРАДСКО веће покренуло је у јуну иницијативу и упутило Влади Републике Србије захтев за уступање потраживања које град Крагујевац има према "Застава оружју", у замену за измирење доспелих обавеза града према Републичкој дирекцији за робне резерве, као и јавним предузећима чији је оснивач Република. Какав је епилог ове компензације дуговања за причу која следи није много битно, али је попис који се налази у документу приложеном уз ову иницијативу и те како важан.

Наиме, тај списак јасно осликава у каквој се ситуацији налазе крагујевачке основне и средње школе, па и како би Предшколска установа могла лако да склизне у још већи проблем. У њему се каже да закључно са 30. априлом ове године образовне установе у Крагујевцу дугују "Електрошумадији" близу 76 милиона динара и још 17,6 милиона динара "ЕПС снабдевању", те нешто преко 21 милион динара "Србијагасу".

Попису дуговања овде, на жалост, није крај јер није тајна да су овдашње школе и вртићи "дужни и ружни" не само републичким, већ и градским предузећима, па добављачима – све у свему послују у дебелом минусу, али се поставља питање зашто је то тако.

Пре десетак година је, наиме, променом Закона о основама система образовања, део обавеза које се тичу финансирања школа препуштен локалним самоуправама. Сваком наредном променом "накалемљена" је још по нека.

Најпре је градовима препуштено плаћање одржавања и комуналних услуга за школе. Затим су, када је уведена "мода" стручног усавршавања запослених у образовању и трошкови семинара и студијских боравака васпитача, учитеља, наставника и стручних сарадника пребачени на терет општина. Онда су на ред дошле јубиларне награде и превоз. Оне су оштинама пристигле у моменту када су постале "врућ кромпир".

- Дуго законом ово питање није ни било решено. Било је логично да пошто Министарство просвете исплаћује зараде и отпремнине, обезбеђује и новац за јубиларне награде и превоз. Министарство, иначе, потписује са синдикатима колективне уговоре и одређује висину ових надокнада, па је неразумљиво зашто на послетку "цех" треба да плате локалне власти.

> Република не само да је из године у годину све више сваљивала терет обавеза на локалне касе, већ се постарала да све додатно закомпликује одлуком да новац који је дужна да шаље општинама „закине" у сред фискалне године, па се зато многе инвестиције непрекидно одлажу попут, на пример, градње фикултурних сала за ђаке у Ердечу и школи "Живадинка Дивац" у Станову

НА ЖАЛОСТ, када су се дугови нагомилали и када су почеле да стижу извршне пресуде закон је допуњен и општине су добиле нов намет, каже Драгослав Милошевић, члан Градског већа задужен за образовање.

По важећем закону из републичког буџета финансирају се плате запослених у образовању, функционисање припремног предшколског програма, развојни програми, школовање ђака у болничким установама и школе од посебног значаја којих је свега неколико.

- Све остало пребачено је на локални буџет, што у ситуацији када је прихода све мање није нимало једноставно. Практично локалне самоуправе из године у годину добијају све веће финансијске обавезе, а да при том немају готово никаво право одлучивања било када је у питању креирање образовне политике, било када треба именовати људе који ће школама управљати, каже Милошевић.

Слична ситуација је и у овдашњој установи за децу, али су сопствени приходи које је остваривала колико – толико олакшавали рад.

- Идеја да се из испражњене градске касе издваја 80 одсто средстава потребних за функционисање вртића је неодржива. Предшколска установа је и до сада била у проблемима, а питање је како у буџету пронаћи још три милиона месечно када је износ трансферсних средстава за четири године практично преполовљен, коментарише наш саговорник.

Република не само да је из године у годину све више сваљивала терет обавеза на локалне касе, већ се постарала да све додатно закомпликује одлуком да новац који је дужна да шаље општинама "закине" у сред фискалне године, па се зато многе инвестиције непрекидно одлажу попут, на пример, градње фикултурних сала за ђаке у Ердечу и школи "Живадинка Дивац" у Станову.

На жалост, министар просвете који се стално оглашава по разним питањима до сада се није ни дотакао овог пробелма. Сва је прилика и да неће. Општинама остаје да се надају како им, пошто су школску годину запослени у образовању започели штрајком због малих плата, Министарство неће наредити да и овај пут „изваде кестење из ватре".

Марија ОБРЕНОВИЋ

МИНИСТАРСТВО ПРОТИВ ПРЕМЕШТАЈА ИЗ ШКОЛЕ У

Веза не пома

Министрство просвете саопштава да је након обављеног уписа у средње школе 711 ученика у Србији затражило премештај у друге школе или на друге образовне профиле. Питање је, међутим, да ли су у овај попис ушли само захтеви послати директно Министарству или и они који пристижу у школе, пошто их само у крагујевачку Економску и Медицинску сваке године стигне више од стотину

Ивана је лане завршила осми разред. Око избора будућег занимања није се двоумила, јер је одувек желела да буде васпитачица. Попуњавајући листу жеља на прво место је ставила Медицинску школу „Сестре Нинковић" - смер медицинска сестра васпитач. Исти образовни профил нашао се и на наредних девет места на њеном попису, тачније све медицинске школе у Србији које су прошле године школовале будуће васпитачице.

Непуни поен мање на завршном испиту делио је Ивану од испуњења прве жеље. Са 55 бодова, колико је „зарадила" на пријемном испиту, у родном граду се нашла „испод црте". Компјутер ју је распоредио у краљевачку Медицниску школу, која је била њен „други избор".

Родитељи нису били одушевљени идејом да четрнаестогодишњу девојчицу шаљу од куће и написали су захтев за премештај. Школа је њиховој молби изашла у сусрет пошто се радило о одличној ученици и Ивана се, месец дана након почетка школске године, прикључила крагујевачком разреду васпитачица. У сличној ситуацији је не мали број ученика ове године, али је Министарство просвете одлучило да овој пракси стане на пут.

Навала на Економску и Медицинску

У саопштењу објављеном само три дана пред почетак школске године наводи се како су неусаглашене жеље ученика и велики број места у средњим школама узроковали неравномерну попуњеност појединих школа и одељења, па је Министарство просвете, науке и технолошког развоја донело одлуку да не услиши захтеве који би угрозили рад мање популарних образовних профила. У преводу, било какво премештање из школе у школу или са смера на смер ове године неће бити дозвољено.

- У сусрет ће се изаћи само у случају пристиглих молби ученика из поплављених општина Крупањ и Обреновац, као и ученицима ромске националне мањине, и то на основу афирмативне мере уписа у средње школе.

Чињеница да је само осам ученика из поплављених подручја затражило премештање у другу школу или на други образовни профил у потпуности оправдава ранију одлуку Министарства да се ученицима са поплављених подручја не одлаже завршни испит и упис у средњу школу, наводи се у саопштењу.

Статистика Министрства просвете каже да је након обављеног уписа у средње школе 711 ученика са територије Републике Србије затражило премештај у друге школе или на друге образовне профиле. Питање је, међутим, да ли су у овај попис ушли само захтеви послати директно Министарству или и они који пристижу у школе, пошто их само у крагујевачку Економску и Медицинску сваке године стигне више од стотину.

ИМА ИНТЕРЕСОВАЊА ИЗ ОКОЛНИХ ГРАДОВА: СЛАВИЦА ЈАНКОВИЋ

Sloboda. Više vremena za porodicu, posao, obrazovanje i odmor znače bolji kvalitet života. Stambeni kompleks Smallville pruža mogućnost svojim stanarima da postanu stanari najmodernijeg mesta za život u Kragujevcu.

Smallville. Novi simbol Kragujevca. Pozicija pored Plaza tržnog centra i obilje otvorenih uslužnih i prodajnih biznisa u okviru kompleksa nudi stanarima Smallvilla nove mogućnosti.

U izgradnji su korišćeni najnoviji materijali, moderni fasadni sistemi, aluminijum I PVC za vrata I prozore, drvo i granit za podove u stanovima.

Početna cena kvadratnog metra iznosi 727 evra + PDV. Garažno mesto je gratis.

Na web sajtu **www.smallville.rs** nalaze se fotografije, kratak video i sve informacije o stanovima i lokalima.
Prodaja 034 6352 641

ШКОЛУ

же

Ако је судити по искуствима из претходних година, списак сигурно није потпун, јер захтеви за „пресељење" на столове директора школа често пристижу и након 1. септембра.

По речима Славице Јанковић, директорке Медицинске школе „Сестре Нинковић", у овој образовној установи сваке јесени имају између 50 и 70 молби за накнадни упис.

У МЕДИЦИНСКУ ШКОЛУ СТИГНЕ 50 ДО 70 ЗАХТЕВА ЗА НАКНАДНИ УПИС

- Таква је ситуација била када смо имали осам одељења, а ове године уписали смо само шест па очекујемо да ће захтева бити и више. Најчешће су у питању ученици којима је недостајало свега 0,2 или 0,3 бодова да би школовање наставили код нас. Обично се ради о деци која су након уписа распоређена у Економску школу или у Другу крагујевачку гимназију. Има и оних који долазе из медицинских школа у Чачку, Краљеву и Ваљеву. Обично њихове родитеље пре попуњавања листе жеља неко поучи да упишу што више смерова у различитим медицинским школама у Србији, у нади да ће дете уписати једну од њих. У таквим ситуацијама је, наиме, могуће да дете пређе код нас и након завршене прве године, објашњава наша саговорница.

Слична ситуација је и у овдашњој Економској школи. На столу директорке Гордане Ивковић у овом моменту налази се топка молби захваљујући којој би могла да упише још читаво једно одељење.

- Уколико би нам Министарство просвете дозволило да изађемо у сусрет свим молиоцима могли бисмо сваке године да упишемо још два одељења више. Углавном се тражи упис на смерове економски и правни техничар. Са захтевима за премештај долазе родитељи ђака који су већ уписали економске школе у околини, а као разлог обично наводе материјалну ситуацију. Има, међутим, и ученика из Прве техничке, Политехничке, чак и из Прве крагујевачке гимназије, каже Гордана Ивковић.

И у овој школи очекују да ће број молби бити ове школске године већи, пошто је број одељења смањен, а сва су попуњена већ након првог уписног рока и то ђацима са „јаким" просеком.

Ургирало и Министарство

Премештање из школе у школу, као и са једног на други смер у искључивој је надлежности директора. Закон о основама система образовања и васпитања каже да је директор школе одговоран за законитост рада и успешно обављање делатности установе, што подразумева и обавезу одлучивања о сваком писаном захтеву ученика, односно родитеља и старатеља ученика, па и оном који се тиче „прелетања" из једног разреда у други.

МЕСТА ПОПУЊЕНА ЂАЦИМА СА ЈАКИМ ПРОСЕКОМ: ГОРДАНА ИВКОВИЋ

Међутим, ни Министарство просвете није се претходних година либило да интервенише. И једна и друга наша саговорница потврђују да им је из централе у Београду увек стизао по који „оверени" захтев за прераспоређивање ученика, и то без икаквог образложења и навођења разлога.

Тако су, миц по миц, што захваљујући одлукама директора, што по „наредби одозго" одељења уместо 30 на послетку имала по још пет шест ђака више. Министарство просвете обећава да се ове године нешто слично неће дешавати, те да ће сваки ђак морати да остане тамо где је распоређен, осим у случају да потиче из неког од поплављених подручја, или је у питању дете ромске националности.

Занимљиво је, међутим, да у овдашњој Школској управи још увек нису добили било какав званичан допис или упутство о овом ограничењу. Једино што се у овом моменту зна је да ће, као уосталом и претходних школских година, просветни инспектори крајем септембра посетити школе и контролисати број ученика. Додуше, овога пута изгледа неће моћи да том приликом „убаце" и по кога свог ђака који се стицајем околности није уписао на смер за који је био заинтересован.

Да уписивање жељене средње школе није увек резултат само знања и успеха током претходног школовања, већ и „веза и везица", није тајна. Несумњиво да је намера Министарства просвете била да се забраном премештања томе стане на пут. Међутим, треба рећи да има и случајева када су такви захтеви оправдани. Дешава се, рецимо, да се млади спортисти преселе у други град, па самим тим морају да промене и школу, или пак да ђак који се креће уз помоћ колица буде распоређен у образовну установу која нема адекватан прилаз. О оваквим и сијасет сличних ситуација свакако треба водити рачуна.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ПРОМО

КАКО РЕШИТИ ПРОБЛЕМЕ У РАЗВОЈУ ГОВОРА

Родитељи често не препознају недостатак

Уколико примете да њихово дете неправилно изговара гласове, муца, има поремећај читања, писања или рачунања, тешкоће у учењу, поремећај пажње родитељи би требало би да се обрате логопеду, макар због консултација

Статистика каже да чак 60 одсто малишана у Србији има проблем развоја говора. На жалост, родитељи се са тим најчешће суочавају тек када дете крене у школу, а у појединим случајевима и много касније. Наиме, правилно изграђена вештина говора и језика, спретност у манипулацији оловком и способност усмеравања пажње, елементарни су предуслови за успешну адаптацију и усвајање школских вештина. Да проблем постоји маме и тате понекад виде тек када дете почиње да добија слабије оцене.

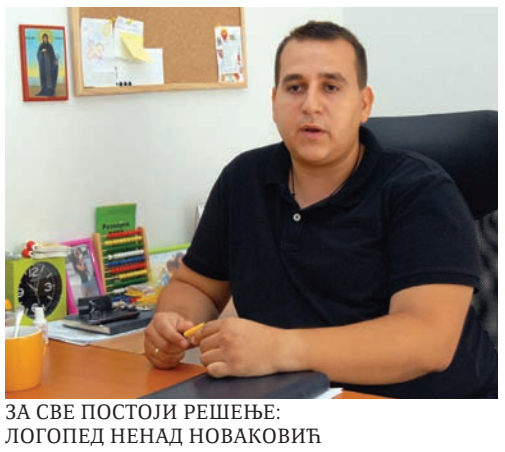

ЗА СВЕ ПОСТОЈИ РЕШЕЊЕ: ЛОГОПЕД НЕНАД НОВАКОВИЋ

Динамика развоја говора и језика је индивидуална за свако дете, али по речима дефектолога-логопеда Ненада Новаковића постоји просечан узраст за који се везује појава одређених фаза у развоју говора и језика, али и слуха.

- Период до појаве прве речи називамо прелингвалним и његова обележја су: гукање, распевавање вокала и брбљање. Лингвални период почиње првом речју. Ова фаза се код неке деце јавља око деветог месеца, а код неке тек у 15. или 16. месецу.

Од 18 месеци до две и по године дете реагује на „покажи ми кућу, чику, тету, капу", може да покаже луткино око, нос, уста, разуме налоге „седи на столицу", „донеси патике", користи реченице до три речи, именује неке предмете. Осим тога, зна да употреби именице, заменице, глаголе, даје одговаре на питање, објашњава наш саговорник.

Са пет и по година дете би требало да има у потпуности развијен говор и да изговара све гласове.

- Кашњење до пола године се у свакој фази развоја толерише, јер свако дете напросто има свој индивидуални ритам. Међутим, уколико родитељи примете да њихов малишан на било који начин заостаје за вршњачком групом треба да се јави логопеду, макар због консултација.

Навикли на говор свог детета они неке промене или неправилан изговор и не могу понекад да уоче, зато је добро да ову бригу препусте стручњацима, каже Новаковић.

Центар за едукацију „Новаковић" у коме раде двоје младих логопеда са завидним искуством у престоничким институтима и центрима бави се дијагностиком и третманом деце и одраслих са вербалним и невербалним комуникацијским сметњама, као и саветодавним радом.

Непроговарање, неадекватан развој говора, неправилан изговор гласова, муцање, поремећај читања, писања или рачунања, тешкоће у учењу, поремећају пажње и концентрације само су неки од проблема за које се уз индивидуалне или групне третмане за кратко време може пронаћи решење.

Заинтересовани могу Центар за едукацију „Новаковић" посетити свакога дана у просторијама у Улици Саве Ковачевића 1-10 или заказати консултације на телефон 069 22 75 289.

КАМПАЊА ФАС-А „ХАЈДЕ ДА РАСТЕМО ЗАЈЕДНО"

Победници посетили Београд

Од фебруара до јуна ове године ученици четвртих разреда 25 крагујевачких основних школа учествовали су у великој едукативној еколошкој кампањи Фијат аутомобила Србија под именом „Хајде да растемо заједно". Међу школама-учесницама, за најбоље организовану проглашена је ОШ „Живадинка Дивац", па је награђених 50 ученика ове школе, у организацији компаније ФАС, 28. августа био на једнодневном излету у Београду.

Том приликом, ђаци из Крагујевца посетили су Музеј Никола Тесла, обишли Земун и панорамски разгледали Београд прво из отвореног аутобуса а затим и са брода који је крстарио Савом и Дунавом.

У ФАС-у кажу да је овој компанији увек драго када виде да су и најмлађи суграђани свесни проблема заштите животне средине и да су спремни да допринесу очувању природе. Са друге стране, ФАС је – као један од светских произвођача аутомобила – свестан потребе смањења загађења, па се зато из ове компаније најављују нове акције ове врсте.

Кампања „Хајде да растемо заједно" обухватила је низ активности, од избора амбасадора животне средине међу ђацима, преко радионица на ове теме одржаних у школама и у ФАС-у, до донација специјалних канти за одвајања отпада за рециклирање и ликовног конкурса. У септембру предвиђена је садња нових стабала, као једна од заједничких активности са крагујевачким ђацима.

ЗАСЛУЖИЛИ НАГРАДНИ ИЗЛЕТ: ЂАЦИ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „ЖИВАДИНКА ДИВАЦ" У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носилац пројекта „ТЕЛЕНОР" д.о.о. Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније на локацији „Крагујевац" 6, на кп.бр 10515/5 и 10515/1 Крагујевац 3, у улици Краљевачког батаљона, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 04.09.2014. до 15.09.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев су приложени Стручна оцена оптерећења животне срдине (затечено стање) у локалној зони базне станице мобилне телефоније „Крагујевац 6 – као и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења, који су израђени од стране овлашћеног правног лица лабораторије „W–line" из Београда

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

ИСПРАВКА

У прошлом броју „Крагујевачких" новина у у огласу под називом „ЈАВНИ ОГЛАС за заменика начелника Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе" ненамерно се поткрала материјална грешка. У ИВ поглављу у првој реченици уместо 15 (петнаест) дана, треба да стоји 10 (десет) дана.

Извињавамо се оглашивачу и читаоцима.

ЈКП „ПАРКИНГ СЕРВИС КРАГУЈЕВАЦ"
ОБЈАВЉУЈЕ

ОГЛАС

О ЈАВНОЈ ЛИЦИТАЦИЈИ ЗА ПРОДАЈУ ВОЗИЛА

А. Јавно оглашавање - усмено надметање врши се ради продаје путничких возила: марке „Форд", по почетној цени од 15.500,00 динара без ПДВ-а, марке „Југо" по почетној цени од 10.000,00 динара без ПДВ-а, марке „Нисан" по почетној цени од 15.500,00 динара без ПДВ-а,марке „Лада самара" по почетној цени од 14.000,00 динара без ПДВ-а, марке „Алфа ромео" по почетној цени од 21.000,00 динара без ПДВ-а , као и школске за возило марке „Застава 10" по почетној цени од 21.000,00 динара без ПДВ-а .

Б. Јавна лицитација – усмено надметање за куповину напред наведених возила спровешће Комисија за продају возила именована Одлуком директора ЈКП „Паркинг сервис Крагујевац" од 29.07.2014. године и одржаће се у просторијама ЈКП „Паркинг сервис Крагујевац" у Крагујевцу, ул. Краљевачког батаљона бб, дана 08.09.2014. године (понедељак) са почетком у 12:00 часова, са напоменом да се поступак продаје понавља.

В. Право учешћа на лицитацији имају правна лица, чији представник мора да поседује писмено овлашћење за учешће на лицитацији и физичка лица која уплате - положе кауцију у износу од 1.000,00 динара. Кауција се полаже најмање 30 минута пре почетка усменог надметања, односно уплатом на рачун ЈКП „Паркинг сервис Крагујевац" број 105-40001-15 код АИК Банке.

Г. Комисија која спроводи лицитацију пре почетка усменог надметања провериће све пријаве и положене кауције и неће дозволити учешће лицима која не испуњавају тражене услове.

Д. Кауција се не враћа понуђачу чију понуду Комисија прихвати као најповољнију, већ се иста задржава и рачуна као аванс за уплату купопродајне цене. Осталим понуђачима кауција се враћа одмах по завршетку лицитације, односно наредног дана ако је уплаћена вирманским путем.

Ђ. Са најповољнијим понуђачем закључиће се купопродајни уговор.

Е. Сва потребна обавештења и информације могу се добити на телефон 034/338-309 - Томовић Недељко.

Ж. Разгледање возила може се вршити свеког радног дана у времену од 8 до 20 часова на депоу ЈКП „Паркинг сервис Крагујевац" у Крагујевцу, ул. Краљевачког батаљона бб.

О ШТЕТНОСТИ ЕЛЕКТРОНСКИХ ЦИГАРЕТА

Где има дима има и никотина

Светска здравствена организација прогласила је штетним електронске цигарете, мада поуздано није доказано да негативно утичу на здравље корисника. Убудуће, за ове цигарете важиће забране које су законом прописане и за обичне цигарете

Протекле недеље у свим медијима и на друштвеним мрежама повела се озбиљна дебата о штетности електронских цигарета, будући да их је таквим прогласила Светска здравствена организација. Производ који се у свету појавио још 2006. године, као један од лакших начина одвикавања од пушења, никоме није био сумњив, док, по свему судећи, није почео да узима озбиљно парче колача дуванској индустрији.

Процењује се да, тренутно, тржиште електронских цигарета премашује вредност од три милијарде долара, па многи управо у толиком губитку корисника производа „добре, старе дуванске индустрије", виде и најновију кампању о штетности најновијег изума. Нико, међутим, не пориче да и ове нове у себи садрже никотин и као такве негативно утичу на људски организам, али компаније које их рекламирају тврде да су мање штетне од обичних цигарета. И док наша држава увелико касни са спровођењем закона, употреба ових цигарета забрањена је у Канади, Аустралији и неким деловима Сједињених америчких држава.

ДОК СЕ НЕ ДОКАЖЕ СУПРОТНО ВАЖИЋЕ ЗАБРАНЕ

■ Спорaн пропилен гликол

Као главни разлог због чега се за Е цигарете уводе забране рекламирања и продаје малолетним лицима, као и њихова употреба на одређеним јавним местима, наводи се податак да чак 90 одсто садржаја електронских цигарета чини отровна супстанца пропилен гликол, која може изазвати трајно оштећење респираторних органа, мозга, јетре и бубрега. Насупрот томе, на сајту највећег увозника овог производа за балканско тржиште „Умбрела корпорејшн" стоји објашњење да се на бази ове супстанце производе многи лекови, који се налазе у слободној продаји, као и да се мешавина овог састојка са прополис капима често преписује као терапија деци.

Такође, на сајту су објављени и резултати клиничких тестова спроведених на кардиоваскуларној клиници „Оназис" у Атини, којима је, наводно, доказано да ове течности немају никаква штетна дејства на кардиоваскуларни и респираторни систем корисника, као и да њихова употреба у потпуности смањује ефекат пасивног пушења. Они препоручују употребу електронских цигарета, јер течности којима се пуне не садрже катран, односно угљен моноксид, као ни 4.000 других отрова које уношењем преко обичне цигарете изазивају рак.

Међутим, у Светској здравственој организацији истичу да нема података шта се дешава у организму корисника који после уношења катрана, пушењем обичних цигарета, почну да користе електронске са течним никотином. Да у овим цигаретама није штетан само никотин, већ и друге супстанце, од којих су неке канцерогене, упозорио је доктор Армандо Перуга, наводећи да има довољно доказа да се забрани њихово рекламирање и продавање малолетницима. У извештају ове организације стоји и да њихово коришћење излаже токсичним материјама и друге људе у затвореном простору, као и да може имати дугорочне последице на развој мозга.

На основу ових упозорења и препоруке Министрства здравља у Саветовалишту за одвикавање од пушења у Крагујевцу кажу да електронске цигарете не треба користити као средство за одвикавање од пушења док не прођу сва клиничка испитивања и анализе.

- Званичан став Института за плућне болести Клиничког центра Србије је да ова цигарета није довољно испитана, да се не зна које се супстанце налазе у течности, као и да ли је пара, односно дим који из ње излази, штетан по здравље других људи. Светска здравствена организација прогласила их је штетним, али ће група наших стручњака вршити додатна истраживања како би се утврдио квалитет електронских цигарета на нашем тржишту. Када нам пошаљу резултате, ако је делотворна укључићемо је у програм, а у супротном нећемо је препоручивати нашим корисницима, објашњава Милош Радосављевић, координатор Саветовалишта.

■ Нова генерација пушача

Испоставило се да највећи проблем, заправо, представља разлика између стварног нивоа никотина у испитаваним цигаретама, који није одговарао количини наведеној на бочицама са пуњењем. Резултати испитивања су показали да се у некима пронађене и канцерогене материје, а једно од објашњења је да су илегални токови и црна тржишта којима електронска цигатера стиже у Србију разлог овако озбиљних пропуста.

Други проблем је што су оне промовисане као средство које ће корисницима помоћи да оставе пушење, али никакви подаци не иду томе у прилог. Шта више, многи сматрају да се промовисањем ових цигарета ствара нова генерација зависника, будући да су рекламни спотови углавном окренути ка млађој популацији, па их неки називају уводом у право пушење.

- Саветовалишту у Крагујевцу се, до сада, није јавио ниједан пацијент који би, рецимо, навео позитивне или негативне стране електронске цигарете, или се пожалио да због ње има здравствених проблема. Колегама у Србији долазили су пацијенти који су на своју руку или по нечијој препоруци користили овај производ и истакли су да се он није показао као адекватно средство у одвикавању од пушења, објашњава наш саговорник.

МИЛОШ РАДОСАВЉЕВИЋ
Е ЦИГАРЕТА НИЈЕ ДОВОЉНО ИСПИТАНА

Ипак, стручњаци се слажу са оценом да су здравствене последице коришћења електронских цигарета још непознате, па су ефекти њене употребе предмет расправа многих здравствених организација.

Србија ће као потписница конвенције о контроли пушења, ипак, морати да се прилагоди новим препорукама СЗО, па ће тако док не буде доказано да пара из е – цигарета није штетна за друге особе, морати да уведе забрану њиховог коришћења на истим местима на којима је забрањено и пушење обичних цигарета. Светска здравствена организација тражила је од влада да уклоне и аутомате за њихову дистрибуцију, као и да забране њихову продају малолетницима.

Виолета ГЛИШИЋ

ОКРШАЈ У АУТОБУСУ ЈАВНОГ ГРАДСКОГ ПРЕВОЗА

Шофер *окрвавио* путника

Ироничнa утеха корисника јавног градског превоза у Крагујевцу - добро је кад нису почели да бију, не важи од прошле среде, када се и ово чудо догодило у аутобусу број 15 који саобраћа на релацији Корићани -Шумарице. Догађај типичан за нашу свакодневицу у којој мале варнице за трен запале кратке фитиље изазван је петестоминутним кашњењем аутобуса који је на станици код Уреда требало да буде у12 сати. Искра је планула када је средовечни путник, незадовољан што не стиже на време да преузме бригу о унуцима чији родитељи су рачунали на његову помоћ, тоном у коме се осећао прекор, упитао за разлог кашњења. Уместо објашњења добио је одговор који у последње време служи да се објасни све што не ваља у нашим животима - питај Верка.

Пребацивања одговорности на првог човека града поприлично је изнервирало путника, па је, сада нешто гласније узвратио: „Шта ти мени помињеш Верка? Ја питам што не возите по реду вожње. Нисам овде дошао да расправљам о политици, него да се превезем, као путник који има обавезе, који плаћа карту и хоће да стигне на време, а ти би могао да будеш мало љубазнији".

Када се са друге стране стакла које возача и кондуктера физички одваја од путника зачуло „ћути, бре чича", прекипело је нестрпљивом путнику .

- Коме ти говориш чича? Каква је то безобразлук?

Пошто су пале још неке тешке речи, возач је зграбио руку путника који је баш у том моменту, кроз отвор на стаклу, пружао новац за карту. Како господин није престао да негодује што га називају чичом, возач је изашао из дела који га одваја од путника и, наочиглед препуног аутобуса, насрнуо на путника.

Ко је кога ударао, ко нападао, а ко се бранио путници нису могли да разаберу, али када су присебнији успели да их раздвоје, господин који је тражио објашњење за кашњење аутобуса имао је повреде на руци које су обилно крварила, поцепану мајицу и покидане дршке на торби.

Возач, који сматра да ничим није допринео инциденту, одмах је позвао полицију. У међувремену је окупљеном свету показивао једва видљиву огреботину на руци.

Не обазирући се на чињеницу да је „у самоодбрани" изашао из дела предвиђеног за особље и ушао у простор за путнике, револтирано је објашњавао како он вози од ране зоре, како су велике гужве у саобраћају и како, поред свега, још мора да се објашњава са свакаквим светом..

Пошто се чекање полиције одужило, публика која је присуствовала догађају се поделила. Млада докторка је повређеном путнику, са дозом велике забринутости у гласу, саветовала да одмах оде код лекара да му обраде рану и дају заштиту од тетануса. Исто је мислио атлетски грађен младић, али је његов савет садржао и обавезно узимање лекарске потврде о повреди да би могао „скота" да тужи и узме му милионче.

И док се већина сложила око тога да је возач био на радном месту и да због тога није смео сам да решава проблем, већ је то морао препустити полицији, било је и оних који су сматрали да је путник морао показати више такта.

Илустрација Горан Миленковић

- Мени стално говоре, ајде баба, пожури баба, па ништа. Њему човек рекао чича, а он одмах скаче. Чича, па шта? Зар због тога да се бију, објашњава свој став госпођа у црнини

Друга старица, пак, сматра да онај ко има неодложне обавезе не сме да рачуна на аутобус који му највише одговара, него мора да крене раније. Било је и оних који из „поузданих извора знају да Верко већ месецима не плаћа градске превознике" што оправдава поступак возача.

Сви су, међутим, утихнули када је стигла полицијска патрола. Испоставило се да они који су до тада били најгласнији у коментарима нису „ништа видели". Тражење очевица спремног да посведочи о ономе што се збило окончао је долазак другог аутобуса који је, као следећи по реду вожње, стигао на станицу.

У њега се сместио и повређени путник који се све време извињавао осталима који су претрпели непријатност и изгубили време. Особље превозника „Вуловић транспорт" није, међутим, нашло за сходно да се извини било коме.

Ј. СТАНОЈЕВИЋ

КАКО СУ РАДНИЦИ ДВЕ ФИРМЕ ОБЈАСНИЛИ БИБЛИЈСКУ ДЕФИНИЦИЈУ ДОБРОЧИНСТВА

Нека дела говоре

Радници две фирме месецима издвајају новац за помоћ породицама са децом која имају посебне потребе. Ни после више упорних молби да објавимо имена тих фирми, радници одлучно остали при ставу да сачувају анонимност, одбијајући сваку рекламу и сликање

Радници две крагујевачке фирме показују током ове године шта значи библијско "кад чиниш милостињу, да не зна левица твоја шта чини десница твоја". У овој мисли, "левица" значи сујету, рекламирање. Радници два предузећа са страним капиталом месецима сакупљају новац који дају Црвеном крсту, како би се тим новцем помогло породице којима је помоћ најпотребнија. Колико су год "Крагујевачке новине" молиле надлежне у Црвеном крсту да од радника „испослују" одобрење за објаву имена тих фирми, одговор је остао негативан. Ни после десетак дана чекања крагујевачки хуманисти, који од својих плата и уста своје деце одвајају новац, остали су неприкосновени у одлуци - нико не треба да зна ко даје помоћ, испоштујте то! "Крагујевачке" су сазнале имена фирми, али поштујући одлуку најскромнијих дародаваца у граду, имена неће објавити.

Марица Патрногић, задужена за односе са медијима у Црвеном крсту рекла је да су дародавци остали неприкосновени у одлуци да не промовишу своју помоћ.

- У те две фирме радници сваког месеца, након што приме плату, одвајају минимално по 500 динара за Црвени крст. Временом је круг ових хуманитараца проширен и на њихове пријатеље и комшије, и још се шири. То траје већ осам месеци, а за седам претходних прикупљено је 115.000 динара. Радници сакупе око 15 до 20 хиљада месечно. Ми предложимо породице којима је тај новац најнеопходнији и они помоћ њима упуте. Новчаним донацијама досад је финансијски подржано шест породица у којима живи тридесетак чланова, а помоћ је првенствено била намењена за бригу о деци са сметњама у развоју из тих породица. Углавном добијају пакете помоћи или лекове, а готовина им треба за плате неки рачун, детету превоз аутом или таксијем и слично, каже Марица Патрногић додајући да је то све што може да каже, а да „не ода" ове хуманитарце.

Она додаје да је акција почела након писања "Крагујевачких" о борби једне породице за опстанак и голи живот.

- Пример самоорганизовања ових хуманих људи у интересу угрожених је прави доказ Радовићеве изреке "Наше мало може бити много онима који немају нимало" и требачо би да буде пример за углед свима који, у овим тешким временима, још увек редовно (пр) имају плату, каже Марица Патрногић.

Зоран М. (41) из Крагујевца примио је недавно помоћ ове групе радника. Одлучан је да посведочи о њиховом делу. Зоран је удовац од априла, живи са родитељима, отац је дечака од 11 година који је патуљастог раста и не може да хода. Живот Зорана није мазио.

- Дошло је троје радника те стране фирме у моју кућу. Рећи ћу само да то није велика и позната фирма и да ни тим људима није лако да прехране своју децу. Донели су ми 16.000 динара. Захвалан сам им за сваки динар који су од себе одвојили за мене, што су уопште мислили да постоје људи којима ће због тог новца сванути. Ја ћу тим парама "закрпити" неке рупе у буџету настале пре свега због рачуна за комуналије. То сам рекао и њима. Рекао сам им и да ми за непокретно дете месечно треба 6.000 динара за такси да га вози у школу. Они одвратише да ће дете одмах имати бесплатан превоз до школе од њихове фирме. Тако је и било крајем прошле школске године, а ја се богу молим да ће и ове, тихо објашњава Зоран.

Овај човек изгубио је супругу првог дана априла, преминула је од канцера. Зоран је до тада, како рече, био "отац на папиру". Радио је од 1992. године на теренима по целој Србији и више био ван куће него у њој.

- Када ми је супруга преминула морао сам да останем уз дете, али и да останем без посла. Несрећа никада не иде сама. Сада су ми неки добри људи помогли да добијем уговор на одређено време у Топлани, па се молим богу да ту и останем и хлеб детету зарадим. Он је као мали имао две операције кукова, након чега, од пете године , више није проходао. Сада има 11 година и иде у школу. Док радим чувају га моји родитељи, посебно мајка којој је 68 година. Када се човек тако "заглави" у животу и удара га са свих страна, овакав потез групе анонимних доброчинитеља даје вам снагу да се борите, каже Зоран М.

"Крагујевачке" су имена фирми и радника доброчинитеља хтеле да објаве као пример другим предузећима, не због тога што су други нехумани, него због тога да се и други „сете" и сличо се организују.

Овако, прича о две неименоване фирме и њиховим радницима постала је објава о људској скромности и одвајању новца из најчистије потребе да се помогне, без рекламе и сликања.

М.Р.

МЕДИНИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.paradont.rs
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT
Prim. Mr. sci.
SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba
Popravka zuba
Ultrazvučno uklanjanje naslaga sa zuba
Beljenje zuba po Beyond sistemu
Vađenje zuba
Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/II-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobilni: 063/ 631- 486; e-mail: parodont@eunet.rs

www.beo-lab.rs
beo-lab laboratorije
SVE LABORATORIJSKE ANALIZE NA JEDNOM MESTU
Iuja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com
Andrić Ambulanta
FIZIOTERAPIJA
* Trauma
* Reuma
* Neurologija
* Manuelna terapija
* Celulit
* Vakusak
TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs
INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ
* ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
* ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
* HOLTER EKG-a I PRITISKA
* ERGOMETRIJA
* PREGLEDI SPECIJALISTA
Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

Логопед
Центар за едукацију Новаковић
Индивидуални логопедски третмани и логопедске радионице
Саве Ковачевића 1/10, Крагујевац
063/7793-197

SPECIJALISTIČKA – ONKOLOŠKA ORDINACIJA
JOVANOVIĆ
BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPLER
34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338–461, 063/434–14–93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS
DR PAVIĆEVIĆ
GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA
Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

ДЕМОГРАФСКЕ РАЧУНИЦЕ О ЖИВОТНОМ ВЕКУ У СРБИЈИ

Крагујевчани у златној средини

Статистика показује да ће најкраћи животни век имати мушкарци из Ковина, а најдужи жене са Врачара. Крагујевчани према очекиваном животном веку у златној средини, а у Шумадијском округу најдуговечнији биће становници Тополе

ДЕМОГРАФСКЕ РАЧУНИЦЕ ИЗМЕЂУ СТВАРНОСТИ И СТАТИСТИКЕ: ВИДИМО СЕ У ЧИТУЉИ

Најкраћи животни век у Србији имаће мушкарци, становници Ковина, код којих је очекивано трајање живота ни пуних 67 година, а најдуговечније биће даме из београдске општине Врачар које ће, према овим очекивањима живети просечно 79 и по година. Између 2010. и 2012. године очекивано трајање живота у Србији за мушко становништво износило је око 72 године, а за женско око 77 година.

У граду Крагујевцу очекивано трајање живота је скоро идентично као просек за читав округ - 72,7 година за мушкарце и 77 за жене.

Посматрано на нивоу Србије, првих 10 очекивано најдуговечнијих живе у општинама Сврљиг, Нови Београд, Врачар и Петроварадин. Последњих 10 по опадајућем поретку су Чока, Нови Кнежевац и Прешево.

Највеће промене на општинском нивоу у трајању живота између два пописа су Барајево, Сопот, Ириг, Лапово и Сурдулица. У тим срединама је очекивано трајање живота мушкараца дуже за више од четири и по године него у претходном попису. У Барајеву је пораст највећи, за више од пет година. У Кањижи, Сврљигу и Мионици вредност средњег трајања живота жена повећала се за више од четири године.

Промена у смислу скраћења просечног животног века мушкараца бележи се у Жагубици и то за две и по године, а у општини Сечањ где је просечан животни век жена мањи чак за пет и по година!

У поређењу са земљама у свету, Србија је у групи са Пољском, Словачком, Ираном, и Јорданом кад је о мушком становништву реч, а што се тиче очекиваног трајања живота жена, у рангу је са Македонијом, Белорусијом, Кином, Тајландом, и Вијетнамом...

Државе које су постигле највеће вредности очекиваног трајања живота у свету су Исланд, Шведска, Швајцарска, Сингапур и Канада, где је дужина очекиваног трајања живота мушкараца бећа од 80, а жена од 84 године живота.

Најкраће трајање живота - за мушкарце мање од 51 године, а 53 године за жене - забележено је у државама на афричком континенту.

М.Р.

МИР, ОПЛЕНАЦ ИЛИ ДОБРО ВИНО – УГЛАВНОМ МЕШТАНИМА ТОПОЛЕ ПРЕДВИЂАЈУ НАДУЖИ ВЕК У ШУМАДИЈИ

Најдуже трајање живота мушкараца и жена у Београдском региону износиће 73 за мушкарце и 78 година за жене. Најкраћи животни век очекује се у Војводини где ће мушкарци живети 71, а жене 76 и по година.

Наведени подаци потичу из демографске анализе старења становништва у Србији, уз претпоставку да ће смртност остати непромењена по регионима у држави, а потичу из Републичког завода за статистику.

Кад је о Шумадијском округу реч, очекивано трајање живота за износи 72 и по године за мушкарце и пет година више за жене. У односу на статистику за период 2001-2003. година, у Шумадији се сада живи просечно две године дуже.

Међу Шумадинцима, најдуговечнији биће становници Тополе, и жене и мушкарци. Даме из Тополе ће очекивано живети 73 године, а мушкарци 79 лета. Најкраћи животни век прогнозира се мушкарцима из Аранђеловца, 70 и по година, две године мање од шумадијског просека за мушкарце.

НЕРАЗЈАШЊЕНИ МОТИВИ УБИСТВА: ДВОРИШТЕ БРАНИШЕ КАРИЋА

У БАДЊЕВЦУ НАЂЕНО ТЕЛО МЕШТАНИНА

Пустињак убијен каменом

Због сумње за убиство Бранише Карића (62) из Бадњевца ухапшен С.С. из Крагујевца. Мотив убиства још неразјашњен

Крагујевчанин С.С. (36), таксиста, ухапшен је у уторак ујутру због сумње да је убио Бранишу Карића (62) из Бадњевца, чије је тело пронађено крај атарског пута ван села, у суботу, 30. августа. Према првим информацијама из истраге, Карић је убијен ударцима каменом у главу, највероватније у суботу рано ујутру. Тело је истог дана, послеподне, пронашао сељак из Брзана који је пошао да обиђе њиву.

За повреде на десној страни главе у први мах није се знало да ли су настале од пада или су намерно нанете. Форензичке анализе потврдиле су да је реч о убиству, па је полиција кренула у потрагу. Утврђено је да је Карић убијен каменом.

Браниша Карић сахрањен је у уторак, другог септембра, на сеоском гробљу. Нико у Бадњевцу на дан сахране није могао ни да наслути зашто је овај човек убијен. Богат није био, никоме се није замерио.

Убијени није имао никог свог, никада се није женио. Сахраниле су га комшије, новцем од Центра за социјални рад. Последњи пут је виђен у петак после подне, кажу тројица Бадњевчана испред локалне продавнице.

- Видели смо у петак око три сата после подне како га је од некуд провезао таксиста ка кући. Често је у последње време ишао таксијем, тамо, овамо. Од петка га нико није видео. Шта се десило, чули смо у суботу, само бог зна зашто би неко тог човека убио. Био је мало психички болестан, али никоме никада зло није учинио, кажу познаници убијеног.

Кућа Бранише Карића налази се на који километар од сеоске цркве. Двориште је обрасло у коров, права мала депонија. У дворишту две куће, оронуле и разваљених врата, али се и даље види да су их зидали имућни домаћини. На тераси је отпад од поломљених јаја и празних кутија од паштете. У кући је хаос, разваљени намештај, ђубре на поду, гардероба која није прана месецима. Из куће избија ужасни воњ. Живот убијеног Бранише није био достојан човека.

У време када је овај број „Крагујевачких“ завршен није било познато где је Браниша Карић убијен, да ли је усмрћен на путу или на неком другом месту, па тело бачено у шипражје крај пута.

Прва комшиница убијеног каже да се не сећа да је у петак или суботу чула буку у Бранишиној кући, не зна да ли је ту било некога и да ли се убиство десило на том месту.

- Његова кућа је обрасла у шибље па не видим ништа у том дворишту. Није ми јасно ко би њега и због чега тако мучки убио каменом, као пашче! Био је психички болестан, али се борио сам са својом муком. Кад прође улицом увек би проговорио са нама, помиловао децу, попричао са њима као са одраслима. У последњих годину и по дана умрли су му родитељи, старци који су о њему бринули. Бринуо је и он о њима, колико је могао, волео их је, каже старица из комшилука.

Браниша Карић поломио је пре пар месеци ногу и од тада био једва покретан, додаје ова жена.

- Знам да нигде није радио, живео је од неких пара које му је давао Центар за социјални рад. Колико, нико не зна. Када је поломио ногу, живот му је постао несносан. Једва се кретао. Када пође у продавницу, на сваких десетак метара је морао да седне крај друма и одмори се. Тако је пут од 15 минута хода за њега био агонија од два сата. Понекад бисмо му ми нешто донели, комшије нешто купиле, али није то био живот, објашњава ова жена погнуте главе.

Браниша није био сеоска сиротиња, упркос свему. Родитељи су му били познати сеоски домаћини. Оставили су сину имање, четири хектара земље, шуму, две куће. У селу кажу да Браниша није скорије ништа вредно продао, да би могао да има новаца и био жртва убиства из користољубља.

ЖИВОТ НЕДОСТОЈАН ЧОВЕКА: ОТПАД НА УЛАЗУ У БОРИШИНУ КУЋУ

На умрлици Бранише Карића нема имена блиских рођака, он више никога није имао. На последњи пут ипак га је испратило стотинак мештана и даља родбина.

Из Полицијске управе у Крагујевцу, на дан сахране, саопштено је да су ухапсили особу осумњичену да је извршила ово убиство. Реч је о С.С. (36) из Крагујевца, коме је одређена мера задржавања у трајању до 48 сати, након чега ће, уз кривичну пријаву, бити спроведен заменику Вишег јавног тужиоца у Крагујевцу.

Према незваничним информацијама, С.С. је таксиста познате такси службе. Да ли је убио и због чега, С.С. ће говорити пред тужиоцем. Према првим и незваничним информацијама, осумњичени је пред полицијом негирао да је убица.

М.Раца

ПОЛИЦИЈА

Појачане саобраћајне контроле због почетка школске године

Поводом почетка нове школске године, из Полицијске управе у Крагујевцу саопштавају да ће током септембра појачати активност регулисања и контроле саобраћаја.

Појачана активност саобраћајне полиције, у зависности од распореда часова, биће спровођена на путевима и улицама у зонама основних и средњих школа сат времена пре почетка првог и по завршетку последњег часа, као и на улицама и раскрсницама којима се најчешће крећу ученици приликом одласка у школу и повратка кући.

Посебна пажња биће усмерена на ученике који први пут полазе у школу. Њима ће саобраћајни полицајци пружити непосредну помоћ и обавештења о начину кретања у саобраћају.

Предвиђено је, такође, да током септембра и октобра буду одржана предавања ученицима првог разреда у свим основним школама на тему безбедности саобраћаја.

Полицијска управа у Крагујевцу апелује на возаче да са посебним опрезом управљају возилима у близини школских установа.

OPREMITE SE NA VREME NEVEROVATNE CENE!

Popusti do 50% od 25.08. do 10.09.2014.

~~4590.-~~
3440.-

tesa
Lepak u stiku, 21g

~~87.-~~
59.-

rotring

Gumica za brisanje
~~45.-~~
32.-

Hemijska olovka Tikky
~~259.-~~
209.-

niceday
Grafitne mine 0,5 HB

Zarezač 1 rupa
~~23.-~~
15.-

~~25.-~~
15.-

Disney

Školski ranac Pirates
~~2111.-~~
990.-

Školski ranac Faries
~~4085.-~~
1990.-

CASIO.
SL 160-VER
~~584.-~~
369.-

Drvene bojice1/12
~~289.-~~
189.-

Pernica 1 zip 28 elemenata
1625.-
899.-

Tempera PVC 1/7
~~419.-~~
209.-

CARIOCA

JUMP
Vodene boje 1/12
~~110.-~~
79.-

Tehnička olovka i šestar
~~129.-~~
64.-

Geometrijski set 1/4, 19 cm
~~105.-~~
79.-

Scotch

Lepljiva traka + držač
~~372.-~~
239.-

Lepljiva traka 15 x 33
~~47.-~~
32,90.-

HIGH SIERRA
X41*002
~~5190.-~~
3690.-

Mogućnost plaćanja na 4 rate putem čekova građana.

STYLOS

MALOPRODAJA:
KRAGUJEVAC: TC Plaza
tel: 034/ 6100 350

СЕЋАЊЕ НА НАСЕЉЕ КОЈЕ ЈЕ НЕСТАЛО ДА БИ НАСТАЛА АУТОИНДУСТРИЈА

Абисинија - крагујевачка Атл

Као што је наслов - зове се књига Слободана Лазића, са мало текста и много аутентичних фотографија и докумената, о насељу чији су становници расељени 1959. и 1965. године да би на њиховим окућницама и имањима била направљена „нова фабрика”, ондашњи гигант аутомобилске индустрије. Абисиније нема, али Абисинци живе, с носталгијом и сећањем на тешко време - које је имало и своје чари

КЊИГА О АБИСИНЦИМА СЛОБОДАНА ЛАЗИЋА

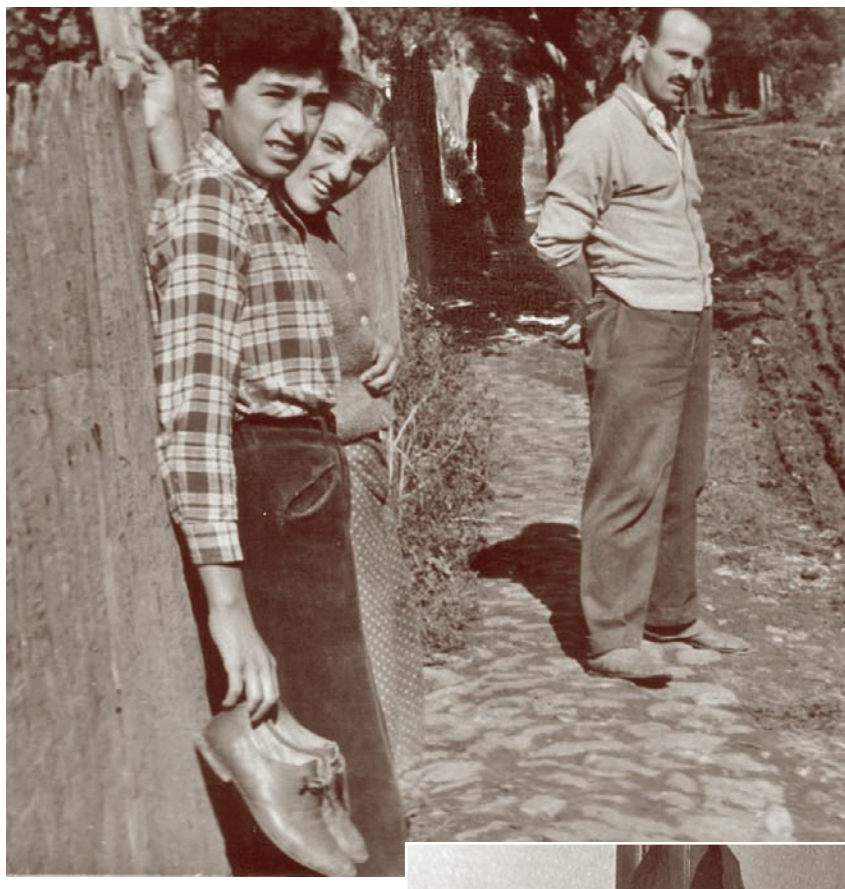

Пре тачно пола века нестало је једно насеље, омалено, али по много чему посебно. Надомак града, а неурбано и у кољугама, приликом настајања „слика” предратног радничког преживљавања, а када је нестајало било је доказ успешне социјалистичке индустријализације, деловало је неугледно, али у њему су рођени и одрастали многи угледни људи. На крају, имало је сасвим необично име - Абисинија.

У сећању је још само старијих Крагујевчана, а да се данас поново помиње заслужан је Слободан Лазић, дипломирани економиста у пензији, некада директор продаје у „Застава камионима”, а потом секретар Секретаријата за привреду у градској управи, који је написао симпатичну, документарну књигу под називом „Абисинија - крагујевачка Атлантида”. Већ само име асоцира на нестајање, не тако катастрофално, преко ноћи, као у митској причи о грчком острву, али Лазић Абисинију враћа у живот, бар кроз сећање, преко више од 240 старих фотографија, пресликаних новинских текстова, докумената. Повод да направи ову носталгичну монографију је што је и сам рођен у том насељу 1948. и у њему живео до своје седамнаесте године.

ЗЕМЉОПОСЕДНИК И РЕНТИЈЕР ХРИСТИВОЈЕ МИЛИЋЕВИЋ

■ Кратко трајање насеља

Абисинско насеље било је смештено између Лепенице, Ждраљице, Грошничке реке и Белошевачког брда. Млађи ће овај простор препознати по данашњем „Фијату”, а пре тога по „Заставиној” фабрици аутомобила. Е, управо због те фабрике, Абисинци су пресељени, њихове куће порушене и насеље нестало.

Отприлике пола Абисиније било је „рашчишћено” 1959. године, да би 1962. Александар Ранковић пресекао врпцу „нове фабрике”, како су Крагујевчани звали дотад невиђено велике хале у којима ће се правити аутомобили. Како је фабрика имала потребу да се шири, 1965. уклоњен је и остатак Абисиније, све до последње куће, и ту направљени нови погони „Заставе”.

Тако је нестала, а како је настала Абисинија.

У 19. веку, за владавине Милана Обреновића, из Херцеговине се доселио Микан Милићевић и купио 130 хектара земље у равници поред Лепенице. Његов син Христивоје наследио је очевину, био земљопоседник и рентијер плодне земље, а потом је почео и да је продаје људима који су се бавили баштованством. Тако је насеље почело да добија и своје становнике. Интензивније насељавање уследило је тридесетих година прошлог века, када су радници Војнотехничког завода, али и други - Крагујевчани и досељени, почели да купују плацеве и праве скромне куће за живот. Пред Други светски рат овде је већ било више од четрдесет кућа.

А откуд назив - Абисинија?

Пре рата, уз саму обалу Лепенице, постојала је кланица, неусловна и импровизована, али у њој се клала стока и директно продавало месо, што мештанима, што Палилулцима, а било је купаца и из других делова града. Међутим, због нехигијенског и „дивљег” рада, полиција је често растеривала купце и хватала касапине, а како је управо тада Италија ратовала са својом колонијом, „тамо неком” Абисинијом (касније Етиопија), нађена је сличност по прогону, неко је рекао - и ово је Абисинија, и име се усталило и остало.

ДОЛАП ЗА НАВОДЊАВАЊЕ, ВЛАСНИШТВО СВЕТОЗАРА ВЕСЕЛИНОВИЋА (1938)

■ Прославе, приредбе и игранке

Улице су биле блатњаве, без чврсте подлоге, а свако двориште је имало башту са ручном пумпом за воду или бунаром. Куће су биле скромне, обично од само две просторије, кухиње и спаваће собе. Од маја до септембра деца су ишла босонога, а за одело се говорило - важно је само да је „чисто и закрпљено”. Васпитавана су да слушају старије, да им се на путу јављају, а када их неко у гостима понуди храном или слаткишима, први одговор је био: „Хвала, не могу, нисам гладан”. Такође се подразумевало

ПРОСЛАВА 8. МАРТА У ДОМУ 1958.

ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ ИСТОРИЧАРА ПРЕДРАГА ИЛИЋА

Емотивно и фактографски

Иако живот у Абисинији није био лак, аутор је са својим сарадницима описао све битне догађаје и људе на један афирмативно реалистичан начин. Са временске дистанце од пет деценија, са контролисаним емоцијама и фактографским погледом на историјат насеља Абисинија, Слободан Лазић је кратак период постојања овог свог насеља кратко и концизно описао.

Оно што речима није могло да се искаже и дочара аутор је успео да нам прикаже великим бројем фотографија предела, људи и догађаја из насеља Абисинија. Књига Слободана Лазића „Абисинија - крагујевачка Атлантида” сигурно ће привући пажњу својом садржином и великим бројем фотографија свих љубитеља историје Крагујевца.

СЕЋАЊА КОЈА НЕ БЛЕДЕ

Прехраниле су ме баште и козе

Са изузетком већег земљишног комплекса у поседу породица Милићевић, Каличанин, Веселиновић, Илић и познатог за оно време велепоседника Љубомира Љубе Пантића, остале парцеле на којима се формирало насеље биле су знатно мање, од шест до дванаест ари окућнице. Међутим, у ратним годинама 1941-1944. и ове површине обезбеђивале су доста стабилан извор хране у поврћу и воћу, употпуњен млечним производима, махом од коза. Готово да није било породице која није имала макар једну, а неке и више санских коза, домаће племените пасмине, најчешће беле боје...

... Много година касније, радећи као новинар и уредник у „Застави”, често сам боравила у халама, пратећи развој свих фбрика. И сваки пут кад сам прелазила мостом преко Ждраљице, који је на неки начин делио некадашњи Војнотехнички завод од новосаграђене фабрике аутомобила, у мислима сам се носталгично враћала у једно прохујало време. Тада сам махинално додиривала свој ожиљак на челу, настао са моје непуне две године, када сам „активно” суделовала на градњи нестале куће са адресом: Крагујевац, Абисинија, бр. 42, на коју је годинама редовно стизала пошта.

(Из текста Босиљка Динић, рођене Новичић, у књизи „Абисинија - крагујевачка Атлантида”)

ЉУБИША МИЛИЋЕВИЋ, ИДОЛ АБИСИНСКИХ ДЕЧАКА

РАДОСТ ЗА ДЕЦУ - СТИГАО „ФИЋА”

антида

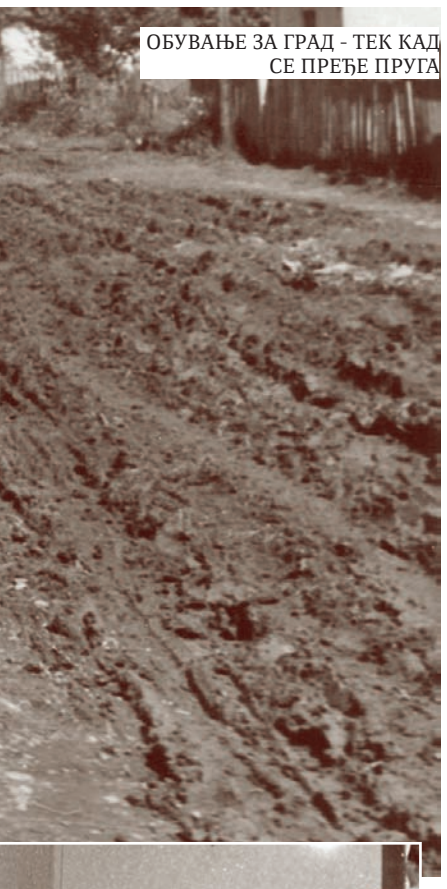

ОБУВАЊЕ ЗА ГРАД - ТЕК КАД СЕ ПРЕЂЕ ПРУГА

да се приликом уласка у туђу кућу пред вратима изува, описује Слободан Лазић живот у Абисинији, који је и сам искусио.

Ципеле су, иначе, биле „ретка роба", а ко их је имао - чувао их је „за град". Босих ногу ишло се док се не пређе пруга, а онда је у првим двориштима следило прање стопала и обување, о чему сведочи и фотографија дечака са ципелама у руци које ће обути тек кад изађе из блатњаве улице.

НОВА ФАБРИКА НИЧЕ ПРЕД КУЋОМ, У ПРВОМ ПЛАНУ МАЈКА СЛОБОДАНА ЛАЗИЋА СА БРАТОВЉЕВИМ УНУКОМ

За време летњег распуста ишли смо на купање или у риболов на Лепеницу, Ждраљицу и Грошничку реку, а зими смо правили скије од старих тараба чији су врхови закривљени уз претходно кување, сећа се Лазић.

Он каже да су дружење и солидарност биле главне одлике живота Абисинаца.

Највећа радост за мештане биле су прославе, приредбе и игранке у дому, како је називан објекат ондашњег Народног фронта. Приредбе смо сами организовали или је гостовала омладина из других села, програм се састојао од скечева и певања, а онда је почињала игранка уз свирку хармоникаша. Заједнички су дочекиване нове године, славио се Осми март, државни празници, тако што је свака породица од куће доносила торту, колаче и посуђе, за прасе је свако давао новчано учешће, било је вина, пива и ракије, а за децу кабезе. Сећам се великих торти које су филоване зашећереним маргарином, пудингом или мармеладом.

Лазић наводи и примере солидарности када су добровољним прилозима купили јакне двојици дечака којима су очеви рано умрли. Тако је набављена и прва фудбалска лопта и црно-бели телевизор за колективно гледање у дому.

Идол свих дечака био је Љубиша Милићевић. Нико као он није умео голим рукама да хвата рибе и ракове, чак и змије, да гњури по „чкаљама" Лепенице, хватао је птице на лајм, а први нас је научио и да играмо одбојку, која је тада била редак спорт.

И Лепеница је тада много више личила на реку, чак је била и пловна за мање чамце, низводно од дрвеног моста који је повезивао Абисинију са градом, а налази се мало изнад ушћа Ждраљице у Лепеницу.

Одатле па до некадашње челичне бране испред великог железничког моста чамцима је превожено поврће из абисинског поља до градске пијаце. Али, Лепеница је 1958. толико нарасла да је однела мост, па је становнике неколико дана с једне на другу обалу чамцима превозила војска, сећа се Лазић.

Иначе, породица Слободана Лазића, мајка, сестре и млађи брат, отац је умро 1958. године, живела је у абисинској кући на самој граници првог рушења насеља, али 1965. и она је дошла на ред, па су морали да се селе. Слободан је тада имао седамнаест година.

Завршио сам прва два разреда Техничке школе, стално пешачећи од куће до школе и назад, али Абисинија ми је остала у срцу. Ако би се насељу приписивале људске особине, она је баш имала душу и непоновљивост. Такву ћу је увек памтити.

■ Босонога деца - велики људи

Житељи Абисиније углавном су радили у Војнотехничком заводу, касније у „Застави", али и у другим фабрикама у граду, мада је било и баштована, столара, обућара, пинтера, рабација, сарача, шофера, војних лица. Према непотпуној евиденцији, њих десетак је стрељано 21. октобра 1941. године.

И после рата живело се скромно. За доручак деца су најчешће јела козје млеко удробљено хлебом, а ужинала свињску маст намазану на хлеб, у мало соли и алеве паприке или шећера. Хлеб су куповали у Живдиновој пекари код Шест топола, ближе није било. Ако су по њега ишла деца, тешко да је цела векна могла да стигне до куће.

ПОЗНАТИ АБИСИНЦИ

САВА МИЛОЈЕВИЋ, ПРОФЕСОР ПМФ-А, СА СЕСТРИЧИНОМ (1956)

УДОВИЦА СЛАВКА МИЛОЈЕВИЋ (МУЖ СТРЕЉАН 1941) СА СИНОМ ДРАГОСЛАВОМ - МОШОМ, КАСНИЈЕ ШЕФОМ ДРЖАВНЕ БЕЗБЕДНОСТИ, И ЂЕРКОМ ДРАГИЦОМ

ПОРОДИЦА ИЛИЋ, СКРОЗ ДЕСНО МИЛАН, ПРОФЕСОР ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА, ЧУЧИ ВЛАДИМИР - ШЕРЕ

МИОДРАГ МИЛОШЕВИЋ СА ЂЕРКОМ СВЕТЛАНОМ, ДАНАС ЗЛАТАНОВИЋ, ПРОФЕСОР ПМФ-А

ВЕНЧАЊЕ МИЛАНА ЂОКОВИЋА, ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ ОД 1967. ДО 1972.

МОМЦИ АБИСИНЦИ, СКРОЗ ЛЕВО, СТОЈИ, МИРКО ГЛИШИЋ, КОМПОЗИТОР И ТЕКСТОПИСАЦ

ПОРОДИЦА КАЛИЧАНИН, СКРОЗ ДЕСНО, СТОЈИ, ВИДОЈЕ, КАСНИЈЕ ДИРЕКТОР „ЗАСТАВИНЕ" АЛАТНИЦЕ

Иако рођени и одрастали у таквим условима, доста младих Абисинаца успело је да заврши високе школе и стекне значајан друштвени статус. У својој књизи Слободан Лазић наводи њих тридесетак који су стекли факултетско и више образовање, а потом су неки стигли и до титула доктора наука.

Међу њима су Милан Миланче Ђоковић, председник општине Крагујевац од 1967. до 1972. године, Сава Милојевић, професор Природно математичког факултета и његов син Драган, данас лекар у Хитној помоћи, браћа Илић, Милан, професор Економског факултета и Владимир - Шере, директор Пореске управе, Светлана Милошевић Златановић, професор на ПМФ-у, Драгослав Милојевић Моша, некадашњи фудбалер „Шумадије" и начелник Државне безбедности, Видоје Каличанин, асистент на Машинском факултету и директор „Заставине" Алатнице, Босиљка Динић (рођена Новичић), дугогодишњи уредник листа „Застава", Мирко Глишић, композитор и текстописац.

ДОБРОВОЉНИ РАД ЖЕНА КРАЈЕМ ПЕДЕСЕТИХ

Пошто се оженио Абисинком, овде се населио и Лајош Киш, који је имао синове Тому, професора фискултуре, Лазара, машинског инжењера и Веру, вишег васпитача. У Абисинији је живео и Словенац Томаш Бух.

Абисинци који су дечје и дечачке дане провели у насељу кога одавно нема и данас се виђају и друже, а књига Слободана Лазића је лепо и носталгично сећање на време када се другачије живело, али и у абисинском блату и сиромаштву било је нечег посебног, незаборавног.

Мирослав ЈОВАНОВИЋ

ОКУПЉАЊЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА КОД ВОДЕНИЦЕ У БОРЧУ

А о новом млинару, догодине...

Подигнута пре деведесет година у клисури Борачке реке, воденица Димитријевића узда се у обећања потомака да ће се у њој поново завртети воденички камен и окупљати помељари. Дотад остаје место годишњег окупљања ове бројне фамилије.

ТРИДЕСЕТ ПОРОДИЦА И ПЕДЕСЕТЧЕТВОРО „ВОДЕНИЧАРА“: ОКУПЉАЊЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА КОД ВОДЕНИЦЕ НА БОРАЧКОЈ РЕЦИ

Фамилија Димитријевић се из родног Борча раширила по селима Груже, градовима Србије, бившим Југословенским републикама и Европи, али не заборављају одакле потичу и окупљају се на својој дедовини „код воденице” више пута годишње. Велико окупљање је сваке задње суботе у августу, а мања су чешћа и увек неким поводом. Овога пута било је скоро тридесет породица и педесет и четири „воденичара”. Претпоследње суботе у августу су у весељу прославили деведесет година постојања и тридесет година од обнове воденице.

Обнову је иницирао својевремени конкурс Војске Југославије за обнову алтернативних млинова у случају рата и Милан Димитријевић, високи официр ЈНА и економиста, написао је Програм обнове, а војска одобрила средства за сређивање срушеног здања. Обнова је кренула мобом 1984. године када је почела реконструкција млина и осталих објеката и прилаза имању на падини Јешевца у клисури Борачке реке. Озидаше порушене зидове, урадише кров , и два млинска камена поставе на челичне букве и ставе млин поново у погон.

Воденица је иначе удаљена три километра од варошице, а петсто метара од бране за хидроцентрале „Шумадијски Врандук“ из далеке 1948. Са леве стране реке вредни преци рашичистили су једну зараван од скоро хектар и по где им је била башта, а наследници и данас настављају баштованску традицију. Око воденице су столетна стабла цера, букве, јасена, граба која својом висином гуше стабла питомих воћки. Поред пута велелепни

ПОТРАЈАЛА ДЕВЕТ ДЕЦЕНИЈА, А И ЈОШ ЋЕ ...: ИСПРЕД ВОДЕНИЦЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА

орах и један јоргован од тридесетак метара. Неколико калемљених трешања треба да замени осушена стабла која сада руже ово зеленило. Јаз за воденицу дуг је око осамсто метара иде до бука воденице, а затим отиче ка реци одакле се водена снага поново користи у још једној воденици и ваљарици.

Димитријевићи су увек били добри домаћини, својевремено су имали две воденице које су млеле на једну воду из јаза дугог скоро два километра. Сада желе да врате живот на ово предивно место. Последњи воденичар Станимир Димитријевић умро је пре четири године, а још нису нашли достојну замену. Сваки скуп, па и овај, прилика је да се бира водиничар и праве планови за следећу реконструк-

ДУШАН САЧУВАО СТАРО ВОДЕНИЧКО ВИТЛО, АЛИ ПЛАНИРА И РИБЊАК ДА ПОДИГНЕ

цију. Ручак почиње постављањем породичног стабла. У вр совре седе старине Живота (1934), Милан (1938), Милоје (1942), па после ко и како хоће. О историји породице причамо са старијима. Почињемо од текста Михаила Драгића из 1909 године: „Гружа” из којег цитирамо: „Димитријевићи (Димитријевићи 3 к., Миливојевићи 1 к. Дошао дед Иван из Осата као мајстор пре 60 г. Слава св. Јован (пр. 29. авг.)”

Сеоски историчар Душан Божовић тврди да се Иван доселио 1808. године као грађевинар , градио куће по Борчу и населио се на падинама Златног врха где је и себи начинио кућу. До 1909. године било их је само три куће и славили су светог Јована. Занат од деде преузима унук који је добио име по деди и у засеоку Биорци гради кућу која и данас постоји, додуше обновљена, на којој пише година изградње и пропратни текст да је „власник куће Војо Пајевић, његов ортак у занату за чијег је сина Обрада удао ћерку Савку. Они су изродили десеторо деце.” Споменик Обраду и осталим прецима опстао је у историјском гробљу „Камена читанка”. Пише и да су воденицу направили Обрадови синови Милосав, Будимир и Радојица.

- Ја сам Милан Димитријевић 1938. годиште, од оца Радојице и мајке Милијане Спакић, запамптио сам прелет авиона преко Борча када су бомбардовали Румунију, а живели смо у здању изграђеном на темељима прве куће „наврдеде” Ивана на падинама Златног врха. Стару кућу је мој најстарији брат Илија срушио и доњи део озидао од камена а горњи од цигала. Основну школу завршио сам у Борчу и Претокама, а браварски занат у Суботици где сам се одма запослио у фабрици „Север”. Војску сам одслужио као падобранац у Земуну и 1965. године вратим се у Крагујевац где нађем посао у „Камионима”. Не знам што се нисам оженио, данас-сутра прегази ме, прича најстарији живи Димитријевић и све време гледа са радошћу окупљени бројни подмладак. Знам да у Борчу има осам кућа наше фамилије од које су три напуштене, У Крагујевцу осам наших породица, а у Београду три, не рачунамо зетове и њихове породице.

„Веће старих“ у вр совре потврдило је причу да су воденице подигли Обрадови синови Милосав, Будимир, Вукадин, и Радојица после првог рата и повратка из заробљеништва из Чешке и Мађарске. Протераше Немце са Цера па зађоше у туђе, где их одма заробише. Милосав је радио по воденицама и ваљарицама и као бистар све запамтио. Чим су се вратили, браћа су решила да подигну више воденица. Чим је проради-

ИСПИТ ЗА ЗЕТОВЕ: ВЛАДИМИР ТОМАШЕВИЋ ПРЕД СТАРТ

ла прва, они продуже јаз до брда Клапавац где су начинили прво ову Димитријевића воденицу са два камена, па јаз продужили до реке и под једним кровом начинише и воденицу и ваљарицу са једним каменом. Горња воденица имала је вагу, а доња није, ујам се узимао бучуком те фамилија доби надимак „Бучуковци”.

Доњу су направили од камена прве воденице, набавили металне казане за врућу воду потребну за ваљање сукна, направили ступу од једне букве од метар и по и батове за ударање. Сукно је онда свака кућа ткала и код њих ваљала. Браћа реше да се поделе, па најспретнији, највреднији, што је уложио највише рада узме горњу а остала тројица доњу воденицу. Милосав је умро за време Другог светског рата 1943. године и млинар је постао син Пантелија, који је успешно радио до 1960. године када су им савремени парни и електрични млинови преотели посао.

Душан, Будимиров унук који је наследио доњу воденицу, део камена је пребацио у изградњу породичне куће у Корићанима. Воденички камен и део каменог зида искористио је брат од стрица Микаило за изградњу електричног млина у варошици. Душан је сачувао и старо витло, али планира да са другим братом Жарком рашчисте терен и направе рибњак, јер је температура Борачке реке идеална за узгој пастрмки.

Димитријевићи интелектуалне послове - доношење камење из реке, чишћење јаза и напера - поверавају зетовима. Сваки зет мора да положи тест снаге пре венчања, мора да уз стотинак стрмих степеника уздигне и донесе громаду по избору младе. Тако да је овог пута рукометашица Лепенице, геолог Невена Андрић, свог кршног момка Владимира Томашевића прво окрепила пивом охлађеним у „Осећанском извору” па изабрала каменче за „Спа” центар који планира крај воденице.

А избор новог млинара одложен је због добре атмосфере и млинарских песама. Душан Димитријевић, домаћин овогодишњег дружења фамилије, на прижељкивану титулу млинара мораће да сачека до одлуке на великом окупљању идуће године.

Милош ИГЊАТОВИЋ

У ВРХ СОФРЕ НАЈСТАРИЈИ, БАШ КАКО ОБИЧАЈИ НАЛАЖУ: ЖИВОТА И МИЛАН ДИМИТРИЈЕВИЋ (У СРЕДИНИ)

И ДАНАС СЕ ПРИЧАЈУ И ПРЕПРИЧАВАЈУ

Млинарске приче

Много је млинарских прича сакупљено током деценија постојања воденице. Препричавају их и данас.

Према једној, дотера један домаћин предвече доста жита да самеље и види на млинарима прелепа сукна. Реши да и он своје сукнене чакшире пропусти кроз ступу па да буде леп. Нису му потребне преко ноћи, стока је спавала у штали поред млина, а он у слами на двоколици. Ујутру узме своје чакшире, изваљане мајсторски, али не може ни да их навуче, а камоли да закопча. Остаде да се кући врати у гаћама...

Друга казује како пре десетак година браћа пођу у Бечањ на неки парастос и сврате у једну кућу да се одморе. Домаћица препозна млинара па му се обрати:

– Препознајеш ли ти мене?

– Вала не!

– Ма сећаш ли се кад 54. ниси хтео да ми самељеш „заметицу” (трећина џака) док не преноћим у воденици!

– А сећаш ли се ти моје млинарске погаче што сам месио од најфинијег брашна, танко да има само две коре.....

ЧОВЕК КОЈИ ПИШЕ ПРИЧЕ ГДЕ СВАКА РЕЧ ПОЧИЊЕ ИСТИМ СЛОВОМ

Перине пајташе сменила Атрактивна апотекарка

Јовица Николић (57) из Лапова о животу пружних радника проговорио делом од 2.765 речи које почињу словом „п”. Постао познат по причи „Секси село Сараново”, своја дела зна напамет, као и рођендане хиљаду Лаповаца.

Истовремено је радник на железници, новинар и писац и објавио је књигу и пет прича у којима свака реч почиње истим словом! У књизи „Перини пајташи” Николић је користећи 2.765 речи које почињу словом „п” описао живот радника на железници. Причом „Марковачки мафијаши”, где свака од 250 речи почиње на „м”. Николић је изазвао бес и зарадио претње, а последњим својим делом „Секси село Сараново” „навукао” је новинаре у варош, седма сила тражила је јунакињу необичне судбине - лепу Силвану која је снимила „савремену српску сапуницу”.

„Крагујевачке” у Лапову нису тражиле Силвану, већ Јовицу Николића, Шумадинца који зна у број колико је текстова написао, колико дана био радник, а колико новинар, зна датум рођења председнице општине, али и још око хиљаду Лаповаца!

Јовица Николић на „Железници Србије” је ватрогасац, вођа смене. Каже да је све кренуло када је пре деценију хтео Србији да покаже како живе запослени на железници и цело Лапово крај пруге.

ЈОВИЦА НИКОЛИЋ ЈЕ „НАЈПОСЕБНИЈИ” ЛАПОВАЦ

■ Почаст за пружне раднике

- Урадио сам причу на тежи начин. Читава моја књига „Перини Пајташи” садржи само речи које почињу на „п”. Написао сам са тешком муком првих 200 речи, а онда је прича само „потекла”. Требало ми је око месец дана да је напишем, али много, много више да је објавим. Прича садржи 2.765 речи, од чега је 2.555 употребљено само једном. Нисам користио речник. У причи нема ружних речи нити псовки, мада су многе моје приче врцаве, иронične, у њима се подсмехујем политичарима, бизнисменима и нама самима, обичним људима, објашњава Јовица.

Он се хвали да му је књигу до сада пазарило, само што он зна, око 35 просветних радника, махом професора књижевности. Књига „Перини пајташи” штампана је у 500 примерака и описује пружне раднике са железнице, оне који мењају прагове, завијају шрафове, по читаве дане су на сунцу и ветру, на киши и снегу. Њих је 1925. године у Лапову било 525, сада их је укупно 13!

- Уши им се љуште од сунца и мраза, дневно препешаче по 17 километра, за радни век 200.000 километара. Нико о њима не пише, иако раде одговоран посао, од њих зависи хоће ли искривљена шина бити на време примећена и спречена несрећа. Хтео сам да Србији обратим пажњу на то да и ови људи постоје. Њима сам посветио читаво своје дело на „п”, које садржи 30 прича. Судбине људи из мог дела су веродостојне, већина ликова постоји, само су проблем њихова имена. Имамо, рецимо, три Петровића међу тим радницима, али ни један није Петар, а мени је Петар био потребан јер почиње словом „п”. Само то је измишљено, објашњава наш саговорник.

Када је књига угледала светлост дана, Јовица Николић постао је често позивани гост на књижевним вечерима, у Србији и иностранству. Покушао је да постане и Гинисов рекордер, али није успео јер када се његово дело преведе, речи више не почињу са „п”, непреведено дело оцењивачи не разумеју, па се круг неразумевања затворио и Николићев сан је пропао.

„Перини пајташи” промовисани су у десетак градова Србије, а Јовица се са овом књигом, као специјални гост Српске књижевне радионице и добитник Почасног писма Великог грађанина вароши Лапово, представио на традиционалним октобарским културним сусретима у Франкфурту на Мајни 2011. године. Његове приче слушало је тада 350 људи, како рече, продао је сто књига и успео делимично да намири трошкове пута.

РАДИ НА ЖЕЛЕЗНИЦИ, КАО НОВИНАР И ПИСАЦ ПОСЕБНЕ ВРСТЕ

■ Лаповачки „Секс и град”

Јовица Николић наставио је да сања, али и да пише. Следеће слово било је „м”. Настала је прича „Марковачки мафијаши”, исприповедана у 250 речи. Када је вест стигла у варош Марковац, није свима било превише мило, а Јовица је добио и пар претњи, онако уз шалу, кроз зубе. Најчитаније народне новине” је прича од 350 речи, а после ње светлост дана угледала је „Атрактивна апотекарка” од 150 речи. После свега настаде и лаповачки пандан америчкој серији „Секс и град”. Јовица Николић гледао је серију, посебно пратио судбину новинарке Кери Бредшо, по вокацији сличној колеги из Лапова.

- Тако је настала моја прича на „с”, која се зове „Секси село Сараново”. У питању је оближње село у општини Рача, случајно сам га бирао, због почетног слова имена. Како сам промовисао ову причу, почео сам да упадам у проблеме. У причи се помиње „сексипилна стриптизета Силвана”, виђена са „скретничарем Симићем” у Свилајнцу. После мог читања приче, две госпође ме заскочише убеђене да је моја Силвана њихова познаница Силвана, која је чистачица. Муке сам имао да им објасним да је то само име које очиње на „с”, да нисам описао Силвану чистачицу и да је само случајност што се моја јунакиња зове исто као њихова познаница из Свилајнца. Чак су се и неки новинари распитивали за Силвану. Када сам у Франкфурту гостовао и читао „Секси село Сараново” и поменуо попа Софронија, једна госпођа рече да мора своју мајку из Саранова да позове и пита је да ли је тај поп још увек жив. Опет сам објашњавао да су то само ликови из моје приче, смеје се Николић.

Након толико година „на слово, на слово” прича Јовици се у Лапову многи обраћају на сличан начин. На славама му кажу „пасуљ пребранац пробај”, а супруга му обећава „припремићу палачинке прекрасне”.

- Супруга је морала да прихвати моје игре речима, ја се њој обраћам на једно слово, она мени на друго, па се некако „нађемо”, објашњава Јовица комуникацију са очигледно стрпљивом животном сапутницом.

На питање „ко је Јовица Николић” могло би се одговарати дуго, списком замишљивих и чудних вештина овог човека. Он зна све своје приче напамет! Зна да је до сада био новинар 18.625 дана. Радио је за крагујевачке новине „Омладина”, „Шумадија”, „Светлост”, „Лид”, те за београдске „Новости”. Зна и да је написао 7.505 текстова. Јовица Николић пребројао је да је 11.680 дана био радник. На радним акцијама учествовао је 110 дана, зна рођендане око хиљаду Лаповаца јер је годинама радио као референт у ГИК „1.мај” и пред собом имао личне податке радника. Такође зна и када је рођендан председници општине. Зна када је Лапово постало општина, ко је у варош донео прву лопту, ко је седми по реду пензионер од када тако нешто постоји на тлу Шумадије....

Јовица припада трећој генерацији Николића на железници. Деда му је био пружни радник, а отац радио на рампи.

Марија РАЦА

НА СЛОВО П

Перини пајташи

Пружни пословођа Пера, после пуно перипетија, прекуче повео парницу против похлепног профитера, преваранта, приватног предузетника Правдољуба “Пустињака”.

Пред потребних папира, плаћао по признаници, помно проучавајући. Противзаконито присвојио паре. Потрошио последњи петопарац!

Примио препоручено претеће писмо!

“Принцеза” потврдила претње!

Пратимо поступак: Противправно присвојио плац пред подвожњака потес “Превршје”. Плаћање примамљиво, прочита поротник Петернек, показујући потпис, па печат..

- Плаћање пропало, преварант побегао! Продати плац пресео продавцу.

- Пријављујем повреду преткривичног поступка! Понекад просто полудим. Платиће покварењак, проговори Пера.

НА СЛОВО С

Секси село Сараново

Симпатична студенткиња социологије Славица Стојкић средином септембра снимила сопственим средствима савремену српску сапуницу “Секси село сараново” са својим сарадницима.

- Сестро слаткa, снимали смо серију сатима.

- Сјајно, саопшти слаткоречиво секретарица Снежана.

Сећам се синоћње сцене, скретничар станице Свилајнац Стеван Симић стопира са сексипилном стриптизетом Силваном. Стајала сам са северне стране самопослуге “Страшило”. Сасвим случајно сретнем Славољуба, средњошколску симпатију. Сваштa сам слушала. Свака сугестија сувишна.

Седамнаеста секвенца серије: смедеревски “стојадин” 77-70, са сувозачем свештеником Самуилом стаје.

- Седите стопери.

- Са супругом сте?

- Са свастиком!

- Стварно.

- Снимаш?

- Снимам “Секси село”. Срцепарајући сценарио. Савршен стајлинг. Светски стил. Свуда смех, сузе, свађе, сукоби, скандали, сплетке, стресне ситуације, свекрвина сахрана, сестрина свадба, серенаде, сломљено срце, сиротиња, свачење, секс...

Свештеник стрпљиво слуша.

Свевишњи, сачувај, саклони.

....

- Срамота, спетљала се са сувоњавим спонзором серије, саопштала седма сила.

....

ПЛАНИНАРИ „ЖЕЖЕЉА“ ОСВОЈИЛИ МОНБЛАН

Крагујевчани на врху Европе

На врху преовлада превелико узбуђење јер годинама гледаш по интернету, прикупљаш информације, знаш већ све о томе и онда се попнеш и не доживиш га онако као што си мислио. Али када сиђеш, када се слегну утисци, осећај је фасцинантан

„ЖЕЖЕЉ” НА МОНБЛАНУ: ЧЕДОМИР И МИРОСЛАВ НА ВРХУ

Крагујевчани Мирослав Миловановић и Чедомир Николић били су део експедиције која се 25. августа попела на највиши врх Европе. У организацији планинарског друштва „Победа“ из Београда, поред двојице Крагујевчана на пут ка највишем врху Алпа упутило се још десет планинара, међу којима су биле и три даме. За овај подухват припремали су се од октобра прошле године, а припреме су подразумевале пливање, трчање, аеробне вежбе и све оно што би им помогло да „прошире“ плућа и аклиматизују се на мањак кисеоника на висини од 4.807 метара.

Успон почиње од туристичког места Орлово гнездо на 2.100 метара. Одатле прва тачка до које је требало да стигну била је 3.167 метара, планинарски дом Тетрус, где су под ведрим небом направили логор и сачекали нови дан.

- Спавање у кампу је врло романтично, мркли је мрак, а звезде су веома близу. Ипак, готово да нико не спава, сви чекају јутро, влада велика нервоза због хладноће, притиска и мањка кисеоника. Температура зависи од времена, може да буде и топлије, али када једном уђете у минус, свеједно вам је. Мени је субјективни осећај био као да је минус 30, а заправо је било минус 15 степени, присећа се Чедомир Николић.

После непроспаване ноћи планинари су се наредног јутра упутили на 4.350 метара, у одмориште Вало, одакле је требало да се наредног дана успењу на врх. Поред хладноће и мањка кисеоника, планинарима велики проблем представља и тешка опрема, будући да поред шатора, канапа дугог 50 метара, у ранчевима носе и храну и воду за све време боравка на планини. Иако се у домове и одморишта храна допрема хеликоптерима, за наше стандарде све је прескупо, један ручак кошта 30 евра.

ЖЕЛЕ ДА ПРИВУКУ МЛАДЕ: МИРОСЛАВ И ЧЕДОМИР НА НАДМОРСКОЈ ВИСИНИ „БАЛКАНА”

- Литар воде је пет евра, а ми дневно морамо да попијемо од три-четири литара због дехидратације, која је смрт на планини. Користимо и инфузију у праху, која се најчешће меша са сокovима. Храна треба да буде нешто што може да стоји пет дана, а опет не превише јака и тешка, тако да кувамо супе из кесице, пиринач, тестенине, конзервирану храну. Када се све сабере, ранчеви су тешки од 30 до 40 килограма, али адреналин одигра велику улогу, објашњава наш саговорник.

Осећај, када се коначно нађете на врху на могу да опишу речима, али су сложни у оцени да је много јачи када се спусте са планине.

- На врху преовлада превелико узбуђење, тако да се ја тога и не сећам. Годинама гледаш по интернету, прикупљаш информације, знаш већ све о врху и онда попнеш се и не доживиш га онако као што си мислио. Али када сиђеш, када се слегну утисци и погледаш горе, то је прави осећај. Монблан је један од ретких врхова који има зараван, па може да стане око 20, 30 људи, јер на врху није стена, већ га обликује снег. Пред нама се указала цела Европа и поглед је фасцинантан, преноси нам своје утиске Мирослав Миловановић.

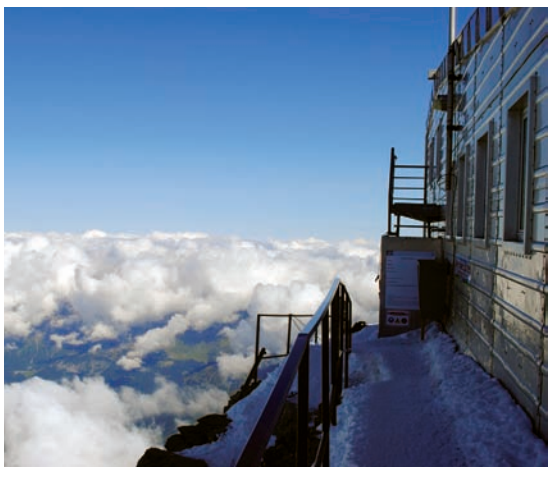
ИЗНАД ОБЛАКА, ПОГЛЕД СА ЈЕДНОГ ОДМОРИШТА

За двојицу момака ово је био други покушај да се домогну Монблана, будући да је 2011. успон био прекинут због изузетно лоших временских услова. То и не чуди јер је овај врх познат по великим снежним мећавама, слабој видљивости због магле и такозваном „ножу“, стази ширине пола метра, са чије обе стране се налазе провалије. За случај да се неко оклизне, сада кроз осмех објашњавају наши саговорници, постоји процедура - ако неко крене да „пада“ у Италију, следећи „скаче“ у Француску, како би се конопац затегао, јер у супротном ће сви завршити на дну провалије. У таквим околностима планинари су се и спуштали са планине, а захватило их је невреме које не могу да пореде ни са једним које су доживели.

- Удари ветра били су преко сто метара на сат. То је ветар који кида кабанице и сече кости. Сви смо били везани једни за друге. Магла је била огромна, а постоји само та уска стаза којом може да се сиђе. Када сиђете са „ножа“ постоји ливада која је пуна пукотина и када ветар нанесе сметове, то вам је као да ходате по минском пољу. Имали смо ГПС и пронашли једини сигуран пут до дома, иначе би морали да останемо на планини ко зна колико, док се време не пролепша, објашњава Миловановић.

Поред Доломита у Италији и Олимпа у Грчкој, Монблан је највећи врх на који су се ови Крагујевчани попели и објашњавају да немају мегаломанске идеје да се пењу на Еверест, већ да желе да планинарство промовишу у Србији и да што више својих пријатеља и младих људи привуку овом начину живота.

- Није успех попети се сам на планину. Зато ми је жеља да позовем све младе да дођу у Планинарско друштво „Жежељ“, да оснујемо своју екипу и организујемо експедицију у којој ће учествовати само Крагујевчани. Такође, желим да се укључи што више деце јер је сигурно боље седети у природи, у неком шатору, на две, три хиљаде метара, него у стану или кафићу, закључује Миловановић.

У будућности би желели да освоје неке од планинарских трофеја, као што су Елбрус, Килиманџаро и Аконкагва.

В. ГЛИШИЋ

ПЕЊУ СЕ ВЕЗАНИ, КАО ПО ИВИЦИ ЖИЛЕТА

НОВИ КРАГУЈЕВАЧКИ СУ

Следи

Један од најмлађих градских спортских колектива, чији је оснивач и идејни творац био прерано преминули Бранислав Јеремић Мече, стигао је до елитног ранга радом, залагањем и сјајном атмосфером у клубу

Прошлонедељни жреб је одлучио. Свој суперлигашки деби одбојкашице „Крагуја”, као једине представнице нашег града у највишем рангу такмичења, имаће против „Спартака” из Суботице. Када за викенд у другој половини октобра играчице „Крагуја” истрче на паркет хале суботичког „Спартака” у првом колу „Винер штедиша” супер лиге биће то остварење сна који иницијатор и оснивач клуба, прерано преминули одбојкашки стручњак Бранислав Јеремић Мече, није успео да одсања до краја. Али, зато су га досањали његови бројни спортски пријатељи, одбојкашки пулени и играчице једног од најмлађих спортских колектива.

ОСНИВАЧ И ИДЕЈНИ ТВОРАЦ „КРАГУЈА” БРАНИСЛАВ ЈЕРЕМИЋ МЕЧЕ

Чак и они који нису пасионирани гледаоци и познаваоци женске одбојке чули су за „Крагуј” чије су одбојкашице пролетос у доигравању за попуну места у Супер лиги победиле моћно ужичко „Јединство”, клуб са огромном традицијом у овом спорту на нашим просторима.

Пут је, дакле, био брз али никако лак. ЖОК „Крагуј” основан је 2006. године у Крагујевцу, а његов оснивач био је дугогодишњи одбојкашки тренер Бранислав Јеремић Мече који је после више клубова у којима је са доста успеха радио формирао клуб чију је политику сам креирао. После само једне године клуб се из најнижег ранга такмичења „сели” у Другу лигу Србије где се такмичи три сезоне од 2009. до 2012. године.

Запажене резултате клуб остварује и у млађим селекцијама: кадетским и пионирским у којима далеко иза себе оставља све клубове у околини захваљујући препознатљивој школи одбојке, једној од најквалитетнијих код нас.

■ Прерани Мечетов одлазак

У фебруару 2010. године „Крагуј” је задесила велика трагедија. После кратке и тешке болести преминуо је идејни творац, тренер, председник, покретач свих акција – „мозак и главна снага” клуба Бранислав Јеремић.

- Мече је био истински и велики заљубљеник у одбојку и буквално је са тренинга, две недеље пре смрти, отишао у болницу. Остаће запамћене његове школе одбојке, летњи кампови на Копаонику који су изнедрили бројне играчице српских, али и европских клубова, истичу настављачи његовог рада.

У клубу је остала његова ћерка Бранислава, дугогодишња играчица „Крагуја”, а да Мечетов сан не угасне постарали су се и његови пријатељи Ненад Игњатовић, тада секретар клуба и Ненад Цветковић, који је већ деценијама у овом спорту као играч, тренер и генсек

ПЕРЛИГАШ - ЖЕНСКИ ОДБОЈКАШКИ КЛУБ „КРАГУЈ”

пливање са ајкулама

ЕКИПА „КРАГУЈА” КОЈА ЈЕ ПРОШЛЕ СЕЗОНЕ ИЗБОРИЛА УЛАЗАК У СУПЕР ЛИГУ

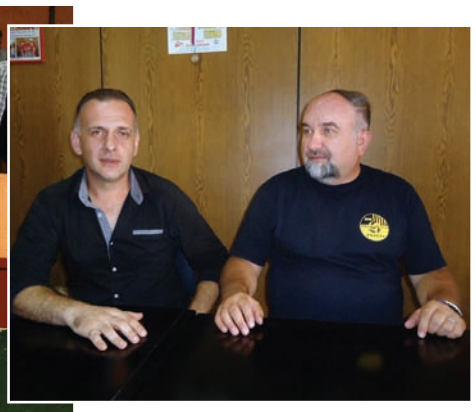

ДВА НЕНАДА, ДИРЕКТОР ИГЊАТОВИЋ И ТРЕНЕР ЦВЕТКОВИЋ – ЦИЉ ЈЕ ОПСТАНАК

Међуокружног одбојкашког савеза Шумадија и Поморавља.

На упражњено место тренера прве екипе почетком сезоне 2010. године долази искусни одбојкашки тренер Драган Мратинковић Марио и са великим успехом и данас је на челу стручног штаба „Крагуја” уз помоћ свог колеге у првом тиму Ненада Цветковића и помоћног тренера Николе Тимотијевића.

Са Мратинковићем на челу у сезони 2011/12 клуб супериорно осваја прво место у Другој лиги Србије - група Исток, са укупно изгубљена само два сета током читаве сезоне и стиче право такмичења у Првој лиги Србије.

У сезони 2012/13, првој у прволигашкој конкуренцији, клуб игра веома запажену улогу и нијансе су одлучивале о пласману у виши ранг - „Крагуј” завршава сезону на трећем месту (прва три места „расподелили” су крагујевачки клубови, а у Супер лигу пласирао се „Смеч 5”), што је представљало велики успех у том тренутку.

ЗАСЛУЖЕНО СЛАВЉЕ И ШАМПАЊАЦ ПОСЛЕ БАРАЖА У УЖИЦУ

ТРЕНЕР ДРАГАН МРАТИНКОВИЋ МАРИО – КРЕАТОР ЧАРОЛИЈЕ „КРАГУЈА”

■ Жуто-плаве у елитном рангу

Прошла, 2013/14 такмичарска година остаће златним словима уписана у историју клуба. Након веома узбудљиве сезоне у којој је „Крагуј” већим делом био водећи тим шампионата лигашки део такмичења завршио је на другом месту и игра квалификационе утакмице за попуну Супер лиге са великим клубом „Јединством” из Ужица. Након пет одиграних утакмица баража, 22. априла 2014. године и након величанствене победе у Ужицу над „Јединством” са убедљивих 3:0 „Крагуј” се изборио за учешће у највишем рангу српске женске одбојке Супер лиги Србије.

- Ни у једном тренутку нисмо запоставили рад са млађим селекцијама у клубу, јер нам је жеља да што више играчица регрутујемо из сопствене базе. Нисмо поносни само на младе такмичарке „произведене” у сопственом погону, већ и на бројне, старије, успешне играчице из Крагујевца које смо успели да вратимо у наш град и одбојку уопште, и учинимо да се оне у препознатљивом жуто-плавом дресу „Крагуја” потпуно реактивирају и постигну неке од својих највећих успеха, сматра Ненад Игњатовић, директор клуба, помињући имена, пре свега Марију Мијановић (девојачко Мратинковић), некадашњу Мечетову ученицу која је са 14 година отишла у „Звезду”, са њом била вишеструки првак државе, а потом имала запажену интернационалну каријеру, Александру Дончић, Дејану Мачужић, Јовану Јовановић, Јовану Тимотијевић, Анђелу Франицх...

Сезона за њима била је круна њихове игре, али далеко од тога да клуб није имао проблема, пре свега финансијских.

- Одбојка је живот, сузе, бол, упорност, мука и брига за екипу, љубав и зној, устајање и падање... А ако си спортиста на терену, бићеш спортског срца и у животу, духовит је и мудар један од два тренера првог тима Ненад Цветковић.

Оба „Крагујева” Ненада не заборављају да су им на том путу помогли Скупштина града, Танасије Катанић из „Призме” (увек изашао у сусрет кад год су му се обратили) и градске фирме, махом кроз услуге, попут „Шумадија сајма”, Хале „Парк”, основних школа... Наравно, ту је и читава „гомила” појединаца и ентузијаста чистог срца, без којих овај успех не би био могућ.

■ Јединствена атмосфера

- Атмосфера у нашем клубу је невероватна. Ја сам такав амбијент тражио деценијама и као играч и као тренер и тек понекад сам могао да осетим само делић те и такве атмсфере. Неко проведе читав живот тражећи такав клуб и тим и коцкице му се никада не сложе до краја. А, ето, код нас у „Крагујеву” се то десило. Просто, чаролија, уз осмех тврди Драган Мратинковић Марио први човек струке који је прошле сезоне са клупе увео клуб у елиту.

Своју причу аргуметује и следећим догађајем:

- На половини лигашког дела такмичења, окупио сам играчице и искрено их замолио да размисле шта нас одваја од осталих у лиги. Све су се сложиле да је то, ни кадар, ни услови, ни финасије, већ искључиво атмосфера у којој сви живимо за „Крагуј” и утакмице и због ње искусне играчице пристају на кашњење плате од по неколико месеци, саме плаћају лекарске прегледе, али имају емотиван набој какав нису осетиле у другим клубовима, истиче он.

У тој његовој оцени, неке од најискуснијих играчица „Крагуја” потпуно га подржавају. Ана Петровић (средњи блокер) из Врања већ трећу годину је у клубу где је стигла после две сезоне играња у Македонији и три и по у Ужицу.

- Атмосфера у „Крагујеву” је најбоља коју сам ја доживела. Однос између тренера и играчица је сјајан, као и између нас самих. Баш због тога смо као једна на терену, ради се лепо, квалитетно и то нас разликује од осталих, цени она, додајући да ће сезона пред њима бити лакша од претходне јер су играчице растерећене притиска који им је „наметао улазак у Супер лигу”.

Због суперлигашког изазова у клубу је, иако је размишљала о повлачењу због завршетка студија Екологије на ПМФ-у, остала и средња блокерка Дејана Мачужић.

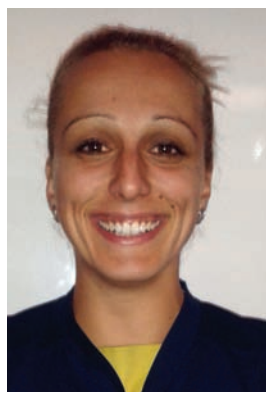

ДЕЈАНА МАЧУЖИЋ И САНДРА ДОНЧИЋ – ТАЈНА УСПЕХА, НА ТЕРЕНУ СМО СВЕ КАО ЈЕДНА

- Баш због тог дружења и односа којих нема у другим клубовима, ма колико и сви остали напорно радили и тренирали, и стигле смо до елитног ранга, тврди она.

И најискуснија међу њима Александра Дончић (27) која игра на месту техничара, додајући да ма колико све оне волеле овај спорт у одређеним годинама „за то очекују и извесну надокнаду”, каже да их је упркос кашњењу плата то јединство држало на окупу.

■ Регионални одбојкашки фронт

Све три играчице се слажу да ће сезона пред њима бити паклено тешка али да у њу улазе без трзавица. Прижељкују опстанак у Супер лиги са жељом да избегну бараж.

Са мишљењем својих такмичарских узданица слажу се и челни људи клуба, тренери Мратинковић и Цветковић и директор Игњатовић.

- Уопште неће бити лако у најјачој лиги у којој играју суперлигашки тимови. То је буквално „пливање убазену са ајкулама”, не заваравају се њих тројица.

Упркос такмичарским изазовима и обавезама Суперлиге у „Крагујеву” планирају да од ове сезоне организују широк фронт спортске сарадње у који ће бити укључени сви крагујевачки женски одбојкашки клубови, школе спорта, тимови из Шумадијско-поморавског региона. Жеља им је да талентованој деци из читаве регије омогуће квалитетне услове рада и тренирања како не би морала да иду у Београд из којег ајкуле попут „Звезде” и „Партизана” већ традиционално селектирају младе таленте из читаве земље. У ту сврху већ су обављени разговори са крагујевачким спортским клубовима попут „Фоке”, „КГ волеја”, „Тајм аута”, али и тимовима из Јагодине, Тополе, Аранђеловца, Параћина...

- За разлику од многих који се баве спортом у Крагујевцу ЖОК „Крагуј” на прво место ставља квалитет а не новац, а успех клуба не меримо зарађеним профитом већ оствареним резултатима, закључују сви наши саговорници из овог клуба.

- О томе смо и сањали када смо се пре 35 година упознали док смо играли одбојку за Техничку и Економски школу, емотивном реминисценцијом завршавају тренери Мратинковић и Цветковић.

О томе је и Мече сањао. И тај сан се обистинио.

Зоран МИШИЋ

КВАЛИТЕТАН РАД СА НАЈМЛАЂИМ СЕЛЕКЦИЈАМА

Сваке године по две Милице и Деје

Упркос пласману у Супер лигу у „Крагујеву” је настављена традиција доброг рада са млађим категоријама, јер у томе лежи снага клуба, те све млађе селекције нижу успехе у својим такмичењима и већ су се неке играчице својим талентом издвојиле и озбиљно конкуришу за улазак у први тим.

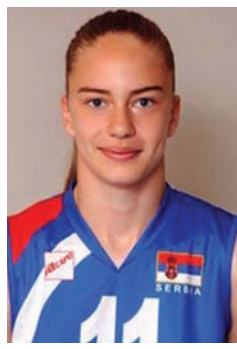

ПИОНИРСКЕ РЕПРЕЗЕНТАТИВКЕ – ДЕЈАНА ЛЕКИЋ И МИЛИЦА МИЛУНОВИЋ

- Да смо на добром путу доказ су наше две пионирке Дејана Лекић и Милица Милуновић које су недавно као играчице стартне поставке пионирске репрезентације освојиле броназану медаљу на Балканијади у Ивањици. подсећа директор клуба Ненад Игњатовић, додајући да су обе лиценциране и за први тим свог матичног клуба иако имају само тринаест и по и 14 година.

ПРЕД ПОЧЕТАК СУПЕРЛИГЕ

Стигла неопходна појачања

Одбојкашице „Крагуја” недавно су се вратиле са припрема на Копаонику где су „штеловале форму” за предстојећу сезону у елитном рангу такмичења.

- Поносни смо што је наша играчица, која је две сезоне провела у клубу, једна од „мотора” екипе Татјана Пузовић наставила своју каријеру као интернационалка у Француској, истичу директор Игњатовић и тренер Цветковић

У међувремену стигла су и појачања: Сара Павловић и Андријана Швиковић из крагујевачког клуба „Смеч 5”, Тамара Рогановић из Ваљева и на место примача Бојана Брковић, Чачанка, доскорашња играчица „Војводине”.

КОПАОНИЧКЕ ПРИПРЕМЕ „КРАГУЈА”

РЕТРОСЕПКТИВНАИЗ ЛОЖВАР АТКАЛ АЛИЋА

Односпр ирода-чо век

Поводом40го дина Лалићевогс тваралаштва бићео творенаи зложба уља на платну у Народном музејуи га лерији„А рт". Кадапо сматрамоње гове слике питамо се да ли су у питањупеј зажии лимр тве природе

РЕТРОСПЕКТИВНАИЗ ЛОЖБАР АДОВАР АТКАЛ АЛИЋАУ НА РОДНОММ УЗЕЈУИ ГАЛЕРИЈИ„А РТ"

Ретроспективна изложба радова Ратка Лалића, поводом 40 година његовог стваралаштва, биће отворена у среду, 10. септембра, у Народном музеју (од 19 часова) и галерији „Арт" (од 20 часова). Ова поставка већ је представљена српској јавности на прошлогодишњој изложби у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић".

Када је природа главна тема сликарства, обично немамо ту дилему, али, када посматрамо слике Ратка Лалића, питамо се да ли су у питању пејзажи или мртвепр ироде?!

У каталогу изложбе Татјана Милосављевић наводи да се природа често тумачи као симбол несвесног, она је основа митологије, која покушава да протумачи вредност и значење природе за човека, својим персонификованим елементима симболизам природе одређујеод носпр ирода-чо век.

- На сликама мањег формата Ратка Лалића видимо оне елементе који су у његовим великим платнима такође доминантни, али, овде су чак суштински битни, помоћу њих, овако сублимисаних, сагледавамо управо поетику и филозофију Лалићеве уметности „en general". Упадљива је специфична концепција призора, организованих или по вертикали или по хоризонтали, понавља се патерн „снопова" (траве, грања, различитог растиња) усправних, или положених, мада композиција често дозвољава и преплете – тада је платно испуњено, у стилу „horror vacui", али у позитивном смислу, објашњава Татјана Милосављевић.

У називима слика, појмови „Башта" и „Двориште" сугеришу лични, приватни простор, тако се шире могућности интерпретације – што може увек да буде значајно у разумевању нечије уметности.

Даље, Татјана Милосављевић додаје да док црта и слика, Лалић склапа арабеске, у којима у сувој трави, међу изгорелим сунцокретима или у травкама које извирују из снега, увек провирује и нека здрава, зелена стабљика. Много је светла, све је просто окупано у светлу, а „лепота боје јесте појам светлости која као таква сија и блиста", дакле, колорит јесте оно што даје коначни тон, одређује атмосферу на сликама, наводи се ук аталогуи зложбе.

- Одабране су боје природе, земље, зелена, окер жута, плава, бела, дакле, симболично живот, нада, судбина, затим, духовна суштина, небо, мудрост, али и чистота, краткотрајност, здравље, мир. Када све ово ставимо у контекст односа човека према природи,односно, према животу, тада нам постаје јасно да тематски елементи и њихов третман и начин експресије сугеришу, што, донекле, изненађује - сету, пролазност, меланхолију. Ипак, симболика пролазности, чак коначног, у савршеном је балансу са симболом наде и живота, каже Татјана Милосављевић

Ратко Лалић, рођен је у Долипољу 1944. године. Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио је у Београду, 1975. године, у класи професора Стојана Ћелића. Радио је као редовни професор на Академији ликовних уметности у Сарајеву, где га затиче рат, када и напушта град, а сва његова дела остају у сарајевском атељеу. Од 1992. до 1994. године редовни је професор на Академији ликовних уметности на Цетињу, а потом као редовни професор цртања и сликања на Академији ликовних уметности у Бањалуци и на Факултету примењених уметности у Београду. До сада је излагао на 50 самосталних и 500 колективних изложби у земљи и иностранству.

МАЛИЛ ИКОВНИ САЛОН

Два приступа Милоша Сарића

У Малом ликовном салону Народног музеја, у четвртак, 4. септембра у 19 сати, биће отворена изложба слика Милоша Сарића. Биће изложено девет слика из циклуса „Савремени урбани феномен", које су рађене у техници уље на платну, а настале су током ове године.

За око тридесетак година бављења сликарством Милош Сарић се у овдашњем уметничком миљеу етаблирао као стваралац који стрпљиво, скромно, тихо и ненаметљиво, а опет довољно упорно осваја уметничке тајне и руши разне формалне и уобичајене очекиване баријере. Озбиљан и темељан приступ слици одвео га је и у озбиљне селекције ван ове средине, па га тако међународна бијенала минијарура у Горњем Милановцу или зрењанинска бијенала акварела препознају као редовног излагача, на чије се добре резултате рачуна.

У каталогу изложбе Споменка Ковачић-Гужвић наводи да су се код Сарића током времена усталила два тока ликовног промишљања. Један, ка фигурацији, где се истовремено и апстрахују и усложавају елементи фигуре која апсорбује и акумулира све већу енергију, чији покрет скоро силовито стреми ка непознатом и где су сугестија и тела и покрета подвлачи не само експресивним гестом већ и густом, тешком, слојевитом пастом топлих тонова, и други, ка урбаном простору који је поједностављен до крајњих назнака са тек по којом зградом, пустом улицом, тргом и по којом сићушном силуетом фигуре.

- Оба ова приступа имају упориште у његовом промишљању о пролазности, о брзини којом се све мења и одлази, о цивилизацијским тековинама које савременог човека и одведе у поменуту отуђеност и усамљеност. То што се саопштавају кроз два ликовна, на први поглед сасвим дијаметрално различита речника, био је изазов за експеримент да се сликар суочи са самим собом и да кроз њихов дијалог на истом платну, који се, пре свега и одвија на нивоу ликовности, скрене пажња на космичку дехуманизованост. Трудећи се да избегне доминантан положај било којег од ова два приступа и успостављајући равнотежу у том неочекиваном контексту, Сарић провоцира и себе кроз дилему до које мере могу да егзистирају, а да се притом узајамно не угрожавају ова његова два различита рукописа, који спојени овде заједно, такође, представљају савремени урбани феномен, наводи Споменка Ковачић-Гужвић.

Милош Сарић озбиљније је почео да се бави сликарством средином осамдесетих година када је и започео своја прва значајнија излагања учешћем на Годишњој изложби Удружења ликовних уметника Крагујевца 1985. године и самосталном изложбом у Галерији Народне библиотеке „Вук Караџић" у Крагујевцу годину дана касније. До сада је имао десет самосталних изложби од којих седам у Крагујевцу, а ова поставка је четврта у Малом ликовном салону.

„ВУЛКАНИЗ ДАВАШТВО" НАГРАЂУЈЕ

Тајнопи смо

Два најбржа читаоца „Крагујевачких" биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва". Реч је о књизи Лилијане Моријарти „Моје злато спава".

То је њена најуспешнија књига, која је од прошле године на свим светским бестселер листама, а сама ауторка каже да је инспирацију за ову причу нашла у новинама.

- Пре две године подстакао ме је један фасцинантан чланак о стварним исповестима самртника. Сазнала сам о Кристијану Спурлингу, који је на самрти признао да је фалсификовао фотографију са језера Нес, а коју је својевремено продао као оригинал. Друго признање је било од ауторке песама која је, умирући од рака, признала да је њена најчувенија успаванка заправо плагијат. Трећа исповест била је од човека који је после снажног срчаног удара признао да је пре 30 година убио свог комшију. Једини проблем је што овај убица после срчаног удара није умро, него је по изласку из болнице, завршио у затвору. Управо ова прича о човеку који није умро, а признао свој грех, нагнала ме је да размишљам и напишем роман с таквом темом, каже ауторка.

У њеном роману жена проналази тајно писмо свог супруга.

Замислите да сте пронашли писмо свог вољеног мужа које крије тајну – нешто што може да поремети све што сте обоје годинама градили, и да утиче на животе људи око вас. Ако на том писму пише: „отворити само у случају смрти", а ваш супруг је жив, да ли бисте скупили храброст да прочитате те редове?

Сесилија је посвећена супруга и мајка која ужива у кругу срећне породице. Међутим, након необичног открића она више никада неће бити иста. Док безуспешно покушава да изрони из вртлога лажи и обмана, својим ћутањем прети да угрози судбине драгих људи око себе и повреди оне које највише воли. Никада не знамо којим све токовима наш живот може или треба да иде. Можда је то и добро. Неке тајне никада не треба откривати. Пандора то најбоље зна.

Потребно је да у петак, 5. септембра, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете ову књигу. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан", која се налази у Тржном центру „Плаза".

НОВОУ „СИНЕПЛЕКСУ"

Премијера *Варвара*

Филм „Варвари", дебитанско остварење талентованог редитеља и сценаристе млађе генерације Ивана Икића, од ове недеље наћи ће се на редовном репертоару биоскопа „Синеплекс".

Јунак филма „Варвари", Лука, је младић на прагу пунолетства који, заједно са својим најбољим другом Флешом, води навијаче локалног другoлигашког тима из Младеновца. Растрзан између условне казне, породичних проблема и тајне везе са девојком једног од фудбалера, Лука очајнички покушава да пронађе своје место у окружењу. На дан демонстрација (17. фебруара 2008. године), након што је Косово прогласило независност, Лука користи организовани превоз да из Младеновца дође у Београд. И док хулигани дивљају по улицама, Лука скупља храброст да коначно упозна оца који га је напустио пре вишег одина.

Досадашња пажња публике и реакције на филм показују да су аутори успели да политику и стереотипе о хулиганима ставе у други план и да снажно стану иза својих младих ликова, саосећају са њима и бране их. Ово је препознао и престижни филмски магазин „Холивуд репортер" у којем пише да „за разлику од главних ликова у филму, сам филм тачно зна шта ради и куда иде". Часопис посебно хвали и појаву натуршчика Жељка Марковића, којег су други новинари раније упоредили са младим Робертом де Ниром, а напомиње се и реалистични приступ којим је редитељ Иван Икић ове занимљиве ликове отргнуте од стварности и „оживеоу ф илму".

Главне улоге у филму поверене су натуршчицима, који су одабрани након вишемесечног кастинга у београдским и младеновачким школама. Они су, за потребе филма, прошли кроз јединствену двомесечну радионицу са редитељем Икићем, приликом које су импровизовали на задате ситуације сличне онима у сценарију. Касније су искуства из ове радионице пренесена у сценарио, чиме је он, као и ликови у филму, добио на аутентичности.

У филму играју Жељко Марковић, Ненад Петровић, Јасна Ђуричић, Марина Воденичар, Мирко Влаховић.

„ЂЕЛЕМФЕ СТ”

Идејат олеранције, заједништваи ми ра

Звездеф естивала били су момци из групе „Кал”, који су првипу тна ступилиу Крагујевцуи потврдили репутацијуод личног бенда.К рагујевачка публикаби лај еу прилицид ачу је хитове„К алла веле”, „Моцарела”,„Д икту кава”

Дводневни фестивал „Ђелем фест”, кроз музику, игру и храну, представио је Крагујевчанима ромску културу, али и особености другихн ационалнихма њина.

Био је то први „пилот” фестивал који ће се наредних година, према речима организатора, селити и у остале градове централне Србије. Идеја је да се кроз нови модел промовисања културних, традиционалних, верских, историјских и других вредности националних мањина које живе на територији Републике Србије, међу припадницима већинског становништва, грађани упознају са историјом, религијом, језиком, традицијом и културом националних мањина које су присутне (или не живе) у њиховим локалним заједницама. Зато се ова манифестација и зове „Ђелем фест”, по опште познатој ромској химни „Ђелем, ђелем” „Путујем, путујем”, јер ће путовати, односно обилазити градове и општине у Србији.

Фестивал је почео трибином „Религија као извор толеранције”, на којој је говорио жупник Стипо Винојчић, а потом се манифестацијапреселила на Ђачки трг, где су наступили „Форте пиано”, који су представили мађарску, румунску и влашку музику.

Звезде вечери били су момци из групе „Кал”, који су први пут наступили у Крагујевцу и потврдили репутацијуод личногб енда.

„Кал” је београдски бенд, чија се музика може окарактерисати као ромски блуз са енергијом рока, обогаћен духом традиционалних балканских песама, примесама врућих латино ритмова. „Кал” на ромском значи „црно”, а њихова музика представља аутентичну синтезу балканске ромске музике ие леменатаса временогз вука.

Крагујевачка публика била је у прилици да чује хитове „Кал лаве ле”, „Да ли знаш ко сам ја”, „Радио Романиста”, „Моцарела”, „Дик ту кава”.

Овај бенд, а то су показали и на концерту испред гимназије, са правом носи атрибут најфуриознијег ромског бенда на овим просторима.

Иначе, у музичкој паузи уприличена је и дегустација кухиња националних мањина, а на менију су се нашли чувени гурманлуци: мађарски гулаш, мантије и ромски ражњићи.

Ипак, и поред одличне организације, бесплатне хране и врсних музичара, овај улични фестивал посетило је свега двестотинак Крагујевчана. С обзиром да је реч о путујућем фестивалу, како су најавили организатори, овдашња публика биће у прилици тек за неколико година опет да види овај сјајниф естивал.

Иницијатори и организатори „Ђелем феста” су крагујевачке организације цивилног друштва „Рома центар” и невладина организација „Милениум”, а фестивал је подржало Министарство културе и информисања.

М. Ч.

„КАЛ” - РОМСКИ БЛУЗ СА ЕНЕРГИЈОМ РОКА

МАЂАРСКИГУ ЛАШ,М АНТИЈЕИРО МСКИ РАЖЊИЋИ

„ФОРТЕП ИАНО”С УП РЕДСТАВИЛИМ АЂАРСКУ,РУ МУНСКУИВ ЛАШКУ МУЗИКУ

ЛЕТЊАШК ОЛАД ИЗАЈНАИФО ТОГРАФИЈЕ

Одлични први утисци

Летња школа графичког дизајна и фотографије, у организацији удружења грађана „Видо”, која је одржана крајем августа, према мишљењу полазника, оцењена је максималном оценом „одличан”. Школа је, наиме, била намењена младима од 12 до 15 година, односно ученицима завршних разреда основних школа, а поред основаца из Крагујевца, у пројекат су били укључени и ученици из Горњег Милановца, Врњачке Бање и Крушевца. Они су кроз летњу школу графичког и веб дизајна, научили основе фотошопа, прављења визуелних идентитета кроз коришћење алата за дизајн и основе фотографија, како би савладали напредније технике управљања сликама и дизајнирања за презентације и друге рачунарскеа ктивности.

- Након завршетка радионица, свим учесницима смо дали да попуне једноставан евалуациони формулар, како би од њих добили повратну реакцију. На питање да дају општи утисак о догађају, сви анкетирани учесници дали су највишу оцену. Контактирао нас је и велики број родитеља, како би нам пренели позитивне утиске своје деце и дали подршку да наставимо са реализацијом оваквих едукација. Свакако и изузетан избор учесника, од којих су скоро сви носиоци Вукове дипломе, учесници школских такмичења и напредни корисници рачунара, је допринео да настава буде на највишем нивоу, каже Милош Радојковић, организатор ове летње школе.

Према његовим речима, велики успех је и то што су све теме наишле на приближно једнак позитиван одјек код учесника, што говори да је одабирте маби од обари пр илагођенц иљнојгр упи.

- Око једне чевртине учесника (24 одсто) одговорило је да им се највише свидео увод у фотошоп и основе графичког дизајна, а то су махом били млади који су се први пут сусретали са тим. Највећи број младих (40 одсто) навео је да им се највише свидело предавање о веб дизајну, зато што су сматрали да је то најкорисније и добар део њих је рекао да жели да покрене свој блог или веб сајт. Нешто мањи број полазника (36 одсто), као најкорисније, одабрао је предавање о фотографији и обради фотографија у фотошопу. Већина тих учесника се већ занима за фотографију, поседује аматерску опрему и планира да се тиме бави у будућности,и стичеР адојковић.

УЧЕСНИЦИЛ ЕТЊЕШК ОЛЕГР АФИЧКОГД ИЗАЈНАИФО ТОГРАФИЈЕ

Судећи по првим реакцијама и следеће године организоваће се Летња школа графичког дизајна и фотографије, а сугестије су да се прошири циљна група и на средњошколце, али и да се остави времена за индивидуалнир ад.

Иначе, овај пројекат одобрен је од стране Министарства трговине, туризмаи те лекомуникација.

УКРАТКО

Поезијаса вестии отпора

Чланови Књижевне радионице СКЦ-а, у среду, 10. септембра, у „Кутији шибица” читаће песме у част Едварда Сноудена, као део светске песничке акције подршке овом „узбуњивачу” и политичком емигранту.

На позив берлинског Међународног књижевног фестивала, овдашњи аутори из Књижевне радионице СКЦ-а, организују књижевно вече посвећено овом бившем америчком обавештајцу, који је у јавност пустио доказе о потпуном надзору и прислушкивању које ове службе врше. Због тога је, под претњом драконских казни које су предвиђене за случај одавања оваквих тајни, био принуђен да оде из САД и потражи азил у неколико земаља, које су тај захтев под притиском Стејт департмента одбијале. На крају му је одобрен привремени боравак у Русији, где и сада борави.

Песници широм света на овај начин желе да подрже не само Сноудена и његов чин, већ уопште да подрже првенство етике и савести над робовском лојалношћу. Сноуденов чин, иако за сада представља један од усамљених примера, ипак је преседан који има велики значај. Довољан за песму и више од тога.

Почетак ове манифестације заказан је за 20 часова.

Нова сезона

Нова сезона у Позоришту за децу почела је представом „Лабудово језеро”, а наставиће се у суботу, 6. септембра, бајком „Пепељуга”, а потом у среду, 10. септембра комадом „Алиса у земљи чуда”. До краја месеца на редовном репертоару наћи ће се и недавно обновљена представа Хилперик”, „Црвенкапа и збуњени вук”, „На белу недељу”.

Нико из Крагујевца

Министарство културе и информисања Србије објавило је резултате конкурса за финансирање уметничких дела у области визуелних уметности за 2014. годину, на основу којег је за 81 предлог институција и организација распоредило 71,8 милион динара, при чему се износи за појединачне радове уметника крећу од око 20.000 динара до око 10 милиона. Укупан износ расположивих средстава за конкурс био је 98 милиона динара. На конкурс је пристигло 253 пријава за уметничка дела у области визуелних уметности која су настала у протеклих пет година.

Занимљиво ни један динар, пак није стигао у Крагујевцу, а разлог је једноставан – нико није конкурисао.

Иначе, Министарство културе расписало је овај конкурс за финансирање уметничких дела први пут после 2001. године, као инструмент културне политике за подршку уметницима, установама културе и организацијама цивилног друштва.

ЕДУКАТИВНА РАДИОНИЦА ЗА ЗАШТИТУ ФРУЛАШКЕ ПРАКСЕ

Ај, чија фрула по УНЕСКУ свира

Време је да завршимо са овешталим новинарским фразама типа „фрула нас је одржала" и да се конкретно запитамо „не шта она може да учини за нас, већ ми за њу – фрулу", и то што пре.

У ту сврху прошле недеље, од 26. до 28. августа, у Крагујевцу је одржана тродневна едукативна радионица за заштиту фрулашке праксе, под покровитељством СЕД-а (Српског етнолошког друштва) и подршку Министарства културе и информисања Републике Србије.

Водитељ и реализатор радионице, а ко други – био је познати музичар, Крагујевчанин Милинко Ивановић Црни – прави човек на правом месту када је фрула и музицирање на њој у питању.

Са оне стране реке, у школи „Ђура Јакшић", овај традиционални инструмент одјекује по читав дан. Милинко Ивановић, који већ годинама држи школу фруле „Свети владика Николај" (и сам светац је био познати фрулаш), потпуно је дорастао овом задатку. Стиже да покаже, одсвира, објасни све што треба и упути у бројне тајне и лепоте фрулаштва сваког од двадесетак полазника радионице. У питању су будући фрулаши из читаве Србије, сем Крагујевца, млади музичари из Ћуприје, Трстеника, Београда, Бајине Баште, Краљева, Александровца Жупског, Крушевца, Панчева..., деца из дијаспоре – јер је Милинков пакет за учење фруле „на даљину" већ одавно стигао до Париза, Москве, Немачке...

УЧЕСНИЦИ РАДИОНИЦЕ ЗА ЗАШТИТУ ФРУЛАШКЕ ПРАКСЕ

У Крагујевцу је прошле недеље одржана тродневна радионица фруле под вођством Милинка Ивановића Црног, која у оквиру предлога Српског етномузиколошког друштва има циљ да овај инструмент и традиционално музицирање на њему номинују као трајно нематеријално културно наслеђе при УНЕСКУ

МИЛИНКО ИВАНОВИЋ ЦРНИ СА УЧЕНИЦОМ ИЗ БЕОГРАДА

■ Спој науке и извођачке праксе

Полазници су различитог узраста, од најмлађих, старих само седам-осам година, до двадесетогодишњака, различитог музичког образовања и стажа – потпуних почетника и искусних свирача, студената музичких академија, богословије... Али, све их повезује заинтригираност за овај народни инструмент и љубав према фрули, коју Ивановић уме и зна и те како да им пренесе.

Комплетан тродневни радионичарски рад одвија се под будним окриљем координатора пројекта др Мирјане Закић, професорке Факултета музичке уметности у Београду на катедри за етномузикологију која је истовремено председник Српског етномузиколошког друштва (СЕД-а).

- Поента овако конципиране радионице је да се деца упознају са инструментом и да сагледају, па чак и они који га већ свирају, и његове не само традиционалне и народне облике свирања, него и друге аспекте. Међу полазницима има и оних који се са фрулом друже већ одавно али и оних који чине тек прве, почетничке кораке. Уз научни надзор и подстрек професорке Закић, у спрези са мојим личним искуством и музичком праксом, овако осмишљен рад даје одличне резултате. Упознавање са инструментом почиње од момента када се полазници лате њега, правила су за све иста, а од сваког учесника радионице зависи начин његовог даљег музицирања, појашњава Ивановић. Он наглашава да су сви учесници радионице, без обзира на свирачку вештину, наступили 28. августа у порти Нове цркве у оквиру „Петих господинских свечаности".

Професорка Мирјана Закић, која је и раније сарађивала са Ивановићем (у жиријима за изборе најбољих фрулаша) више је него задовољна радионицом чијим радом координира.

- Искуство је изузетно. У прилици сам да доста тога и ја сама научим, што је дивно. Ивановић са сваким полазником почиње још од става при свирању, а то може да (по)каже само неко ко има заиста велико искуство сцене. Очигледна је и његова велика љубав према свирању фруле коју он, захваљујући педагошком таленту, уме, хоће и може да пренесе на све ученике, не крије своје импресије наша саговорница.

По њој, постоје многе фрулашке школе у Србији, али ову радионицу у Крагујевцу сматра заиста драгоценом.

- Прво, Ивановић ради са децом и полазницима различитог узраста и допушта да се свако дете развије на свој начин, а не да их шаблонизује и укалупљује према себи, каже професорка Закић.

ПРОФЕСОРКА МИРЈАНА ЗАКИЋ

■ Заштитити гусле, гајде и „грокталице"

Међутим, по њеном мишљењу, циљ читавог пројекта није да се радионица заврши за три дана, ма колико успешно, и да се сви онда разиђу. У питању су много важнији и дубљи планови и значајнија стратегија.

- Наше удружење СЕД номиновало је четири елемента за заштиту нематеријалног културног наслеђа при УНЕСКУ поводом конвенције коју је Србија потписала још 2010. године. Уз фрулу, међу предлозима су још и певање уз гусле, свирање на гајдама и „грокталице", музичко-певачка форма слична ојкачи, која представља културно наслеђе динарских колониста у Војводини. Приликом састављања ових предлога руководили смо се различитим критеријумима, нешто од ових елемената представља репрезентативну, као фрула, а понешто угрожену баштину, као што су гајде, јер данас у Србији има веома мало аутентичних гајдаша, појашњава она, напомињући да је слична радионица на тему гајдаштва одржана недавно у Зајечару.

Мирјана Закић напомиње да је оваква врста заштите нематеријалних културних добара веома важна.

- На тај начин ти инструменти, пракса свирања на њима и појављивање таквих оригиналних музичких форми чини их видљивијим на међународној културној сцени. Наша идеја је да умрежимо научно и емпиријско, практично знање када су ове форме у питању и да коначно подстакнемо институције попут факултета музичких уметности, СЕД-а, школа и радионица, да се темељито и стратешки побрину о њиховом очувању, инсистира она.

За комплетно очување НКН-а (нематеријалног културног наслеђа) мора пре свега да се побрине Министарство културе и то озбиљно у форми културне стратегије, као и да се овакви пројекти морају и надаље у континуитету, а не спорадично, одржавати како би доспели на престижну међународну УНЕСКО-ову листу.

- Тада ћемо и као држава бити видљивији на међународној сцени и моћи ћемо да кажемо и потврдимо чиме располажемо у нематријалној баштини, закључује професорка Закић. Каже да су Хрвати (који су још раније потписали конвенцију са УНЕСК-ом) на овој листи заштитили већ шест елемената, међу којима и ојкаче, доминантно српски музички израз.

- Поента конвенције УНЕСК-а је да се заштити оно културно наслеђе које је доминантно на том простору и нису нам они криви што ми нисмо нашли за сходно да заштитимо нешто своје, искрена је др Закић.

Као што је Ивановић и обећао, сви учесници радионице заштите фрулашке праксе наступили су на „Господинским свечаностима" (види антрфиле) обрадовавши својим музицирањем крагујевачке љубитеље и поштоваоце овог древног и, надамо се, ускоро и заштићеног инструмента.

Зоран МИШИЋ

УЧЕСНИЦИ РАДИОНИЦЕ НАСТУПИЛИ НА „ГОСПОЈИНСКИМ СВЕЧАНОСТИМА"

И ДАНАС ПОПУЛАРАН ИНСТРУМЕНТ

Запањујућа уметничка виртуозност

О самом значају, пореклу и популарности фруле код нас надахнуто је говорио професор Драган Батавељић Батке, конферансије и медијатор приликом „господинског" наступа полазника радионице очувања фрулашке праксе у порти Нове цркве.

- Сматра се да је фрула најстарији и најмногобројнији инструмент на свету. У разним варијантама, величинама и облицима налазимо је готово код свих народа планете. Инструменти слични фрули били су познати још најстаријим народима, с обзиром да су се једноставно и лако правиле, јер је свака трска и шупља кост могла да послужи за прављење овог иснтрумента. Египћани су свирали на примитивном инструменту званом „мем", Грци су имали панову фрулу... У нашим крајевима на фрули и двојницама свирали су пастири чувајући своја стада, навео је Батавељић.

Колико је овај инструмент популаран и колико се фрулашка традиција до данас очувала у Србији најбоље сведоче бројне манифестације посвећене фрули: у селу Јагњило код Младеновца, „Дани Саве Јеремића" у Ражњу, сабори фрулаша у Лелићу код Ваљева и Прислоница код Чачка, такмичење фрулаша у селу Иђош код Кикинде, „Фрула фесту" у Крушевцу...

Батавељић је присутне подсетио и на најпознатије српске фрулаше који су, без обзира на једноставност и доступност овог инструмента, постигли запањујуће уметничке резултате и виртуозност попут Адама Милутиновића, Саве Јеремића, Тихомира Пауновића, Вељка Кокорића, Боривоја Тодоровића, Боре Дугића, Милинка Ивановића Црног, Слободана Вукићевића, Спасоја Јовића, Андрије и Томислава Бајића, Радована Јовановића... Сигурно ће и неки од полазника ове радионице наставити непрекидни и импресивни фрулашки низ.

БУДУЋНОСТ ФРУЛЕ И МУЗИЧКОГ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА У ПОРТИ НОВЕ ЦРКВЕ

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (25)

Дисциплина ученика - слика града

Пише Дејан Обрадовић

Као једна од најстрожијих школа у Југославији, Прва гимназија је посебно водила рачуна о понашању својих ученика, како у школи, тако и после школских часова. Да би се постигла жељена дисциплина, коришћени су дисциплински правилници које је прописивало Министарство просвете, али се ред уводио и на основу практичног искуства, личног познавања ђака и околности у којима они живе. Из старешинских извештаја се види да није било много професора који су били попустљиви према ученицима, толико да би прикривали њихове изгреде, непристојно понашање на улици, боравак на недозвољеним местима, пушење, псовање, негодовање због оцена и друго. Они су, готово по правилу, о уоченом обавештавали директора или разредног старешину, који је предузимао наредне кораке и ако је реч о мањем прекршају, сам изрицао казну, укор разредног старешине, о којој је обавештвао Разредно веће и Наставнички савет који је давао сагласност.

За поједине ђачке прекршаје сазнавало се од локалне полиције, Окружног начелства или од грађана. За искључење ученика из школе обавештавано је Министарство просвете, које је потврђивало те одлуке. Министарство је 19. марта 1923. наредило да се при кажњавању сви наставници придржавају „Правила о кажњавању ученика“, а свако понашање супротно томе ће се сматрати као недопуштена повреда школских правила.

На основу Закона о средњим школама из 1929. године, министар просвете је доносио посебан „Правилник о школском реду“: о владању ученика у школи и изван ње, о изостанцима и кажњавању. Забрањене су телесне казне. Ученика су могли да казне наставник, разредни старешина, разредно веће, директор и наставнички савет. Одређене су и велике кривице због којих су ученици искључивани из школе на дужи период. За овакве одлуке била је потребна двотрећинска већина чланова наставничког савета. Одлуку је одобравао министар просвете.

Затворске казне од неколико сати

Изрицање дисциплинских мера почело је већ у првом месецу рада, марта 1919. године, што је представљало само продужетак предратне школске праксе. На седници Разредног већа 29. марта 1919. предложено је да се казне Милутин Куновчић и Љубомир Марић због испада према наставнику Јордану Хаџи Видојковићу.

Кажњавање затвором од четири, пет и шест сати било је намењено за мање испаде, међусобне туче ученика, вређања, испијање пива, непристојности према професорима и сл. Примењивало се првих неколико година. Временски краћа казна је врло ретко изрицана, готово као изузетак. Тако је кажњен је ученик Душан Радовановић са образложењем „смејао се и плазио иза леђа“ професора Јована Мирковића, који га је опоменуо да се не клиза по ходнику. „Неуљудно понашање“ двојице ученика на улици према супленту Милану Антоновићу, кажњено је са шест и пет сати затвора. Остало је нејасно зашто је један ученик кажњен блаже.

Живојин Миленковић је 17. новембра 1919. кажњен са шест сати затвора, јер је тукао друга на улици. И 1923. године се за тучу на улици примењивала иста казна.

Ленка, жена пекара Андре Спирића, жалила се разредном старешини да јој ученик Данило Бећаревић дугује за хлеб 100 динара. На тражење да врати дуг, Бећаревић ју је вређао и називао „Бугарком“ и „Шопом“. Тражила је повраћај дуга и његово кажњавање, али не и искључење из школе. Бећаревић се бранио да му је кредит код пекара отворио отац, који сад неће да плаћа дуг и није признавао да је госпођу Спирић псовао и грдио. Већином гласова Наставнички савет је казнио ђака са шест сати затвора због вређања, док је наплату дуга оставио на решавање између родитеља и повериоца.

Истом казном кажњени су Трифун Ћермило, јер је виђен да пије пиво у „Пивници“, Божидар Миленковић за „дрско понашање“ према наставнику Милану Антоновићу, и Ђорђе Калановић за певање и звиждање на часу.

Било је ученика који нису хтели да издрже досуђену казну затвора. Последице су, најчешће, биле ригорозне. Тако је Светозар Палић 1923. кажњен шест сати за немарљивост, обмањивање разредног старешине и неизвршавање наређења. Када није издржао казну, кажњен је искључењем из школе на једну годину. Ученик Милан Петровић није издржао пет сати, па је кажњен са још сат више.

Укор Наставничког савета је мера која је указивала да већу недисциплинованост и поновљене преступе. Пре тога су се исцрпљивале две казнене мере: укор разредног старешине и укор Разредног већа. Ове казне су замениле веома омражену казну затвора.

Овај укор примењиван је у разним случајевима, као што су: крађа голубова, неуљудно понашање, пушење, недозвољени изласци, писање непристојних речи у свескама и доношење порнографских часописа, прављење нереда у учионици, лоше вршење редарске дужности, непримерено понашање према наставницима, бежање са часова, играње билијара, опијање, мање туче и др.

Већина одлука доношена је једногласно или великом већином, али било је специфичних случајева и прегласавања. Посебан случај је кажњавање Велизара Вељковића, ученика шестог разреда, јер је намерно ударио по лицу ученика Милена Михаиловића, сина једног од наставника. Наставнички савет му је изрекао укор већином гласова, јер се сматрало да је био „донекле изазват“. Седам наставника је гласало да се искључи из школе на једну годину. Иако је била реч о сину колеге, већина је имала помирљивији став.

Ван школе – годину дана

Искључење на једну школску годину примењивало се према ученицима за поновљене тешке преступе, неоправдане изостанке и слабо учење, за фалсификате, угрожавање безбедности других лица, нарочито наставника и другова, пошто су пре тога изречене друге дисциплинске мере. Наводимо само неколико примера за искључење на једну школску годину, који су изнети у записницима са седница Наставничког савета:

- због ранијих грехова, што је ударио друга на часу и био „неучтив“ према наставнику (Ђорђе Милетић 1921.);
- претња да ће се „некоме наплатити“, када је прозван на часу географије (Драгомир Нешовић, 1922.);
- велики број неоправданих изостанака (Миодраг Цветић, 33 изостанка, Војислав Јовановић, 73 изостанка, 1922.);
- због неиздржаног затвора, неуредног похађања наставе и прављења нереда на часовима (Првослав Николић, 1922.);
- у школу доносили „смртоносно оружје“ (Богдан Ђурић и Селимир Петковић, 1923.);
- због прављења нереда у разреду, посећивања кафане и играња билијара (Момчило Здравковић, 1938.);
- ремећење реда на часу и што „учинио један безобразан гест недостојан ђака“ (Љубораг Стојковић, 1922.);
- фалсификовање слабе оцене на врло добру у ђачкој књижици (Радомир Ћирић, 1923.).

Случај кажњавања Стевана Недића, ученика трећег разреда Педагошког одељења, из 1922. године, показује друге проблеме који су били далеко већи од изрицања једне дисциплинске мере, тешко стање ученика и моралне дилеме наставника да ли је реч о преступнику. По речима које су се чуле на седници Наставничког савета, Стеван Недић је на погребу једног ученика „без знања и одобрења школске власти, држао такав неодмерен и непромишљен посмртни говор, пун увреда за школу и све просветне власти, да је њиме изазвао револт не само присутних наставника, него и својих другова и других увиђавних присутних лица. У школској архиви остало је записано:

„Он је у своме претенциозноме говору, иначе сиромашног покојника, који је умро од запаљења плућа и мозга – последице рата, представио као „још једну жртву у борби за идеале“ у коме се, као и у многим другим, који поверовавши златним брдима од обећања, ступише у педагошко одељење, зачела клица туберкулозе“, „због чега“, рекао је, „више не треба говорити: „Дижите школе, деца вас моле!“, него „Не диж’те школе, деца вас моле!“. Тенденција целога говора била је да представи умрлога као жртву данашње школе, школских прилика и просветних власти... Када му је директор Теодосије Бошковић тражио текст говора, он се изговарао да га је затурио. „Недић је, уз то, уопште један од најгорих ученика по владању. Он, по изјавама многобројних наставника, пуши на јавним местима, па и у дворишту вежбаонице основне школе, посећује забаве и јавне локале, прави испаде према наставницима, тражећи на непристојан начин од њих извесна објашњења и ако му се због тога иста не даду, изјављује, да их неће поздрављати, препоручујући им изазивачки да се жале директору итд. За многе од поменутих погрешака више пута је кажњаван, мада, по учињеној кривици, обично нелојално покушава, из страха од казне, да свој испад другојаче представи и ублажи, молећи за опроштај увређене, да их мало доцније опет игнорише и вређа. Пошто је овај ученик раније у више махова кажњаван и како не показује ни мало воље за поправком, јер са омаловажавањем и дрско игнорише све опомене и савете, продужавајући да чини све драстичније и теже испаде, то с обзиром на све горе поменуте кривице, Професорски савет одлучује са 19 против 5 гласова“ да се Стеван Недић казни отпуштањем из завода на годину дана, без права на испит. Министарство је 2. јуна одобрило ову одлуку.

На основу Закона о средњим школама, редовно су искључивани слаби ђаци са четири и више слабе оцене из научних предмета, понављачи... На крају другог тромесечја 1921/22. отпуштено је 19 ученика од првог до шестог разреда, јер су „неспремни, немарљиви и неуредни“.

Због слабог успеха, четири и више слабе оцене, 1938. удаљено је чак 86 ђака.

На седници 2. фебруара 1939. по овом члану је искључено 50 ученика. То је био повод за дужу расправу шта је утицало на тако велик број слабих оцена. Истицана је незаинтересованост родитеља за успех деце, претерано интересовање ученика за спорт, забаве, позориште и шетање, да су преоптерећени великим обавезама. Проф. А. Тараканов је издвојио велико оптерећење ученика, незаинтересованост родитеља са села за смештај и учење деце, утицај улице и строго оцењивање „пуном оценом“. Број удаљених ученика 1940. био је мало мањи - свега 35.

Наставиће се

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Приредила ***Лела Вујошевић***

делимично користећи податке из Лексикона Краљевца

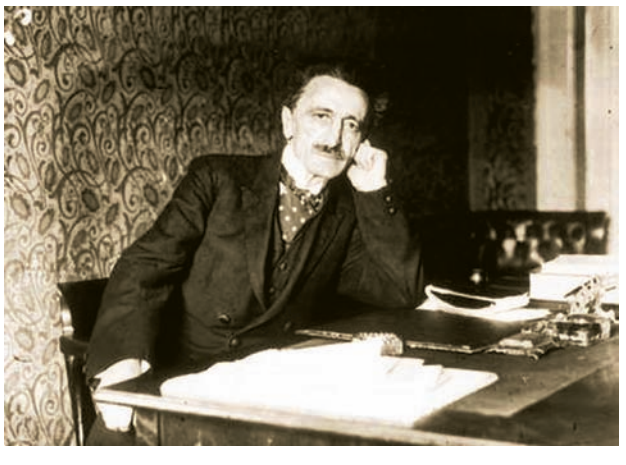

Пре 79 година: 7. септембра 1935. основано је Народно позориште града Крагујевца, на иницијативу Бранислава Нушића, Алексе Обрадовића, председника општине, Милоја Павловића, директора Учитељске школе и Катарине Богдановић, директорке Женске гимназије. Управник Риста Спиридоновић формирао је уметничку групу коју су, поред осталих, чинили: родитељ Радоје Динуловић, глумци Сима Јанићијевић, Бранко и Лепосава Ђорђевић, Милица Спиридоновић, Јованка Краснић. Глумачки ансамбл је имао 11 глумаца и осам глумица. Месечну плату примало је и двоје суфлера и три члана сценске технике.

Прва премијера комада „Свет” по тексту Бранислава Нушића изведена је 17. октобра 1935. у дворани Соколског дома. Представе су припремане и извођене у закупљеној сали Ватрогасног дома. У првој години рада, позориште је финансијски подржавала Дунавска бановина. Како је даљи опстанак позоришта био угрожен, у мају 1936. донета је одлука да оно уђе у састав Позоришта Дунавске бановине са седиштима у Новом Саду, Крагујевцу и Суботици, чиме је окончан самостални рад Градског позоришта. Последња представа изведена је фебруара 1941.

Пре шест година: 5. септембра 2008. преминуо је др Душан Симић, професор и декан Машинског факултета у Крагујевцу у периоду 1971-1975. и ректор Универзитета у Крагујевцу у два мандата, у периоду 1980-1984.

Душан Симић је рођен у Београду 1928. године и доселио се у Крагујевац 1964, када се запослио као професор Машинског факултета. На факултету је остао до пензионисања, предавао је широки спектар научних дисциплина и бавио се истраживањима у области моторних возила и друмског саобраћаја. Био је члан Академије квалитета Руске федерације, члан Удружења књижевника Србије, оснивач и први директор Регионалног центра за таленте, активно се бавио издавачком и публицистичком делатношћу.

Проф. др Душан Симић био је један од најпознатијих професора и научних радника на Универзитету у Крагујевцу и дао је изузетан допринос његовом оснивању и развоју. Сахрањен је на Варошком гробљу у Крагујевцу.

ШУМАДИЈСКЕ ПРИЧЕ

Владимир Јагличић

Ћорсокак, зидови

НАШ вођа био је привлачан. Тако су, бар, мислиле неке жене. Али, нисмо пошли за њим због лепоте - бар не његове. Пошли смо јер смо слутили да постоји пут. Он је говорио о путу, и пут се отварао пред њим. Није било лако оставити породичну, домаћу удобност, и кренути улицама на које нас је извео. Тражио је од нас послух, да се не замарамо сувишним питањима: где, куда, како, с ким. Требало је прикључити се, то је у почетку било све. Касније, то није било довољно, требало је причати тако што се понављају његове речи, као сушта мудрост. Тако смо их и схватали.

Сада је тешко разумети зашто овај свет толико цени групу људи, и подцењује појединца. Али је тако. Нико си и ништа ако за собом не водиш паству. Што више људских душа укључиш у своје акције, више вредиш у очима света. Сам човек је нула. Врата се отварају само пред гомилом, али неко их мора отворити први. И он их је отварао. Када бисмо се окупили око њега и кренули у суд, или у агенцију, тамо би нам врата отворио не баш љубазни чувар и питао нас шта желимо. Ми често нисмо знали да одговоримо, уместо тога наш вођа би поделио леден осмех, или тек одштампани флајер. Осмех и флајер су говорили уместо њега – и свак би тај говор разумео. Разумео би да смо ми кренули у место које сматрамо бољим од нашег полазишта.

Али, ни суд, ни агенција, нису били циљ нашег пута. Они су само међустанице на којима је наш вођа хтео да сакупи своју будућу војску. Каква смо ми били војска: различити, од одеће и узраста, до изгледа. Нико нам орах из руке не би узео. Али, схватали су нас озбиљно, јер би узимали флајере, захваљивали се, неки би чак услужно додавали да би, да немају обавеза на радном месту, и сами кренули с нама. Нисмо им, разуме се, веровали, али свака реч која обећава нама је доносила извесно олакшање у срцу, и знак да нисмо погрешили.

Тако су се пред нама отварале улице и булевари. На њима није било врата, они су постојали мимо зграда, њима би увек владала нека од јавних градских луда: било неки беспосличар који би забављао локалне пијанце, било скитник који би се, преко ноћи, учаурио у каквој булеварској рупетини, као да су булевар и трг његова царевина. Ови непризнати владари градског простора гледали су нас испод ока, као да смо хтели да заузмемо њихов трг, или као да смо њихова обрнута слика у кривом огледалу, али ни они нису могли да нас спрече, јер бисмо ми волели да се састајемо на јавним местима и тако показујемо своју снагу. То су били трenуци народног славља, мада нико није знао шта се, управо, слави.

За славље је увек важно пронаћи достојног непријатеља - некога коме је криво што славиш и покушаваш да тријумфујеш. У сваком говору нашег вође провејавало је опирање - да постоји неправда и да ћемо је ми укинути, под условом да наставимо да идемо за њим. И ми смо ишли, као да је улицама текла река и као да се отварају само нашег корака ради.

ПУТ од хиљаду корака почиње првим, а после све иде аутоматски. Навикли смо тело, а нарочито уши, да се њишу, лагано, у ритму општег покрета који иде тамо где га запуте. Уши су постале сензори који хватају одозго добачене речи. Ускоро се догодило да нашег вођу више нисмо ни могли да затекнемо на улици, поред нас, јер су неки од оних чувара из агенција и судова прешли у наш табор и окружили вођу.

Нисам видео разлога за то, али, с друге стране, осећао сам да је он нешто драгоцено што се мора сачувати, иако нисам знао од кога. Можда од нас, или од самога себе, ко зна. Он је ту промену примио природно, можда више него што сам ја то очекивао.

Чувари су били стално око њега. Некада су га чували први доглавници, а сад - професионалци. Можда су највећи губитак осетиле жене, које су волеле да га вуку за рукаве, да се умиљавају причајући му своје заводљиве причице, или да, каткад, бришу сузе, кад би се сетиле своје несреће. Може се рећи да одавно већ нисам срео никога ко би с њим разговарао очи у очи, али су се зато догодиле ствари које су допринеле његовој свеприсутности, а нарочито од како смо организовали неколико јавних скупова с много људи. Уместо обичног разговора с њим, морали смо се задовољити митским гласинама о њему. Почели су га пратити камерама.

Он више и није говорио с људима, говорио је у теле-објективе. И даље је говорио сигурно, тврдо, чак заносно. Најчешће о путу који се отвара. Тај пут је све шири, на њему је све више људи и сви ћемо ми, заједно, стићи до заједничког циља.

ЈА У ТО никад нисам ни сумњао, али ми се чинило да улице, каткад, постају тесне и да се ван њих, тамо негде у простору, отварају не само ширине, него и чељусти. Можда је то чељуст неба и земље, ко би знао. Осећао сам несигурност, као да смо престали одиста да се крећемо, као да смо се укопали у бусије и тамо водимо непојмљиву борбу с невидљивим противником, иако је то, заправо, борба са самима собом и тапкање у месту. Помишљао сам да град не може поднети оволику стрку, поготово ако она остане бесплодна и унизи нас до слепаца који прате слепца.

Неће ли нам, напокон, ударати данге на челу? Прострујала би та мисао, као трнац кроз жиле, па би и уминула. Јер, ништа се слично није могло наслутити - и даље је говорено уобичајеним тоном, као да се ништа важно не дешава, и као да смо у овом граду постигли све што се може постићи.

А није да нисмо: изненада су се отворила сва његова врата: да ли пред сналажљивошћу вође, да ли пред силином потиска масе која је кључала улицама, то више нико не зна. Али, до јуче закључане ћасе, ризнице и дворови одједном су зинули пред нама у читавој својој раскоши, утврђујући нас у уверењу да нисмо узалуд табали толику калдрму, да нисмо тапкали уоколо у круг, већ да смо тачно знали шта је наш циљ. Освојили смо град! А слава је наша била већа тиме што смо освојили сопствен град. Ко има снаге да освоји град у којем је поникао? Нико није вођре пророк у сопственом месту. Осим нашег вође и нас који смо кренули за њим.

Са тргова и улица преместили смо се у хладовину кабинета и бајковите ризнице са аулама и тајним одајама. Под ногама нам више није била калдрма, већ теписи, мирисало је не на псеће свадбе, скитничке излучевине, разваљене канте за смеће, запишане улазе и мачја говна, него на свеже кречене зидове и олајисане подове, на мекоту удобних фотеља и женске сусретљиве осмехе који су сведочили да је сада све могуће, па и оно до јуче немогуће.

НА ПУТ смо заборавили, убеђени да је ово крај пута. Свуда око нас су били зидови, али ми смо их, потајно, хтели. Нико није хтео ни помислити да смо, можда, постали њихови заробљеници. И да више, одавде, немамо куда, јер смо изгубили пут.

Ко је, међутим, у то могао да нас убеди? Сваки новинар, иза камере, који би дошао да узме изјаву, или запише извештај са неке конференције, одавао је утисак човека који иде на састанак са озбиљним људима, победницима, онима који су нашли циљ и стекли смисао. Сваки сусрет је морао да постане ново обећање, иначе је губио смисао. Ми се, у ствари, никада и нисмо сусретали само сусрета ради, већ због нечега трећег што је лебдело међу нама као неизговорена суштина на коју сви мисле. Шта је то, дуго сам се питао, а сад знам: то је оно од чега је требало да умакнемо путем који би нам се опет отворио. Ми смо, међутим, управо ка беспутици и просецали пут.

Некада је постојало задовољство пробијања пута. Сада је остало задовољство заробљености на циљу путовања. Отуда незадовољство које смо осећали са врха. Више није имао ко да нам се придружи, јер су сви капацитети били попуњени. Међутим, ми смо претрпавали ауле, холове и кабинете новим људима, сматрајући да се могу стиснути, као да ће размаћи зидове који нас окружују и поново наћи пут. Никоме се више није излазило на улицу. Улице су остале празне онда кад су се врата отворила пред нама. Свако је ускочио у своју столицу и остао да седи пред неким зидом. Нико више није ни помишљао да циљ пута нисмо досегли, да смо свратили у прву слепу уличицу која нам се понудила и прихватили је као што смо некада прихватали велике тргове и булеваре.

Очито, циљ нашег пута нисмо сви схватали исто. Било је оних који су веровали да су зид такође врата, само их треба напипати, јер постоје тајно. Али, врата нико никада више није открио и морали су излазити и враћати се преко одавно прописаних места, која су сви видели, а да нико у њима није видео чудо. Сад знам да смо кренули по то чудо, али да се оно није догодило. Због чега? Зашто смо одустали тако рано? Могли смо да одемо даље, много даље. А испада да смо и довде једва стигли.

Али, највише ми је падало у очи и допирало до ушију да се нешто променило, тамо на врху. Све је, наоко, изгледало као и раније. Држане су конференције, наступало се на телевизији, долазиле су делегације, заседало се сатима и расправљало о важним питањима - али као да су сви знали да се стигло до некаквог зида иза којег зија сам бездан и да се више овако не може, ма шта о томе говорили. Имамо циљ, и то је главно, рекао би вам свак. Али, ја сам јасно осећао – да једино циљ немамо и да једино оно главно није постигнуто, осим ако циљ није да се испразне све постојеће касе.

Шта је било главно? Да сви људи дођу до циља. Али, испало је да је то немогуће, да су, успут, поотпадали многи који су, можда, циља били достојни, а да су се начичкали они који су циљ сматрали овим ћорсокаком из којег се више није могло напред, али се могло чаурити и црвити. Па зар је то био сав наш циљ?

ПОНЕКАД сам пратио вођу, онда кад сам за то имао прилике. Чинило ми се да му очи више не расту на челу, да су се преселиле на потиљак. То је, изгледа, метаморфоза сваког вође: од ударца о зид, очи се скотрљају унатраг да гледају пут који су до тада прешле. Испоставило се да је тај пут веома кратак. Нисмо обишли земљину куглу, нисмо открили никакву Америку: слава великих открића, свакако, није била за нас. Ми смо само тражили пут, верујући да нећемо наићи на зид. Али, зид је све на шта смо наишли.

Шта нас је оставило у раскораку? Шта нас је зауставило? Неко ће рећи да су нас зауставили они који су путовали дуже и даље и који су постојали ван града. Али, ја ћу вам рећи оно што сам за себе пронашао: ми смо себе зауставили сами. Има ли пострањара којем се нисмо, на овај или онај начин, покушали удворити?

Неко ће рећи да друкчије није могло. Али, почели смо да закључујемо мешане бракове из рачуна у којима су страдавала деца - они које смо повели за собом. Одједном су све ауле претрпане и затиснуте сувишницима који нису знали шта да учине са собом, а ризнице су почеле да се празне и нестају, као да их глођу, свакоднево, непознати незасити мишеви. Свак је узео по мало и на крају није остало ништа осим голих зидова. Нисмо размакли те зидове, нисмо унели ново богатство у ризнице, ми смо их напокон оголили и обосили да остану у горем стању него што су биле на почетку. А све зато што смо застали пред зидом који, можда, због његове величине, нисмо ни видели, а који је увек био испред нас. Ми смо, прогласивши га циљем, и подигли тај зид.

Шта смо сад могли да учинимо? Да се, из освојених зграда, погледом стрмоглављујемо у амбис сад већ страних, до јуче наших улица. Нико нас није закључавао, али као да смо били занавек закључани, као да су нас зграде увукле и попиле својим безубим чељустима. Прогутани, а нисмо осетили. Што је најгоре, понашали смо се као да се ништа значајно не догађа. Остајали смо без хране, зими бисмо се ледили без грејања, у пустим конгресним салама, искључивали би нам струју и телефоне, нисмо имали тоалет-папир да обришемо усрана дупета - али смо се и даље смешкали на рекламним програмима и тврдили да је све у најбољем реду.

Најближи вођи нису оскудевали као ми, остали, јер су залихе којима су располагали биле далеко веће. Али, то није било најважније. Најважнији је остао осећај заједничког ћорсокака у који смо ушли, иако нисмо направили ниједну крупну грешку. Можда крупне грешке није било јер је начињено безброј малих, ситних, које су све, заједно, дале ову, најкрупнију, безизлаз агоније. И можда је до грешке дошло зато што нико ништа, одавно, у очи, никоме није хтео, или смео, да каже. Више се ни на улицама које смо некада освајали нисмо поздрављали. Били смо неискрени, заваравали смо се и лагали, као што се лажемо и сада да је све у реду и да се ништа није променило. А променило се све, почев од тога да више не можемо да се разаберемо пред зидом који се испречио. Мислим да више одавно не знамо ко смо, а можда то никада истински нисмо ни знали.

И шта смо могли да видимо са наших зидова, уоквирених прозорима? Трг је био пун оних који траже нов пут. То више нисмо ми.

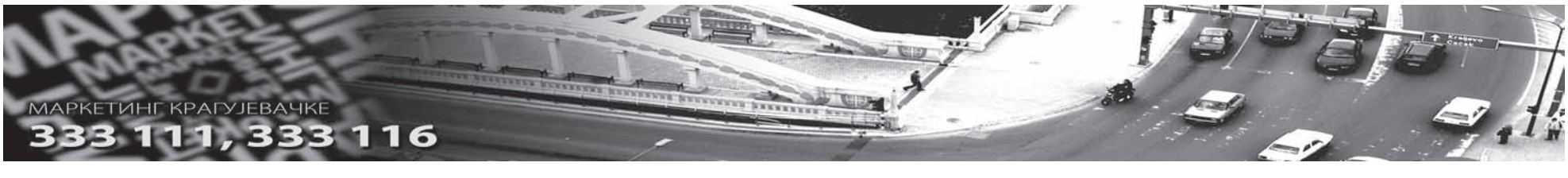

ОДВАЛЕ

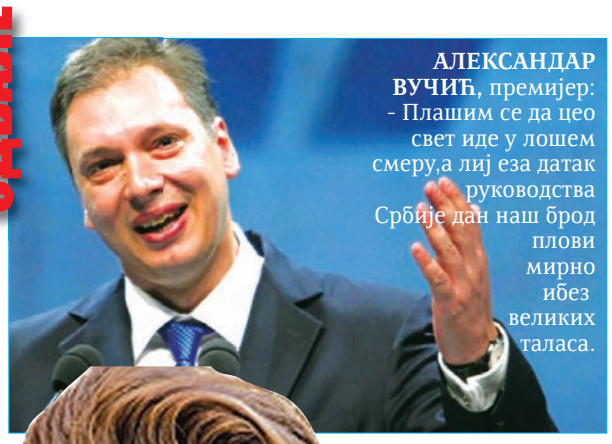

АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ, премијер:
- Плашим се да цео свет иде у лошем смеру,а лиј еза датак руководства Србије дан наш брод плови мирно ибез великих таласа.

НИНА СЕНИЧАР, манекенкаи глумица:
-Ни када сени сам бранила од удварача. Напротив.

АНА СЕВИЋ, певачица,о св ом мужуД арку Лазићу:
- Ко ће да се иживљава над Дарком ако нећуј а.

ЧЕДА ЈОВАНОВИЋ, председник Либерално демократске партије:
- Уопште ми није тешко да, као што многи од мене очекују, поливам кофом гована оне који су на власти.

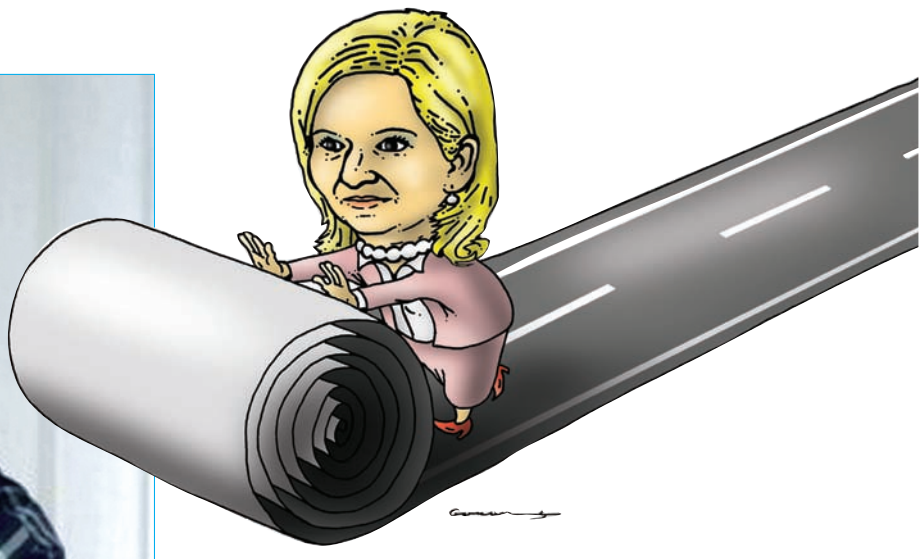

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ДУШКО ВУЈОШЕВИЋ, тренер кошаркаша Партизана:
- Покушавам да од својих играча направим добре људе, па и кроз наговарање да нешто прочитају, мада признајем да нисам у томе увек успешан.

БОЈАН ПАЈТИЋ, председник Демократскес транке:
- Ја не кокетирам. Особа која кокетира зове се кокета, а у српском језику немамо реч „кокет”. Пол ми, дакле, не дозвољава да кокетирам ни са ким.

СВЕТЛАНАР АЖНАТОВИЋ, певачица:
- Право је олакшање кад не мораш да носиш брусхалтер, а то можеш само кад си задовољнаоб ликомсв ојихг руди.

МИЛИЦА ПАВЛОВИЋ, певачица:
- Ја не кукам што немамд ечка,т о медијип равед раму, а мислим да је многобо љеб ити сам него са било ким.

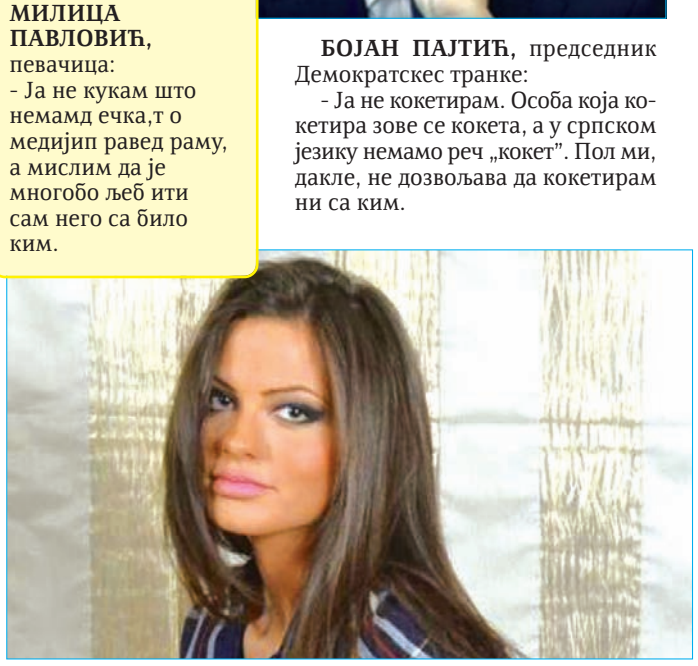

ВИЦОТЕКА

Годишњица

- Драги, сутра нам је годишњица брака, да закољемо прасе.
- А зашто? Није ти оно ништак риво.

Мисли

Седи пар у парку и девојка питам омка:
- Љубави, на шта мислиш овогтр ена?
Он је погледа и каже:
- На исто што и ти, драга.
Она скочи и опали му шамар.
- Срам те било, па теби је само то у глави.

Сат

Пита наставница малог Цигу:
- Реци ми одакле ти тај скупоцени сат, како си га набавио?
- Па, на попуст, госпођо наставнице- к ажеЦ ига.
- Како на попуст?
- Просто, трговцу попустила пажња.

Превара

ПитаМ ујоФ ату:
- Реци ми поштено, јеси ли меи кадп реварила.
- Не бих ја тебе, Мујо, никад -к ажеФ ата.
- Ма, реци, Фато, нећу ти ништа,м атерем и.
- Добро, признаћу ти, јесам три пута, али увек за твоје добро.
- Ајде причај - нестрпљив је Мујо.
- Први пут је то било, сећаш се, када си почео да играш фудбал за „Жељу”, а тренер није хтео да те стави у први тим. Е, онда си постао првотимац.
- А кад си ме преварила други пут - пита Мујо.
- Ушао си у први тим, али ниједан саиграч није хтео да сарађује са тобом, нису хтели ниједном лопту да ти дају, а видео си како си после постао врлоа ктивани грач.
- Јесте, Фато, а трећи пут?
- Добро си играо, али цео стадион ти је звиждао, публикате н ијев олела.
- Све је тако било - потврђујеМ ујо.
- А видиш да ти сада сви аплаудирају- з акључиФ ата.

Операција

Разговарају двојица лекара, хирурга:
- Колега, ја мислим да овај пацијент хитно мора да буде оперисан- к ажеј едан.
- Зашто, колега, јесте ли утврдили да нешто има - пита другид октор.
- Јесам, има паре.

Хаљине

Затиче Мујо Фату како гола седиу со бин ак ревету.
- А што си, ба, ко од мајке рођена- п итај еМ ујо.
- Немам ти јадна шта обући -к ажеФ ата.
Муја почне да претура по њеној гардероби и гласно да коментарише:
- Ево ти је бијела хаљина, ево ти га плави комплет, ево ти сукње и блузе, здраво комшија, ево ти панталоне и костим...

Зашто би Србима било боље, кад не може да им буде горе!

А. Д.

ЋАНЕ

Горан Миленковић

СКАНДИНАВКА

247	РАНИЈИ КИПАРСКИ ДРЖАВНИК СПИРОС	ПЕШЧАНА ОБАЛА	ПРЕСУШИТИ, ИСУШИТИ СЕ
"КОМУНАЛНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ"			
ГРАД У БЕЛГИЈИ (ИПЕРН)			
РАНИЈЕ			
СТАНОВНИК РУСИЈЕ			
ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЛУПИНО			
"ЈУГ"		"ХОТЕЛ" / ТЕЧНОСТ КОЈА ИЗАЗИВА РАСТВАРАЊЕ	
РЕКА У ФРАНЦУСКОЈ			
ВРСТА МОРСКОГ ГЛАВОНОШЦА			
ОТВОР НА ГЛАВИ			
	БРОД ПОТОНУО 1912. / ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ОД ЗАРАЗЕ		
ИМЕ ГЛУМЦА И ПЕВАЧА МОНТАНА		ИМЕ РУСКОГ ПОЛИТИЧАРА ГАЈДАРА / РАДНА СОБА МИНИСТРА	
ПОЗНАТА ПЕСМА ГРУПЕ "ЛОС ДЕЛ РИО"			
СО УРАНСКЕ КИСЕЛИНЕ			
УБАЦИТИ БЕЗ РЕДА			
БИЛО ЧИЈИ			
"ЗАВОД"		СЛАБАШНА / ТЕМЕ О КОЈИМА СЕ НЕ ГОВОРИ	
СТАРА ДРАМСКА ИМПРОВИЗАЦИЈА			
СЛИКАРКА ДУЛШИНРИБАР			
"ИНФОРМБИРО"		ПЕВАЧ ЗДРАВКО / АУТООЗНАКА ЗА НОВИ САД	
ХЕРОЈИ, ЛУНАЦИ			
ЗА ПОЛУТОН ПОВИШЕНА НОТА "А"			

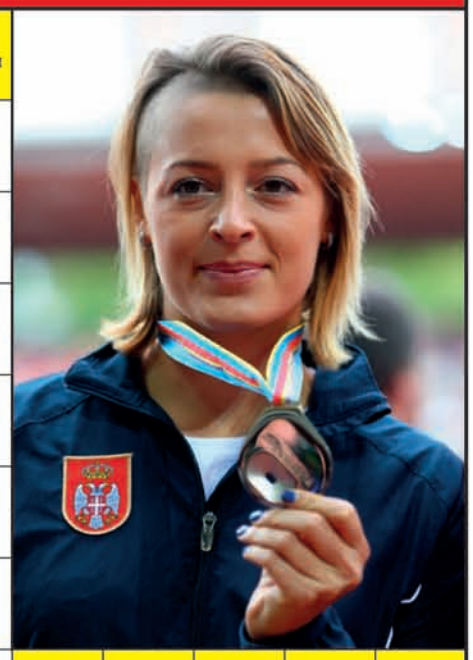

НАША БАЦАЧИЦА КОПЉА СА СЛИКЕ	"ИНТЕНЗИТЕТ"	НАПРАВА ЗА ФИКСИРАЊЕ ПОВРЕЂЕНОГ МЕСТА	ОСТРВО У МАЛИМ АНТИЛИМА	НАЧИН УЧЕЊА СОКРАТА
	ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА / ПРОВЕТРАВАЊЕ (ЛАТ.)			
			"ТОНА" / МАЛА ТОКАТА	
		"О' ЕЈ" / ВРСТА ТРОПСКОГ ГУШТЕРА		
	"ОМЛ. ТЕНИСКИ КЛУБ" / МЕСТО КОД БУДИМПЕШТЕ			ЖЕНСКО ДЕТЕ, КЋЕРКА
ГРАД У ТУРСКОЈ				

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО:
1. Знаменита, славна личност (0), **2.** Епско дело историјског садржаја (0), **3.** Изворно име Јапана - Понд (озн.) (1), **4.** Припадница неког удружења (0), **5.** Агенција за економски развој (скр.) - Наша ранија банка (1), **6.** Ауто-ознака за Нови Пазар - Ивица одмила (1), **7.** Прастановници Италије - Сименс (озн.) (1), **8.** Шведски књижевник Хенрик - Симбол астатина (1), **9.** Нимало (тур.) - Открити (1), **10.** Пратилац, трабант (0), **11.** Становници Трира (0).

УСПРАВНО:
1. Потврда о ступању у брак (0), **2.** Болесник од епилепсије (0), **3.** Дрвена пекарска лопата - Академија наука (скр.) - Лична заменица (2), **4.** Поен у цудоу - Ранији фудбалски голман Бодо (1), **5.** Становници Кеније - Аждаја (1), **6.** Узвик бола - Праскозорје - Редитељ Јован (2), **7.** Нанети коме зло (0).

УКРШТЕНИЦА У САЋУ

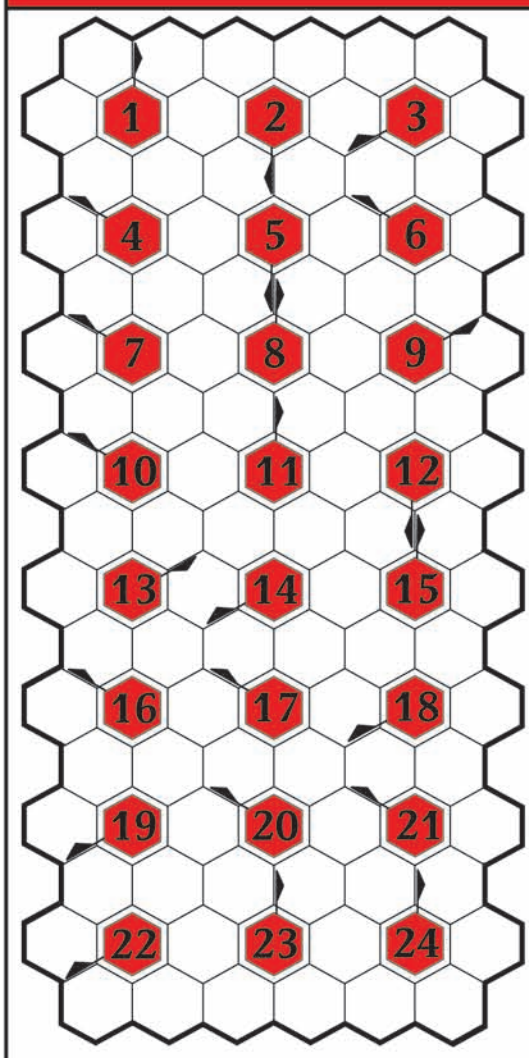

1. Име књижевника Сремца, **2.** Врста лежаја без наслона, **3.** Минерал са Авале, **4.** Фудбалски клуб из Бремена, **5.** Књижевник Арчибалд, **6.** Врста подног простирача, **7.** Холандски сир, **8.** Обрнут, супротан, **9.** Велики град у Италији, **10.** Амерички реп музичар, **11.** Фабричке производне хале, **12.** Мала игла, **13.** Белогорично дрво јестивог плода, **14.** Град на Криту, **15.** Збирке географских карата, **16.** Ранији војни заповедник у Црној Гори, **17.** Град у Војводини, **18.** Морт, жбука, **19.** Послови, **20.** Уобичајено, **21.** Врста ормара (мн.), **22.** Досада свакодневице, **23.** Комичар Чарли, **24.** Одсуство морала.

АНАГРАМ

"БЕЛИ СПОРТ"

А ПОЈАВА ШАРМИРА

РЕБУС

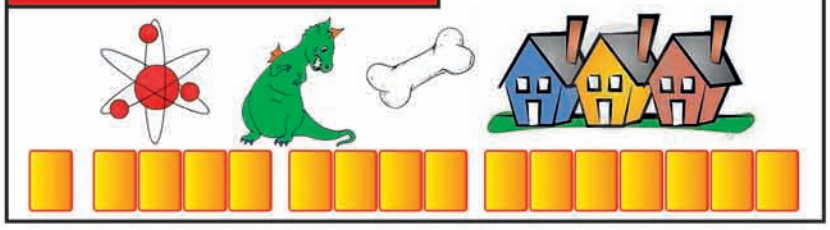

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: рам, ана, зар, век, ир, лоб, абе, пеливани, и, карден, теа, зевс, и, спинет, атонони, еротоман, кх, ек, рк, ветровит, ате, леси, дисконт, опар, чип, р, недаће, кладањ, т, ет цетера.
ОСМОСМЕРКА: бидгошч.
СУДОКУ: а) 873-942-561, 146-385-792, 952-716-834, 364-529-178, 715-638-249, 298-471-356, 689-257-413, 531-894-627, 427-163-985.
б) 895-371-642, 721-465-398, 463-298-517, 257-689-431, 189-534-276, 634-712-985, 976-153-824, 548-927-163, 312-846-759.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●○○

3							1	
								7
7	9	1						2
		7						
8				3			6	
		2	6			8		
	1				5	7	3	
4				1	6		8	
		8		4			5	

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●○

							1	
			5			9		
4	5	7						
		1		2	4		6	3
	2			8				
	8		6			4		
		3				5		4
				6		2		
			4		8		9	

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика сви узрасти.-Студенти (септембар/октобар). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић. harsichŽgmail.com

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ идекс број 276/97, на име Милошевић МиодрагаД ушан.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ годишњу аутобуску карту број 081765 на име ГлишићМ илован.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ годишњу аутобуску карту на име Стојковић Миливоје.

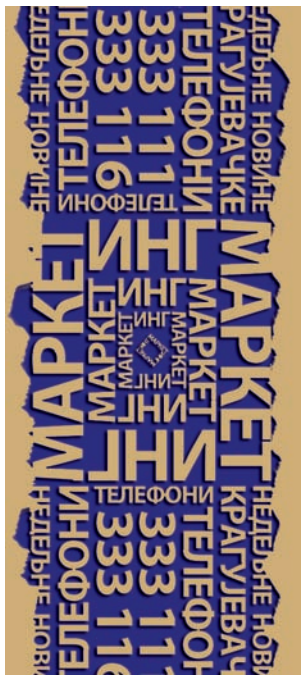

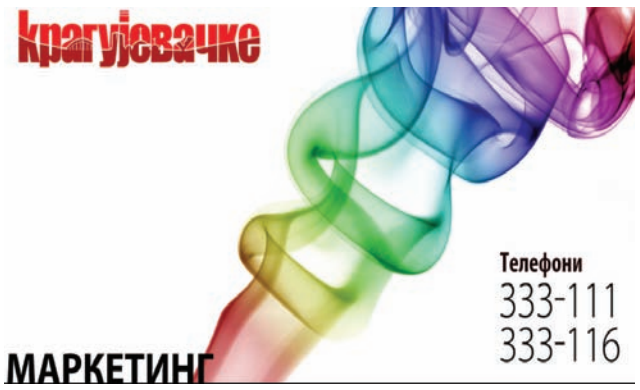

Неца

1966 - 2000 - 2014.

И даље је празнина, непролазна бол и бескрајнату га.

Твојам ајкаЛ ела

СЕЋАЊЕ

У понедељак, 8. септембра 2014. године навршавасе ј еданаестг одинаод см рти

МајеНо ваковић

рођенеР овчанин

8. 9. 2003 - 8. 9. 2014.

Сапо носом,ту гоми љ убављуз аувекси у на шимср цимаи м ислима.

МајкаА на,се страЗ лата,
сестричинеА наи М илицаи з етГ ага

ТУЖНОС ЕЋАЊЕ

МајаНо ваковић

8. 9. 2003 - 8. 9. 2014.

Спо носоми љ убавључу ваћемоте в ечноу на шимср цима.

Дарко,Н иколаи Н евена

У четвртак 11. септембра 2014. навршава се једанаестго динао дсм рти

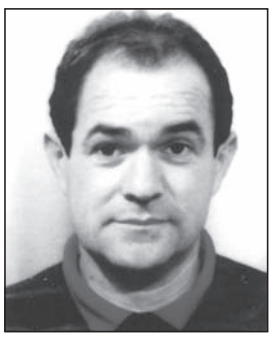

ЗоранаЂ унисијевића

Бескрајнату гапр атина сд она шегк раја.

Његовир одитељи

Дана 5. септембра 2014. навршава се двадесет годинаод смр тина шема јке

ЈелицеМ иливојевић

учитељице

Неизмернона мне достајеш.

Ћерке
Мирјанаи С нежана

Шест месеци није са нама наша вољена

СнежанаНе на Јовичић

У суботу, 6. септембра, у 10,45 сати окупићемо се на Градском гробљу са успоменама и сећањем на њено драгоцено постојање у нашим животима као и на њенупле менитости д оброту.

Сљ убављу,
породица

СЕЋАЊЕ
НАНА ШЕДР АГЕ
РОДИТЕЉЕ

Павковић

Вера

7. 9. 2009 -7. 9. 2014.

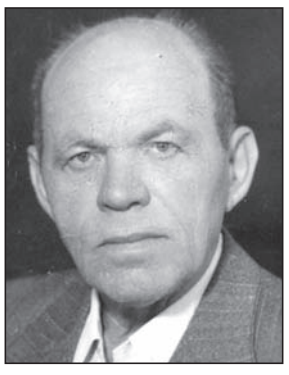

Петар

21. 9. 1983-21. 9. 2014.

Са поносом чувају успомену на вас, ваша деца синови Владан и Зоран и ћерке Звезданаи Г ордана

СУПЕР ЛИГА

4. КОЛО: **Раднички 1923 - Борац 0:1**, Младост - Напредак 2:1, ОФК Београд - Нови Пазар 3:2, Чукарички - Вождовац 2:0, Црвена звезда - Спартак 1:0, Раднички (Н) - Дољи Срем 0:1, Рад - Партизан 0:4, Јагодина - Војводина 2:3.

Партизан	4	4	0	0	14:2	12
Црвена звезда	4	4	0	0	7:0	12
Војводина	4	3	0	1	8:4	9
Чукарички	4	2	2	0	5:1	8
Нови Пазар	4	2	1	1	6:4	7
Борац	4	2	1	1	4:2	7
Спартак	4	2	1	1	2:1	7
ОФК Београд	4	2	1	1	7:7	7
Рад	4	2	0	2	8:7	6
Дољи Срем	4	2	0	2	2:5	6
Младост	4	1	1	2	4:5	4
Јагодина	4	1	1	2	6:8	4
Раднички 1923	**4**	**0**	**1**	**3**	**0:4**	**1**
Напредак	4	0	1	3	3:8	1
Раднички (Н)	4	0	0	4	2:10	0
Вождовац	4	0	0	4	2:12	0

5. КОЛО (13/14. септембар): **Вождовац - Раднички 1923**, Нови Пазар - Младост, Дољи Срем - Рад, Напредак - Црвена звезда, Партизан - Чукарички, Спартак - Јагодина, Војводина - Раднички (Н), Борац - ОФК Београд.

НИЖЕЛ ИГЕ

Српска лига „Запад“, *3. коло: Шумадија (А) - Лозница 0:1, Железничар - Семендриа 1924 1:0, Јошаница - Јединство (Уб) 1:1, Бане - Победа Белошевац 1:0, Шумадија 1903 - Будућност Крушик 0:1, Слога (П) - Рудар (К) 2:0, Полет (Љ) - Звижд 1:0, Јасеница 1911 - Карађорђе (Т) 2:1.*

Табела: Будућност Крушик 9, Лозница 9, Полет (Љ) 7, Победа Белошевац 6, Јединство (Уб) 5, Слога (П) 4, Шумадија 1903 4, Рудар (К) 4, Звижд 3, Бане 3, Јасеница 1911 3, Железничар 3, Карађорђе (Т) 2, Шумадија (А) 2, Семендриа 1924 1, Јошаница 1 бод.

4. коло: Победа Белошевац - Шумадија 1903 (недеља, 16.30), Лозница - Карађорђе, Звижд - Јасеница 1911, Рудар (К) - Полет (Љ), Будућност Крушик - Слога (П), Јединство (Уб) - Бане, Семендрија 1924 - Јошаница, Шумадија (А) - Железничар.

Зона „Морава“, *3. коло: Металац - Таково 2:1, Орловац - Тутин 1:0, Полет (Т) - Омладинац 2:0, Водојажа - Партизан (Ц) 3:0, Слобода (Ч) - Мокра Гора 1:1, Рудар (Б) - Славија 1:1, Браћа Вуковић - Рудар (Бр) 0:0, Драгачево - Трепча 0:3.*

Табела: Трепча 9, Полет (Т) 7, Тутин 6, Славија 5, Рудар (Бр) 4, Мокра Гора 4, Браћа Вуковић 4, Водојажа 4, Омладинац 4, Металац 4, Слобода (Ч) 4, Орловац 4, Таково 3, Партизан (Ц) 2, Рудар (Б) 1, Драгачево 0 бодова.

4. коло: Партизан (Ц) - Слобода (Ч), Омладинац - Водојажа (субота, 16.30), Славија - Браћа Вуковић (недеља, 16.30), Таково - Трепча, Рудар (Бр) - Драгачево, Мокра Гора - Рудар (Б), Тутин - Полет (Т), Металац - Орловац.

Прва градска лига, *2. коло: Арсенал - Слобода (Г) 6:0, Корићани - Јединство (П) 3:0, Борац (Д) - Слога (Д) 1:3, Колонија - Ћава 4:1, Шумадинац - Будућност 3:3, Маршић - Виноградри ДБ 2:1, Сељак (МП) - Младост 1:2, Сушица - Јадран 0:3.*

Табела: Јадран 6, Арсенал 6, Будућност 4, Младост 4, Маршић 4, Корићани 3, Слога (Д) 3, Колонија 3, Виноградри ДБ 3, Јединство (П) 3, Шумадинац 1, Борац (Д) 0, Ћава 0, Сушица 0, Сељак (МП) 0, Слобода (Г) 0 бодова.

3. коло: Јадран - Арсенал, Ћава - Шумадинац, Слога (Д) - Колонија, Слобода (Г) - Корићани (субота, 17.00), Младост - Сушица, Виноградри ДБ - Сељак (Ц), Будућност - Маршић, Јединство (П) - Борац (Д) (недеља, 17.00).

Друга градска лига, *2. коло: Багремар - Шумарице 2008 1:0, Хајдук - 21. октобар 0:0, Кременац - Кутлово 4:1, Ботуње - Сељак (Ц) 1:3, Азбест - Кошутњак 6:2, Жежељ - Младост Теферич 8:1, Слога (Л) - Србија 1:2, Шумадија 1934 - Застава 1:3.*

Табела: Азбест 6, Сељак (Ц) 6, Застава 6, Србија 6, 21. октобар 4, Багремар 4, Жежељ 3, Кременац 3, Кутлово 3, Хајдук 1, Шумадија 1934 1, Ботуње 0, Слога (Л) 0, Кошутњак 0, Шумарице 2008 0, Младост Теферич 0 бодова.

3. коло (недеља, 17.00): Застава - Багремар, Србија - Шумадија 1934, Младост Теферич - Слога (Л), Кошутњак - Жежељ, Сељак (Ц) - Азбест, Кутлово - Ботуње, 21. октобар - Кременац, Шумарице 2008 - Хајдук.

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - БОРАЦ 0:1

Ко да гол -по бедник

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: “Чика Дача”. Гледалаца: око 1.000. Судија: Владо Глођовић (Врбас). Стрелац: Милојевић у 72. минуту. Жути картони: Рнић и Росић (Раднички 1923).

РАДНИЧКИ 1923: Трифуновић, Терзић, Рнић, Јовић, Росић, Ћулум, Ковачевић (од 76. Бубања), Перовић (од 67. Живковић), Арсић, Вусљанин (од 45.По љанец),С отировић.

БОРАЦ: Петрић, Обрадовић, Милетић, Гојковић, Живковић, Мутавџић, Јованчић, Николић, Бабић (од 74. Божић), Стојановић (од 66. Милојевић),Ђе нић(о д89.Д рашковић).

КАКО би се стигло до неке победе, неопходно је дати макар гол, а пошто фудбалери Радничког у томе нису успели ни у четвртом суперлигашком колу, гости из Чачка, којима је једна права акција била довољна да остваре воћство од 1:0, тим резултатом однели су са “Чика Даче” цео плен.

А не може рећи да се домаћин није трудио. Од првог минута напео је из петних жила да дође до предности. Кренули су “црвени” ка голу ривала, имали доминацију, што је резултирало бројним, нажалост неуспелим покушајима. Тако је у трећем минуту, најновије појачање Милан Ћулум опробао свој ударац главом, у 15. Сотировић шутира ногом а у 30. главом, али све то иде мимо оквира гађаног гола, баш као и далекометни шут Николе Ковачевића пред истекп олувремена.

У два наврата у првом делу и Чачани су припретили, међутим нису били ништа бољи у реализацији.

Исто је кренуло и у наставку. Крагујевчани “управљени” ка супротној страни, навaљивали су константно у намери да затресу мрежу гостију, а то не полази за ногом Арсићу у чак три наврата, од 48. до 60. минута, па ни из противничког петерца. И још један дебитант, Пољанец, главом угрожава Чачане, који ипак остају несавладани, и који минут касније, у равно 72, захваљујући упорности и умећу, преко Милојевића долазед оп оготка.

Нова два “излета” Арсића и Бубање пред гол Борца опет нису у-

Фото: fkradnicki.com

ПОСЛЕДЊИТРИО

Појачању оф анзиви

ПРЕД истек прелазног рока и дуел са Борцем, Раднички 1923 је ангажовао три нова играча, тврди се последња на списку појачања. Тако су редовима “црвених” приступила два нападача и један везни играч, ДавидП ољанец,В укС отировићи М иланЋ улум.

Пољанец, са непуних 28 година, у каријери је наступао за немачке и аустријске мање познате тимове, те у Израелу, док је његов могући саиграч у шпицу, Сотировић, четири године старији, а играчко време проводио је у Пољској и на Кипру, те у домаћим клубовима - БСК Борчи, Јавору и најзад Новом Пазару. Милан Ћулум је по години рођења смештен између ове двојице, 1984. је годиште, а до сада је попуњавао везни ред ОФК Београда, Смедерева, Хајдука из Куле, сарајевског Жељезничара, имао је кратку ролу и у Русији, док му је последњи ангажман био у Радничком из Ниша.

В. У. К.

родила плодом, те је утакмица завршена новим поразом Крагујевчана.

Због обавеза репрезентације следи пауза од 15 дана, коју ће фудбалери Радничког искористити за одигравање пријатељске утакмице са Јагодином, а можда и одлазак на мини припреме, које су пропустилит окомл ета.

В. У. К.

ПРВА ЛИГА - Ж

Четвртану ла

И У ЧЕТВРТОМ колу Супер лиге Србије, на гостовању у Земуну, фудбалерке крагујевачког Тријумфа доживеле су пораз, овога пута од екипе Слога Раднички - 0:1. Тако сада, без иједног бода у досадашњем току првенства, тренутно заузимају последњу, осму позицију.

Играчице Тријумфа, иначе, минималним резултатом поражене су и у ванредном, трећем колу, које је играно прошле среде у Пожаревцу. Тамошњи истоимени тим их је савладао са 3:2, мада је утисак да су Крагујевчанке могле бар доб ода.

Овог викенда Тријумф ће у суботу, на стадиону у Бадњевцу, угостити ЛАСК Црвену звезду из Београда. Утакмица је на програму од 17 сати.

С. М. С.

ФУТСАЛ

ТЕШКО НА НОВОМ БЕОГРАДУ

Башне згодне новајлије

ДОБРУ и квалитетну проверу имали су играчи Економца, који су у оквиру припрема за нову сезону прошле недеље играли на Новом Београду против новајлије у лиги, екипе Мунгоса. Тима, може се тако рећи, који предводи савезни селектор АлександарК овачевић.

Резултат, који је у оваквим приликама у другом плану, био је на крају 1:1, али је ипак наговестио, с обзиром како су Београђани спремно одговорили актуелном шампиону, интересантну футсалску јесен.

Наравно, у овом случају се гледа квалитет и припљеменост екипе, али посебну “тежину’ имаће и то ко стоји иза овог клуба. Надамо се само да неће битипр есудно.

С. М. С.

РУКОМЕТ

СЕХАЛ ИГА

Уср еду премијера

SEHA

ИАКО су надметања у СЕХА лиги већ отпочела, Раднички ће стартовати предстојеће среде, 10. септембра, а ривал на премијери биће му новосадска Војводина. Овај дуел игра се у хали“Је зеро”,о д19са ти.

Новосађанима, пак, ово неће бити први овосезонски сусрет, јер су већ одиграли два и оба изгубили, и то на свом терену. Најпре од мађарског Веспрема (19:32), а затим и Вардара из Скопља(21: 26).

КОНТРОЛАУ СПЕЛА

ЗгромљениП ожаревљани

ЈЕДАН од учесника овогодишње Супер лиге, екипа Пожаревца, није се добро провела у пријатељском мечу са српским представником у СЕХА лиги - Радничким. Гости су, прошлог четвртка, у хали “Језеро” доживели прави дебакл - 36:21 (16:10).

Наравно, тренер домаћих искористио је претпоследњу прилику пред старт регионалног такмичења да разигра целу екипу, па практично није било играча “црвених” који се није уписао у стрелце. Ипак, најефикаснијим се показао лево крило Ђорђе Спасић, постигавши осампо годака.

Данас је и генерална проба, када “на црту” Крагујевчанима излази београдски Партизан.

СТИГЛИНЕ КИ

Новик линци

У ЈЕКУ појачавања рукометних клубова, наш Раднички определио се да у своје редове доведе тројицу младих, али перспективних играча.

Најстарији је двадесетогодишњи јуниорски репрезентативац Србије, десни бек Александар Радовановић. Провео је пет сезона у Партизану,о даклеи с тижем еђу“ц рвене”.

Друга двојица су Црногорци, чланови никшићке Сутјеске, иначе кадетски репрезентативци ове државе. Ради се о левом беку Филипу Вујовићу (1996) и десном крилу Луки Радовићу (1997).

А КОД ЖЕНА

Девојкебез пардона

ЗА разлику од недавног искуства у Мађарској, рукометашице Радничког у припремној утакмици на свом терену надиграле су екипу Минакве, некадашње Војводине, са 33:20 (16:12).

Мада за домаћина нису наступиле повређене Катарина Степановић и Сања Радосављевић, разлика у класи била је уочљива. Ипак, гошће су се пристојно држале до средине другог полувремена, а онда је уследио крах.

ПИОНИРКЕ

Победницеу М остару

УЧЕШЋЕ на традиционалном међународном турниру младих рукометашица у Мостару, пионирке Радничког окончале су освајањем првогм еста.

У конкуренцији још седам тимова из региона, младе Крагујевчанке до трофеја стигле су надигравши у финалу пионирску селекцију Босне и Херцеговине са 16:12 (8:3). Пре тога биле су боље и од мостарских екипа Зрињски (12:2),К осача(17:8)и К атарина(17:2).

Најбољи стрелац турнира је чланица Радничког Марта Беговић, која је проглашена и за најбољу играчицу, а у првој постави турнира нашле су се и њене клупске другарице: Тијана Ристић, Невена Радосављевић и Сара Јовановић.

В. У. К.

СТИЖУ НАСЛЕДНИЦЕ

СТРЕЉАШТВО

Првихи циу понедељак

ЧЛАНОВИ репрезентације Србије из Крагујевца, сениори Стеван Плетикосић и Милутин Стефановић, те јуниори Стеван Јовановић и Милош Ивановић, кренули су пут шпанске Гранаде, где ће на Светском првенству боравити од 6. до 20. септембра. На ватреној линији први пут наћиће се трећег дана надметања.

Велико такмичење, које, осим медаља, може да донесе и важне бодове - коте, за Олимпијске игре у Бразилу 2016. године, крагујевачким представницима протећиће у гађању из ваздушне пушке, осим Плетикосића који ће наступити и у дисциплини МК пушка тростав, три пута 40 метака. Други наш сениор, Стефановић, осим такмичарског дела учествоваће и у тренерском послу, с обзиром да је члан стручног штаба српске репрезентације, задужен зај униорскек атегорије.

Иначе, на Светском првенству у Гранади биће подељено 64 олимпијске визе, од 357 укупно, колико може да се освоји у периоду од 2014. до 2016. године. Оне припадају олимпијском комитету, односно стрељачкој федерацији или савезу једне земље, а не стрелцук ојиј ео својио.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ

Пират славио на региону

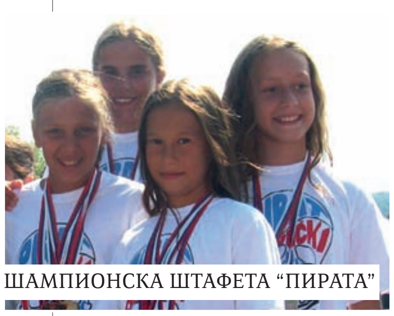

ШАМПИОНСКА ШТАФЕТА “ПИРАТА”

ОТВОРЕНО првенство централне Србије за најмлађе категорије, одржано у Ваљеву, донело је екипи Пирата прво место по броју освојенихме даља.

Наиме, његови такмичари освојили су их укупно 20 медаља, док је осталим крагујевачким клубовима припало: Фоки 10, Радничком три, а Делфинуј една.

Надметали су се узрасти од 11, 10, девет, осам година и млађи, а пливане су дисциплине на 50 метара и штафете четири пута 50 метара краул за узраст од 11 година.

В. У. К.

ОЛИМПИЈСКИ СКОКОВИ

Изостала атракција

НАЈАВЉЕНО Првенство Србије у олимпијским скоковима у воду са даске и торња, које је требало да се у суботу одржи на отвореним Градским базенима у Крагујевцу, ипакј еод ложено.

Нови термин и место одржавања биће објављени накнадно.

М. М.

КОШАРКА

КУД’Ћ ЕР АДНИЧКИ?

Ништа одНи ша

КАКО се мање-више очекивало, кошаркашка АБА „удавача“ није успела да се “усели” у Ниш. Иако је председник КК Раднички Иван Грујин најављивао, испоставило се, више нудио свој клуб, од фузије са КК Константином неће бити ништа. Градоначелник тог града Зоран Перишић рекао је да му не пада на памет да нуди новац кога у градској каси нема. Бука по том питању је затим утихнула, те је исход веома лакопр етпоставити.

Такође, тешко је очекивати да клуб настави да егзистира у Крагујевцу, али и да опстане, па се поставља питање шта даље са целом лигом. Цибона такође има финансијских проблема и неизвесну будућност, као и нови члан, бугарски Левски, у коме такође размишљају о повлачењу. Уколико Раднички одустане од такмичења, његово место враћа се на располагање борду АБА лиге, који може позвати клуб по свом нахођењу. То не значи да ће такво право аутоматски имати екипа из Србије. Из Домжала се чују гласови о финансијском препороду Хелиоса, који је освојио јадранску квоту, али је, због беспарице, летос одустао од такмичења. Ипак, стари клуб је угашен и преименован у нови, Хелиос Сансе, који показује интересовање за повратак у старо „јато“. Јавио се и скопски Работнички, као још један кандидат за евентуално упражњеном есто.

После једномесечног затишја, из клуба су се понов огласилив апајемз апо моћ.

- КК Раднички са жаљењем обавештава јавност, не само спортску, да се још увек нису створили услови за плаћање котизације и играње АБА лиге. Уколико се у најкраћем року не омогући да Раднички учествује у једној од најснажнијих лига Европе, Србија ће изгубитиче твртук вотуу т омта кмичењу.

Постављамо питање да ли је икоме ко заиста воли своју државу у интересу да Србија изгуби једног представника и да место заузме екипа из друге државе.

Верујемо, као и цела спортска јавност, да ову земљу воде људи који имају свест о томе шта је стратешки важно. Уз пуно разумевање тешке ситуације у којој се налази читава Србија, мислимо да је важно да на терену изборено место задржимо. Апелујемо на све људе добрих намера и добре воље да размисле о интересу наше кошарке и не дозволе да Србија изгуби оно што је Раднички на терену изборио.

Уз све то, играњем у АБА лиги омогућили смо да се развију наши репрезентативци који носе дресо ве Србије на Мундобаскету, њих тројица, што није успело ни Партизану ни Црвеној звезди, који уживају огромну помоћ. Уз то, имали смо и одличан дебитантскин аступу Е врокупун ач ак16у такмица.

Управо због напред наведеног, молимо све оне који могу да помогну да се укључе у решавање нашег статуса и да заједно одбранимо интересе Србије и српскек ошарке-к ажесе у са општењу.

За сада, најреалнији исход је да ће се клуб угасити, евентуално животарити у наредној сезони, са веома малим изгледима за опстанак на досадашњем нивоу.

М. М.

НАВИЈАЧИ ПРИКУПЉАЈУ

Помоћза љ убимце

НАВИЈАЧКЕ групе КК Раднички, „Кабасти“ и „Хук са запада“, од 30. августа организују акцију прикупљања новчане помоћи за својо миљеник луб.

Акција под називом „Хиљаду разлога за КК Раднички - све хиљаду динара“ у којој се прикупља помоћ за овај клуб, за циљ има опстанак у АБА лиги. Штандови су постављени на више места у граду.

М. М.

ТРЕЋИНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

ИзР адничкоги Крагујевца

ИНТЕРЕСАНТНО је да се на текућем шампионату света у кошарци, које се одржава у Шпанији, у саставу српског националног тима налазе четири играча везана за Крагујевац.

Сито Александра Ђорђевића прошли су два од скоро бивша играча Радничког, Стефан Бирчевић и Никола Калинић, као и садашњи Стефан Јовић. Поред тога, у саставу је и рођени Крагујевчанин, сада члан Црвене звезде, РашкоК атић.

М. М.

ПИСМО

Тражим одговоре

Тренутно стање у кошаркашком спорту у Крагујевцу не може да остави равнодушним ниједног љубитеља кошарке, а нарочито нас који смо део кошаркашке организације. Нажалост, оно на шта смо, као Регионални кошаркашки савез Централна Србија упозоравали све ове године - догодило се. Потпуни крах једне погубне, непланске, ситно корисне политике био је неминован. Политике бесциљног расипништва, која је за последњих пет година потрошила милионе евра новца грађана Крагујевца, а унизила Град каони кадад оса да.

Постављење Јована Павловића Бојаџића за помоћника градоначелника за спорт се показало као потез од кога ће се овдашњи кошаркашки спорт дуго опорављати. Зато за тренутну ситуацију неко мора преузети одговорност, неко се мора јавно извинити свим грађанимаК рагујевца.

Поставио бих и нека питања одговорним људима у крагујевачком спорту:

1. Колико новца је потрошено из буџета града за време играња КК“Р адничкик г”у К рагујевцу?

2. Да ли је истина да су функционери клуба имали плате од по 7.000 евра, а тренер Мута Николић 14.000 евра?

3. Зашто је Град финансирао клуб који није у власништву Крагујевчана?

4. Ко је направио дугове и донео одлуку да се угаси КК Раднички сноване1950. г одине?

5. Да ли је тачно да ће КК “Раднички кг” тужити град за дуговања дп рекод вам илионае вра?

6. За новац из буџета града потрошен на клуб који је отишао из Крагујевца, колико је могло да се направи нових обданишта, колико школа да се реновира, колико бесплатних оброка социјално угроженима да се да, колико плата запосленима у јавним предузећима?

7. Колико се перспективне деце стипендира из градског буџета из кога су потрошена милионска средствау е врима?

8. На основу којих критеријума је Јован Павловић Бојаџић постављен за помоћника градоначелника за спорт?

9. Колико је Крагујевчана примало плату у клубу, да ли у руководству, да ли у стручном или играчкомк адру?

Има још много питања која чекају одговоре, али искрено не верујем да ће на њих бити одговорено, јер како очекивати озбиљност од људи који донесе овако катастрофалне одлуке по крагујевачкуд ецу.

***ДушанЂ урић**, генерални секретарР егионалног кошаркашкогс авезац ентралне Србије*

НОВИ ТРОФЕЈ “ФОКЕ”

ОсвојилиТу злу

КАДЕТИ Кошаркашког клуба ФОКА из Крагујевца, победници су међународног кадетског „Турнира пријатељства“, одржаног за викенд у Тузли. Наш тим савладао је редом италијански Летер са 104:51, домаћу Слободу 90:56 и у финалу Фалконсе из истог града 102:60. Уједно, за најбољеги грачату рнирап роглашенј еН иколаЛ азић.

- Иако смо отишли ослабљени неиграњем неколицине играча, доминиралисм о,у зд ивљењеи че ститкес вихп рисутних.

У клубу се ради изузетно добро, а то потврђују резултати. Наиме, наше селекције у свим млађим категоријама су прваци региона, а учествујемо и на пуно турнира у земљи и иностранству, увек уз неподељене симпатије.

Очекујем даљи напредак клуба, јер и млађе селекције од ове иду шампионскимс топама- к ажед иректорС рећкоО товић.

М. М.

ОДБОЈКА

СУПЕРЛ ИГАО Д17/18. О КТОБРА

Крагујк рећеи зС уботице…

ПРОТЕКЛЕ суботе, на седници Скупштине Одбојкашких клубова првих лига, извучени су такмичарски бројеви за такмичење у 2014/15. години. У женској Супер лиги наш град представљаће Крагуј, који ће на премијери, 18. октобра, гостовати суботичком Спартаку, а до краја јесењег дела шампионата распоред је следећи:

2. коло (24/26. 10):
Крагуј-К олубара(Лазаревац),
3. коло: (31. 10/2. 11.):
Железничар(Л ајковац)-К рагуј,
4. коло: (7/9. 11.):
Крагуј-Р аднички(Београд),
5. коло: (14/16. 11.):
Црвеназв езда(Б еоград)-К рагуј,
6. коло (21/23. 11.):
Крагуј-Д инамо(П анчево),
7. коло (28/30. 11.):
ТЕНТ(О бреновац) -К рагуј,
8. коло (5/7. 12.):
Крагуј-В изура(Б еоград),
9. коло (12/14. 12.):
Јединство(С тараП азова)
-К рагуј.

Други део првенства почиње 19. децембра и, уз паузе за новогодишње и божићне празнике, као и финални турнир Купа Србије, завршава се 8. марта. Осам најбољих екипа бориће се потом у плеј-офу за шампионску титулу, последња испада, а претпоследња игра бараж за опстанак са другопласираним из Прве лиге Србије.

… А Раднички из *Језера*

ЖРЕБ је хтео да, као и лане, крагујевачки суперлигаш у борбе за бодове крене са истим ривалом. Дакле, 17. октобра, у првом колу, гост у „Језеру“ биће новосадска Војводина.Д аљир аспоредј е:

2. коло (24/26. 10):
Ђердап(Кладово)- Р аднички,
3. коло (31.10/2. 11.):
Раднички- И нђија,
4. коло (7/9. 11.):
Младир адник- Р аднички,
5. коло (14/16. 11.):
Раднички- Н овиП азар,
6. коло (21/23. 11.):
Спартак(Љиг)- Р аднички,
7. коло (28/30. 11.):
Раднички- П артизан(Београд),
8. коло (5/7. 12.):
Раднички- Р ибница(Краљево),
9. коло (12/14. 12.):
Црвеназ везда(Београд)
-Р аднички.

Календар и систем такмичења истоветан је женском шампионату.

ПРВАЛ ИГА

Борбаза ср едину

КРАГУЈЕВАЦ ће у наредној сезони Прве лиге за жене представљати ОК Раднички. Такмичиће се 12 екипа по двоструком бод систему, уз једномесечну паузу крајем децембра и почетком јануара. Првопласирани тим постаће члан Супер лиге Србије, док за место лошији у баражу чека претпоследњег из Супер лиге. Четири најслабијеи спашћеу н ижир анг.

Прво коло игра се викенда 11/12. октобра, када у Крагујевац долазиЦ рнокосаи зК осјерића.

М. М.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Изложба етно радова у организацији Туристичке организације Крагујевца

Приземље солитера у центру града - баш репрезентативно

Лала може и у једносмерну Улицу Вука Караџића

Уместо да штити, ограда руине у Карађорђевој угрожава пешаке

Ово се не „крпи” - кад вандали поцепају јавне мапе града

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 4. до 10. септембра

Четвртак 4. септембар
17.00 Мозаик
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 *Серија р.*
11.00 Документарни програм
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Кућица у цвећу р.
13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Вино и виноградарство р.
16.00 Вести
16.05 *Излог страсти р.*
16.35 Меридијанима р.
17.00 Мозаик
18.00 Раскршћа
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 МОСТ БГ-ПР
21.00 *Излог страсти*
21.30 Меридијанима р.
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија*
23.30 Атлас
00.00 Вести
00.05 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Петак 5. септембар
17.00 Моја Шумадија
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 *Серија р.*
11.00 Документарни програм
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 АБС шоу р.
13.05 Музички програм
14.00 МОСТ БГ-ПР р.
15.00 Цртани филм
15.30 Атлас р.
16.00 Вести
16.05 *Серија р.*
17.00 Моја Шумадија
18.00 Вино и виноградарство
18.45 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Нокаут р.
21.00 *Излог страсти*
21.30 Меридијанима
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија*
23.30 Megafon Music
00.00 Вести
00.35 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Субота 6. септембар
19.00 Хроника 1
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
10.00 Megafon Music
11.00 Путујуће приче р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг р.
13.00 Кућица у цвећу
13.30 Fashion files
14.00 Shopping avantura
15.00 Документарни програм
16.00 Вести
16.05 *Кронос*
18.00 Нокаут р.
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Лек из природе
20.30 Илузиониста
21.00 Концерт
22.00 Хроника 2
22.30 АБС шоу
23.00 *Филм*
00.00 Вести
01.15 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља 7. септембар
20.00 Стаклено звоно
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
09.35 Све о животињама р.
10.00 Документарни програм
11.00 Кућица у цвећу
11.30 Лек из природе р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг
13.00 Агродневник
13.30 Кућица у цвећу
14.00 Документарни програм
15.00 Спортска галаксија
16.00 Вести
16.05 *Звезда задивљујуће среће*
18.00 Путујуће приче
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стаклено звоно
20.30 Све о животињама
21.00 Концерт
22.00 Хроника 2
22.30 Култура
23.00 *Филм*
00.00 Вести
01.00 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак 8. септембар
09.05 Седница СГ
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Седница Скупштине града-директан пренос
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Стаклено звоно р.
13.00 Музички програм
14.00 Shopping avantura р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 G.E.T. Report
16.00 Вести
16.05 *Излог страсти р.*
17.00 Мозаик
18.00 АБС
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Спортска утакмица
22:00 Хроника 2
22:30 *Серија*
23:30 Нокаут
00:00 Вести
00:05 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак 9. септембар
07.00 Јутарњи програм
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 *Серија р.*
11.00 Документарни програм
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Агродневник р.
13.00 Музички програм
14.00 Спортска утакмица р.
16.00 Вести
16.05 *Излог страсти р.*
16.35 Меридијанима
17.00 Мозаик
18.00 Улови трофеј
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Здравље је лек
20.30 Суграђани
21.00 *Излог страсти*
21.30 Меридијанима
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија*
23.30 Документарни програм
00.00 Вести
00.35 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Среда 10. септембар
20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 *Серија р.*
11.00 Документарни програм
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Култура р.
13.00 Музички програм
14.00 Здравље је лек р.
14.30 Суграђани р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Fashion files р.
16.00 Вести
16.05 *Излог страсти р.*
16.35 Меридијанима
17.00 Мозаик
18.00 Спортски програм
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Комунални сервис
21.00 *Излог страсти*
21.30 Меридијанима
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија*
23.30 Вино и виноградарство
00.00 Вести
00.05 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

филм серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ
www.rtk.co.rs